



AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY
A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2008



VÝROČNÍ ZPRÁVA 2008

AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY
A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY

ANNUAL REPORT 2008

AGENCY FOR NATURE CONSERVATION
AND LANDSCAPE PROTECTION
OF THE CZECH REPUBLIC



© 2009

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky

OBSAH

ÚVODEM	5
ORGANIZAČNÍ STRUKTURA	7
PŘEDMĚT ČINNOSTI AOPK ČR	8
VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY	9
Výkon státní správy	9
Odborná podpora výkonu státní správy	10
Znalecké posudky	10
Zpráva o poskytování informací dle zákonů	10
PÉČE O PŘÍRODU A KRAJINU	11
Nová zvláště chráněná území a památné stromy	11
Plány péče	14
Krajinotvorné programy	15
Operační program Životní prostředí	22
Ostatní praktická opatření v ochraně přírody a krajiny	23
VÝZKUM A DOKUMENTACE	25
Záchranné programy a programy péče o vybrané druhy	25
Monitoring a výzkumná činnost	27
Ústřední seznam ochrany přírody	30
Informační systém ochrany přírody	30
PRÁCE S VEŘEJNOSTÍ	33
Akce pro veřejnost	34
Návštěvnická, vzdělávací a informační střediska	38
Naučné stezky	38
Publikační činnost	40
Knihovna	42
Mediální prezentace	42
MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	43
Soustava Natura 2000	43
Spolupráce s evropskými organizacemi	43
Úmluva o biologické rozmanitosti	44
Cites	45
Celosvětové organizace	46
Přeshraniční spolupráce	46
INFORMATIKA	49
PROVOZ A EKONOMIKA	51
Odborné úkoly hrazené z rozpočtu	51
Státní majetek	51
ZKRATKY	53

ZAJÍMAVÉ PRAKTICKÉ PŘÍKLADY

BOX 1 – JESENÍKY MAJÍ NOVOU PŘÍRODNÍ REZERVACI	13
BOX 2 – DRUHOVÁ PESTROST DÍKY PASTVĚ	18
BOX 3 – OPRAVA A OBNOVA INFORMAČNÍCH TABULÍ	23
BOX 4 – UŽOVKA STROMOVÁ	29
BOX 5 – OSLAVY VÝROČÍ CHKO JIZERSKÉ HORY	36
BOX 6 – ENCA – EUROPEAN NETWORK OF HEADS OF NATURE CONSERVATION	48
BOX 7 – VEŘEJNÝ MAPOVÝ GEOPORTÁL	50
BOX 8 – REKONSTRUKCE A STAVEBNÍ ÚPRAVY TERÉNNÍ STANICE KOKOŘÍNSKÝ DŮL Č. 13	52

FOREWORD	6
ENGLISH SUMMARY ABOUT EACH ACTIVITY PROVIDED BY ANCLP CR	55
Organogram	55
Organization's Aims	56
Public Administration and Other Technical and Expert Support	56
Nature and Landscape Management	56
Research and Documentation	56
Public Relations	57
International Cooperation	57
Informatics	57
Operation and economy	57

PŘÍLOHY / APPENDICES

Příloha 1 – Přehled zřizovacích výnosů CHKO a platnost plánů péče	
Appendix 1 – Overview of the Documents by which Protected Landscape Areas were established and Validity of their Management Plans	58
Příloha 2 – Přehled plánů péče	
Appendix 2 – Overview of the Management plans	59
Příloha 3 – Programy v oblasti péče o přírodu a krajinu	
Appendix 3 – Programmes of measures in nature conservation and landscape protection	62
Příloha 4 – Příklady z publikační činnosti a mediální prezentace AOPK ČR	
Appendix 4 – Selection of publications produced by the ANCLP CR	64
Příloha 5 – Adresář pracovišť AOPK ČR	
Appendix 5 – Addresses of the ANCLP's	66

ÚVODEM

Vážení,

předkládáme Vám výroční zprávu Agentury ochrany přírody a krajiny ČR za rok 2008, která obsahuje podrobné informace o hlavních pilířích naší činnosti, zejména o výkonu státní správy, praktické péči o přírodu a krajinu, dokumentaci přírody a krajiny České republiky a také o práci s veřejností a mezinárodní spolupráci. V neposlední řadě také informujeme o zajištění nutných provozních oblastí, jimiž jsou informatika a ekonomika a provozní záležitosti.

V tomto úvodu bych rád zmínil několik významných aspektů naší činnosti v uplynulém roce. Velkou zkoušku představovala spolupráce při zajišťování Operačního programu Životní prostředí, která si ve dvou výzvách vyžádala doslova „mobilizaci“ všech sil zejména na krajských střediscích i na ředitelství. AOPK ČR se sama stala úspěšným žadatelem o finanční prostředky z operačního programu. Podpořené projekty např. umožní zahájení systematické inventarizace chráněných území v naší péči.

Novým nástrojem ochrany přírody, jehož účelem je sjednocení a zefektivnění odborné podpory státní správy a akademické sféry, se v loňském roce stala Nálezořáda AOPK ČR, která podává v maximální možné míře informace o rozšíření druhů živočichů a rostlin na území ČR. Databázi využívají téměř všechny krajské úřady, vybrané správy národních parků, Česká inspekce životního prostředí, správci státního majetku či akademické instituce. Do budoucna jsme připraveni okruh uživatelů rozšiřovat, a zároveň tak sjednocovat přístup k druhové ochraně.

S radostí připomínám vydání posledního regionálního svazku Edice Chráněná území ČR. Díl Brněnsko zkompletoval třináctidílnou řadu. Pro šíření informací je důležité vydávání časopisu Ochrana přírody šestkrát ročně a internetovými stránkami spuštěnými na začátku roku 2009 včetně uvedení starších čísel v elektronické podobě. Důležitým krokem k lepší prezentaci chráněných území pro nejširší veřejnost je rozhodnutí o vybudování sítě návštěvnických středisek, Domů přírody.

Za velmi významnou považuji též činnost mezinárodní. Pro naplňování úmluvy CITES pracovalo nezávisle jako vědecký orgán samostatné oddělení na ředitelství. V rámci úmluvy vydávaly správy CHKO výjimky ze zákazu obchodních činností s exempláři CITES a registrovaly exempláře CITES. AOPK ČR je již pro druhé čtyřleté období součástí mezinárodního odborného konsorcia, Evropského tematického střediska biologické rozmanitosti, které pracuje pro Evropskou agenturu životního prostředí a zabývá se zejména hodnocením a metodickou podporou soustavy Natura 2000 v rámci všech států Evropské unie.

Novou aktivitou v evropském měřítku je neformální sdružení institucí zabývajících se ochranou přírody a krajiny, ENCA – European Network of Heads of Nature Conservation, které vzniklo zejména ke společnému vyhodnocování priorit, sjednocování přístupů a spolupráci všech evropských zemí. AOPK ČR pořádalo v Praze v říjnu 2008 třetí zasedání představitelů ENCA.

Významným úkolem pokračujícím do roku 2009 je příprava podkladů pro vyhlášení nových chráněných území, určený k zajištění ochrany v rámci soustavy Natura 2000 (především návrhy CHKO Doupovské hory, Dokesko a Soutok) a nového Národního parku Křivoklátsko, jejichž vyhlášení bude zajišťovat Ministerstvo životního prostředí.

Jsem si jist, že jsme v roce 2008 odvedli dobrou práci, za což patří můj dík všem pracovníkům i všem spolupracujícím institucím a jednotlivcům. Věřím, že také v roce 2009 se podaří zajistit na patřičné odborné úrovni všechny úkoly, jimiž je nebo bude organizace pověřena. V této souvislosti připomenu, že další práci a činnost naší organizace zřejmě ovlivní novela zákona o ochraně přírody a krajiny, kterou v současné době projednává Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR.

Přeji nám všem i našim partnerům hodně sil a elánu při práci pro přírodu a krajinu v České republice, v Evropě i ve světě.



RNDr. František Pojer
ředitel AOPK ČR

FOREWORD

Dear readers,

We are bringing you Annual report of Agency of Nature Conservation and Landscape Protection of the CR (ANCLP CR) in 2008. It contains detail information about main activities of the organization such as State Administration performance, practical nature conservation and landscape protection management, monitoring and documenting of nature and landscape of the Czech Republic and also about public relations and international cooperation. Last but not least, it informs you about providing necessary operational activities, informatics and operation and economy and operational matters.

I would like to mention several significant aspects of our activities in last year. Cooperation in providing the Operation Programme of the Environment proved our abilities a lot. During two calls, we had to literally "mobilize" all our capabilities in regional offices and even at headquarter. ANCL CR was successful with its application of financial resources from this Programme. Supported project will for a example facilitate providing a systematic surveys of protected areas in our care.

New tool of nature protection with a purpose to unite and make effective special support of state administration and academic sphere has become a Founding database of ANCLP CR in last year. The database gives maximally possible information about extended animal and plant species on the area of the CR. Offices of regional counties, some administrations of national parks, Czech Environmental Inspectorate, administrators of state property or academic institutions use this database. We are prepared to extend the users constituency and at the same time to unite an approach to species protection.

I gladly admonish of about printing last regional volume of successful Edition called Protected areas of the Czech Republic. The Volume Brněnsko completed the thirteen-volume edition. Six issues of the Nature Conservation Journal within its websites launched in the beginning of 2009 is very important for spreading information. Important step in a process of better promotion of the protected areas among public is a decision to build a network of visitor centres, called Nature Houses.

I consider as a very important also an international cooperation. To fulfil the CITES agreement, CITES Scientific Authority Office worked independently at the headquarter. PLA Administrations delivered statutory exceptions of prohibition of traffic with CITES species and registered CITES species. ANCLP CR has become again for four years a member of international scientific consortium, European Topic Centre on Biological Diversity, working for European Environment Agency and dealing mainly with evaluation and methodological support of Natura 2000 network within all states of European Union.

New activity within Europe is informal association of institutions that deal with nature conservation and landscape protections. It is ENCA – European Network of Heads of Nature Conservation. It was established mainly to joint evaluation of priorities, unite approaches and cooperation of all European countries. ANCLP CR arranged third meeting of ENCA representatives in Prague in October 2008.

Significant task for year 2009 is preparation of background data for declaration of new protected areas, partly to guarantee nature protection within Natura 2000 network (mainly proposals of Doupovské hory, Dokesko and Soutok PLAs) and new National Park called Křivoklátsko. The Ministry of the Environment will provide declaration of these areas.

I am sure that we did good job in 2009. I would like to thank to all employees and even to all cooperating institutions and persons. I believe that even in year 2009 all tasks will be provided in a decent professional level. In this context, let me remind that our work will be highly influenced by a novel of Act No. 114/1992, about nature conservation and landscape protection negotiated in Chamber of Deputies of Parliament of the Czech Republic.

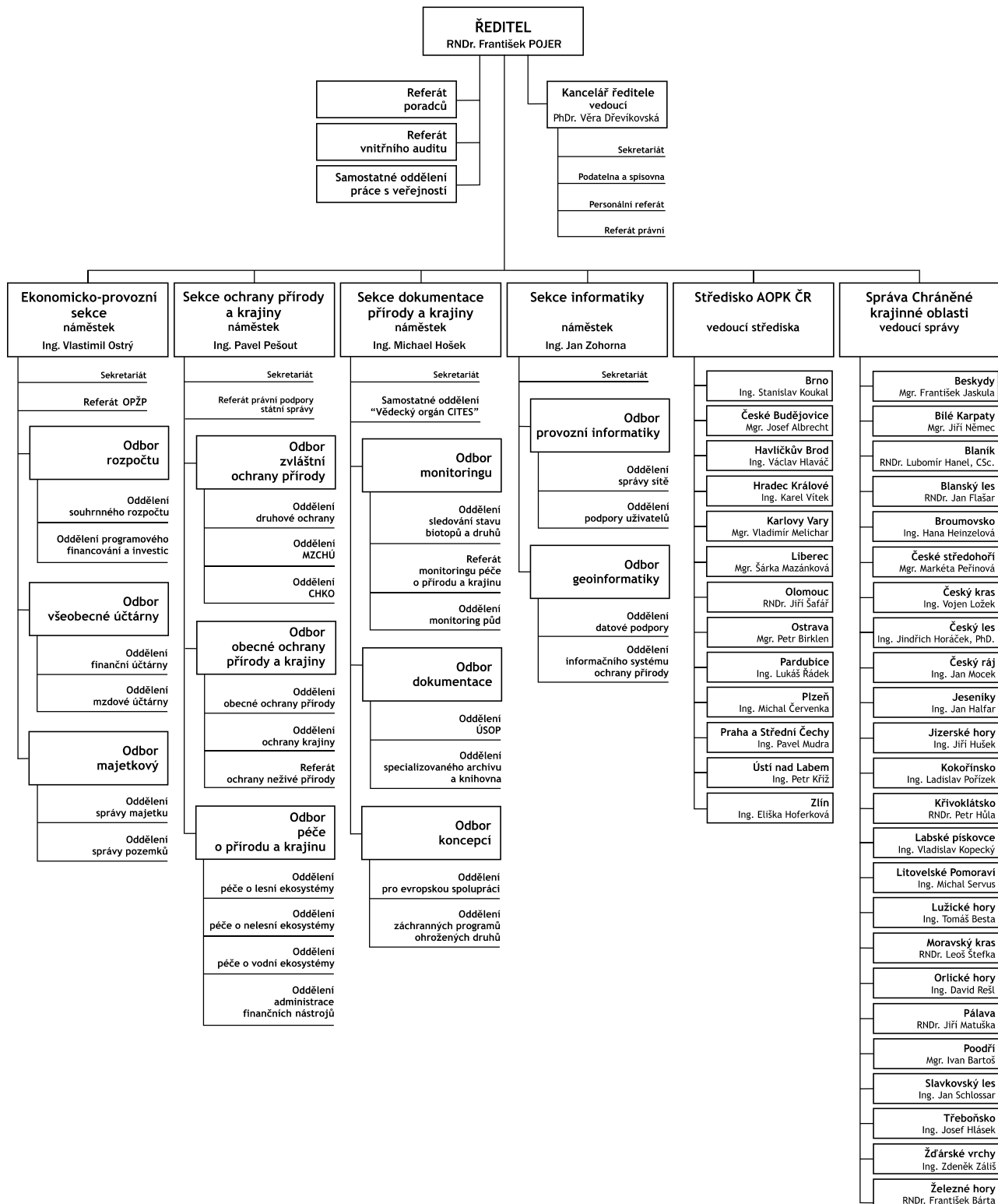
I wish to all of us and even to our partners a lot of strength and verve in a work for nature and landscape in the Czech Republic, Europe and even in the world.



RNDr. František Pojer
Director of ANCLP CR

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

AOPK ČR je organizační složkou státu, zřízenou Ministerstvem životního prostředí (MŽP). Ředitelství AOPK ČR se sídlem v Praze zajišťuje místně svou činnost prostřednictvím 37 regionálních pracovišť – 13 krajských středisek a 24 správ chráněných krajinných oblastí. Na konci roku 2007 pracovalo v AOPK ČR celkem 628 pracovníků, z toho 306 žen a 408 pracovníků mělo vysokoškolské vzdělání.



PŘEDMĚT ČINNOSTI AOPK ČR

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR jako organizační složka státu zabezpečuje odbornou a praktickou péči o přírodní a krajinné prostředí v České republice, zajišťuje odbornou, monitorovací, metodickou, dokumentační, informační, znaleckou a osvětovou činnost v oblasti ochrany přírody a krajiny, péči o přírodu a krajinu a výkon státní správy v ochraně přírody a krajiny, v rozsahu, stanoveném mj. zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, ve znění pozdějších předpisů.

Předmětem činnosti AOPK ČR je pak zejména:

- zajišťování odborných podkladů, inventarizací, monitoringu a zpracování plánů péče pro zvláště chráněná území a pro evropsky významné lokality a ptačí oblasti soustavy Natura 2000;
- vytváření, správa a vedení Informačního systému ochrany přírody;
- vedení Ústředního seznamu ochrany přírody (ÚSOP), centrální státní dokumentace ochrany přírody a krajiny a specializované knihovny;
- odborná podpora výkonu státní správy, metodická a znalecká činnost;
- prostřednictvím správ CHKO výkon státní správy v ochraně přírody a krajiny na území chráněných krajinných oblastí a na ostatním území ČR v rozsahu daném zákonem o ochraně přírody a krajiny;
- realizace praktických opatření na ochranu přírody a krajiny na základě zajišťování dotačních programů resortu životního prostředí i vybraných fondů Evropských společenství v oblasti ochrany přírody a krajiny, včetně kontroly a monitoringu;
- správa státního majetku ve zvláště chráněných územích České republiky;
- zpracování, koordinace a realizace záchranných programů pro zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů a průběžné vyhodnocování jejich plnění;
- poskytování informací, osvěta a vzdělávání v oblasti ochrany přírody a krajiny (vydávání tiskovin, budování naučných stezek atd.);
- výkon funkce národního vědeckého orgánu Úmluvy o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (zkráceně CITES);
- plnění funkce národního koordinátora Informačního systému Úmluvy o biologické rozmanitosti a zajišťování ostatní;
- mezinárodní spolupráce v ochraně přírody a krajiny včetně příhraniční spolupráce s organizacemi států sousedících s ČR.

VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY

VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY

Výkon státní správy je zajišťován regionálními pracovišti AOPK ČR – správami CHKO. Rozsah pravomocí a povinností určuje zákon o ochraně přírody a krajiny a jeho prováděcí vyhlášky, dále zákon o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES), zákon o poskytování informací o životním prostředí, zákon o svobodném přístupu k informacím, zákon o náhradách škod způsobených vybranými chráněnými živočichy.

Správy CHKO vydaly v roce 2008 celkem **1 809 správních rozhodnutí, 22 204 závazných stanovisek a souhlasů dotčených orgánů státní správy a 10 014 odborných stanovisek**. V 83 případech bylo proti vydaným rozhodnutím podáno odvolání, tj. v 4,6% z celkového počtu vydaných správních rozhodnutí. Z uvedeného počtu odvolání bylo ve 40 případech (tj. 48,2% z podaných odvolání) potvrzeno prvoinstanční rozhodnutí, a odvolání tak zamítnuto. K novému projednání zpravidla pro formální vady rozhodnutí se vrátilo 13 rozhodnutí (tj. 15,6% z celkového počtu podaných odvolání) a zcela vyhověno odvolání bylo v 12 případech, tj. v 14,5% z celkového počtu podaných odvolání.

Stejně jako v minulých letech připadal nejvýraznější podíl správní činnosti na posuzování vlivu stavebních činností na přírodu a krajinu chráněných krajinných oblastí. Z celkového počtu souhlasů, rozhodnutí a odborných stanovisek se jich 44,5% týkalo vlivu staveb a územního plánování.

Rozhodování v druhové ochraně, které zajišťují správy CHKO pro zvláště chráněné druhy v kategorii silně a kriticky ohrožené i mimo území chráněných krajinných oblastí, představovalo podstatnou část výkonu státní správy, a to zejména proto, že lze předpokládat vysokou míru odborných znalostí při posuzování jednotlivých záměrů. V roce 2008 bylo v druhové ochraně na základě ustanovení § 5b, § 54 odst. 3 a § 54 odst. 4 a hlavně § 56 vydáno 792 rozhodnutí. Přibližně 74% rozhodnutí se týkalo kriticky a silně ohrožených druhů mimo hranice samotných CHKO. Protože jsou v mnoha případech lokality značně vzdáleny od sídel správ. Jedná se o velmi časově i finančně náročnou agendu.

Do činnosti z hlediska druhové ochrany patří také aplikace zákona o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin-CITES. V roce 2008 správy CHKO vydaly 16 výjimek ze zákazu obchodních činností s exempláři CITES přílohy A. Dále provedly 321 registrací či přeregistrací exemplářů CITES.

Opět se jedná o agendu časově a odborně velmi náročnou, přičemž správy CHKO zatěžuje dosti nerovnoměrně, v závislosti na tom, zda se na území CHKO nacházejí chovatelé CITES druhů a zoologické zahrady.

Velmi významnou část výkonu státní správy tvoří **náhrady újmy za ztížení zemědělského a lesnického hospodaření**, které hospodařící subjekty vyčíslují za předchozí rok. V roce 2008 bylo podáno 54 žádostí o náhradu újmy vzniklou v roce 2007 s celkovým požadavkem přes 32 miliónů Kč. Správy CHKO žádosti posuzovaly na základě prováděcích právních předpisů, vyhlášek pro výpočet újmy vydaných ve Sbírce zákonů pro zemědělský i lesní půdní fond a dále výkladů MŽP zveřejňovaných ve Věstníku MŽP. Do konce roku 2008 bylo posouzeno a proplaceno 37 případů žádostí o náhradu újmy vzniklou v roce 2007 s přiznanou újmou v celkové výši 10,1 milionu Kč. Dále došlo k proplacení na základě dvou žádostí o újmu za rok 2005 a dvou žádostí za rok 2006, a to v celkové výši 490.000 Kč. Dalších deset kladně posouzených žádostí na sklonku roku 2008 za újmu vzniklou v letech 2005 - 2008 v celkové výši 7,4 milionů Kč bude proplaceno na začátku roku 2009.

Porušování předpisů v ochraně přírody a krajiny a nerespektování podmínek uložených rozhodnutí se v prokázaných případech ve smyslu ustanovení § 87 a § 88 zákona o ochraně přírody a krajiny řešilo uložením pokut. V rámci 170 správních řízení za přestupky a protiprávní jednání byly uloženy pokuty v celkové výši 1.934.400 Kč. Ve srovnání s rokem 2007 se jedná o částku téměř dvojnásobnou. Dalších 93.000 Kč bylo vybráno udělením 250 blokových pokut. K pozastavení rušivé činnosti, která by vedla k nedovolené změně chráněné části přírody, musely správy CHKO přistoupit v jedenácti případech.

Správy CHKO zajišťovaly na území chráněných krajinných oblastí také **strážní službu** podle zákona č. 114/1992 Sb. a vyhlášky 395/1992 Sb. V současné době je počet správ, které nemají ani jednoho profesionálního strážce na plný úvazek stále většina (7 z 24). Funkci strážců přírody plnili odborní pracovníci při práci v terénu konané primárně za jiným účelem. Situaci ve většině případů částečně nahrazoval institut dobrovolné stráže, řízenou pověřeným pracovníkem dané správy CHKO. Jako problematické se jeví rozdělení kompetencí v Zákoně č. 14/1992 Sb., podle něžž mohou stráž v NPR a NPP mimo VZCHÚ ustanovit jen kraje. Péči přitom v těchto územích vykonávají správy CHKO a strážní služba zde tedy až na výjimky neprobíhá.

ODBORNÁ PODPORA VÝKONU STÁTNÍ SPRÁVY

AOPK ČR zajišťuje odbornou podporu Ministerstva životního prostředí jako ústředního orgánu státní správy v oblasti ochrany přírody a krajiny. Jedná se zejména o spolupráci na přípravě právních předpisů v oblasti ochrany přírody a krajiny, kterými se upravuje provádění jednotlivých zákonných ustanovení. Dále AOPK ČR připravuje odborné podklady pro metodické materiály, kterými MŽP sjednocuje výkon státní správy orgánů ochrany přírody a krajiny na území České republiky. Na materiálech spolupracují vybraní odborníci jak z ředitelství AOPK ČR, tak regionálních pracovišť. Zejména správy CHKO připravily odborné podklady ve formě stanovisek pro MŽP do procesu EIA a SEA. V roce 2008 se jednalo celkem o přibližně 350 stanovisek.

Krajská střediska AOPK ČR vypracovávala v rámci podpory výkonu státní správy na základě žádostí správních orgánů odborná stanoviska v oblasti ochrany přírody a krajiny. Stanoviska se obvykle stávají podkladem ve správním řízení, které dotčený orgán vede. Odborná stanoviska krajská střediska vypracovala zejména u komplikovaných, precedenčních či rozsáhlých záměrů, u kterých je pro správní orgán obtížné posoudit odbornou stránku případu. AOPK ČR rovněž vydávala také odborná stanoviska a navíc i znalecké posudky pro Českou inspekci životního prostředí a pro Ministerstvo životního prostředí.

Na území CHKO vymezila AOPK ČR lokální a regionální **územní systémy ekologické stability – ÚSES**. V roce 2009 proběhne dokončení vektorizace systémů. MŽP pověřilo AOPK ČR správou a aktualizací nadregionálních územních systémů ekologické stability, která bude probíhat v letech 2009 až 2011.

ZNALECKÉ POSUDKY

V roce 2008 zpracovala AOPK ČR celkem 20 znaleckých posudků, z toho jedenáct se týkalo posuzování zdravotního stavu dřevin rostoucích mimo les, jedno posouzení vlivu na krajinný ráz, tři problematiky významných krajinných prvků, dvě posouzení z hlediska ochrany zvláště chráněných druhů a tři posudky byly zpracovány pro účely trestního řízení. Od působení AOPK ČR jako znaleckého ústavu, tj. od roku 1995 s ohledem na transformaci organizace v roce 2006, vydala k 31. prosinci 2008 již celkem 387 znaleckých posudků.

ZPRÁVA O POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ DLE ZÁKONŮ

Podle zákona č. 123/1998 Sb. o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších právních předpisů a zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších právních předpisů podaly v roce 2008 fyzické či právnické osoby na AOPK ČR téměř třináct tisíc písemných i ústních žádostí o informace.

Informace byly poskytnuty písemně, ústně, telefonicky nebo elektronicky. Pokud nebyla AOPK ČR příslušná k vyřízení žádosti, postoupila ji správnímu orgánu kompetentnímu k jejímu vyřízení. U jedné žádosti bylo rozhodnuto o odmítnutí informace poskytnout. Žádosti o informace podávaly většinou soukromé osoby, dále zástupci občanských sdružení a neziskových organizací, Česká inspekce životního prostředí, městské a obecní úřady, různé organizace působící v oblasti ochrany přírody a krajiny, vysoké školy atd.

PÉČE O PŘÍRODU A KRAJINU

NOVÁ ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ A PAMÁTNÉ STROMY

NOVÁ ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ

Na území CHKO Beskydy byly vyhlášeny tři nové přírodní rezervace:

- **PR Gutské peklo** (37,46 ha), vyhlášené k ochraně geomorfologických tvarů (nejstrmější svahy na území CHKO) a komplexu přírodě blízkých bučin s javorem a smrkem.
- **PR Uplaz** (173,27 ha) se skládá ze tří částí navazujících na NPR Mionší a PR Velký Polom. Na ploše asi 400 ha vznikla tímto komplexem MZCHÚ nejrozsáhlejší souvislá rezervace v CHKO Beskydy na ochranu přírodě blízkých karpatských bučin s javorem, smrkem a jedlí, které poskytují podmínky pro trvalou existenci ohrožených organismů přirozených karpatských lesů.

- **PR Makyta** (187 ha), nově vyhlášená rezervace k ochraně nejrozsáhlejšího komplexu zachovalého suťového lesa v oblasti Javorníků a Vsetínských vrchů.

Správa CHKO Broumovsko na svém území vyhlásila dvě nové přírodní památky a jednu přírodní rezervaci:

- **PP Mořská transgrese** (0,85 ha), vyhlášena k ochraně geologických vrstev odkrytých v bývalém lomu, dokládajících přítomnost druhohorního moře a také k ochraně společenstev přírodě blízkého lesa.
- **PP Pískovcové sloupky** (0,63 ha), vyhlášena k ochraně geomorfologických jevů a společenstev přírodě blízkého lesa.
- **PR Farní stráž** (13,69 ha), vyhlášena k ochraně společenstev jedlových a klenových bučin a také k ochraně specifických společenstev skalních výchozů a balvanišť.

Vyhlášená Přírodní rezervace Farní stráž v CHKO Broumovsko (Petr Kuna)
Designated Farní stráž Nature Reserve in Broumovsko PLA (Petr Kuna)



V CHKO Český les byla nově vyhlášena **PR Smrčí** na výměře 93,06 ha k ochraně přirozených a přírodě blízkých acidofilních (kyselomilných) bučin se smrkem a příměsí jedle na skeletových (nosných), lesnický minimálně obhospodařovaných svazích. Nově vyhlášena byla také **PP Chodovské skály** reprezentující unikátní skalní defilé českého křemenného valu výchozem mohutné křemenné žíly na tektonické struktuře I. řádu, v souvislé směrné délce 490 m s typickými morfologickými projevy.

Na území CHKO Český ráj byla nově vyhlášena **PP Na Vápenici** o výměře 7,88 ha a s ochranným pásmem s výměrou 8,5 ha. Účelem vyhlášení chráněného území je ochrana a zlepšení stavu společenstev vápnomilných bučin a také ochrana samotného ložiska krystalického vápence s výskytem významných paleontologických nálezů.

I další správy CHKO vyhlásily nová území: Správa CHKO Jeseníky – **PR Břidličná** o rozloze 652 ha k ochraně zachovalých ekosystémů 6. až 9. lesního vegetačního stupně a populací ohrožených druhů na ně vázaných, Správa CHKO Jizerské hory – **PP Tichá říčka** na ploše 3,97 ha k ochraně společenstev mokřích až rašelinných luk a lesních rašelinišť a Správa CHKO Křivoklátsko – **PR Údolí Klíčavy** o výměře 33,02 ha s ochranným pásmem s výměrou 6,94 ha k ochraně nivních luk, vodního

toku potoka a lesních porostů se zachovalými biotopy a výskytem zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů.

Na území CHKO Slavkovský les byly nově vyhlášeny dvě přírodní památky:

- **PP Podhorní slatě** (17,65 ha), vyhlášena k ochraně významné populace hnědáka chrastavcového a komplexu přechodových rašelinišť, slatinišť a mokřadních luk s výskytem zvláště chráněných druhů cévnatých rostlin.
- **PP Těšovské pastviny** (11,53 ha), vyhlášena k ochraně svahových lučních porostů, které hostí významnou populaci vstavače kukačky a populace dalších zvláště chráněných druhů rostlin.

NOVÉ VYHLÁŠENÍ STÁVAJÍCÍCH ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÝCH ÚZEMÍ

Ministerstvo životního prostředí vydalo v roce 2008 vyhlášovací dokumenty pro NPR Drbákov, Albertovy skály, NPR Habrůvecká bučina a NPR Hádecká pláňka. Nové vyhlášení se dostalo také PP Kočičí skály, PR Křížová cesta (obě v CHKO Broumovsko), PP Čiperka, PR Holina (obě v CHKO Slavkovský les) a PP Na skalách (CHKO Železné hory).



Přírodní památka Podhorní slatě v CHKO Slavkovský les (archiv Správy CHKO Slavkovský les)
Podhorní slatě Nature Monument in Slavkovský les PLA (archive of Administration of Slavkovský les PLA)

JESENÍKY MAJÍ NOVOU PŘÍRODNÍ REZERVACI

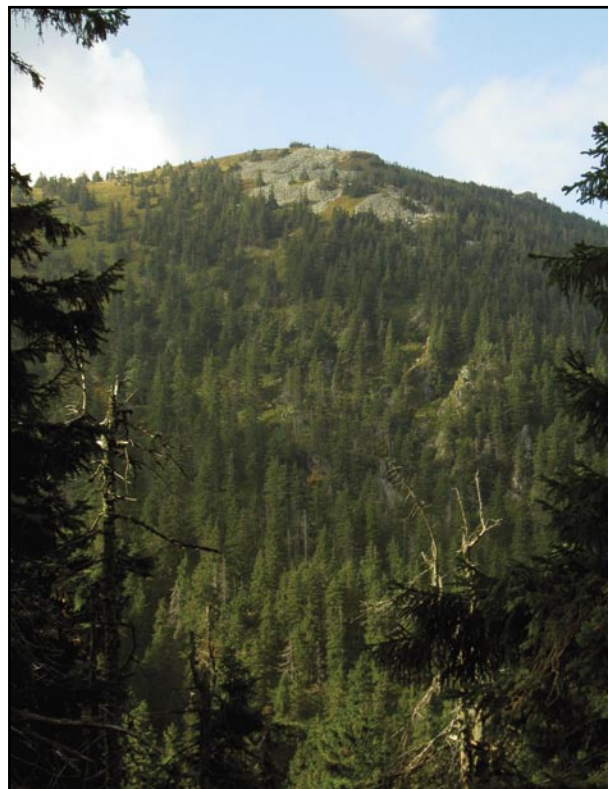
BOX 1

Břidličná hora, tak se jmenuje 1 350 m n. m. vysoký vrchol v závěru hlavního jesenického hřebene pokrytý sutěmi, výrazná dominanta obce Vernířovice. Název Břidličná dostala i nová rezervace, která byla v masívu Břidličné, Pecného a Jeleního hřbetu, tedy na jižním konci hlavního jesenického hřebene, vymezena a na ploše 652 ha 4. března 2008 vyhlášena. Docela veliké „maloplošné“ zvláště chráněné území, s vyhlášeným ochranným pásmem o rozloze 38 ha, přímo navazuje na NPR Praděd a PR Pod Jelení studánkou a je součástí evropsky významné lokality (EVL) Praděd. Smyslem vyhlášení Přírodní rezervace Břidličná hora je vedle redukce borovice kleče postupné přibližování lesních porostů přírodnímu stavu a v dlouhodobém horizontu umožnění samovolného vývoje lesa.

Doposud bylo území chráněno v rámci CHKO Jeseníky od roku 1994 s pomocí zonace, tzn. vrcholová část rezervace. Zřízení Přírodní rezervace Břidličná hora mimo jiné vedlo k **vypracování podrobného plánu péče o území**, podle kterého se bude postupovat v systematickém usměrňování vývoje přírodních biotopů v území a v rozhodování v případě mimořádných událostí (větrných či kůrovcových kalamit). Příprava na vyhlášení Přírodní rezervace vyvolala též potřebu zevrubné inventarizace jednotlivých přírodních složek území, která přinesla řadu zajímavých údajů.

Hlavním předmětem ochrany jsou subalpínské biotopy, kryogenní geomorfologické útvary (skalní sruby, sutě, kamenné proudy), horské smrčiny a druhy vázané na tato stanoviště. Velice cenný je poměrně zachovalý vegetační gradient 6. až 9. lesního vegetačního stupně od (smrkových) bučin po relativně přirozené subalpínské bezlesí. Největší populaci České republiky zde tvoří jalovec obecný nízký (*Juniperus communis* subsp. *alpina*), početná je řeřišnice rýtolistá (*Cardamine resedifolia*), šicha oboupohlavná (*Empetrum hermaphroditum*). V několika desítkách jedinců zde roste kriticky ohrožený hořec tečkovaný (*Gentiana punctata*). Z živočichů stojí za pozornost reliktní okáč horský (*Erebia epiphron*), několik hnízdících párů lindušky horské (*Anthus spinoletta*) a bělořita šedého (*Oenanthe oenanthe*), pravidelně se vyskytuje kos horský (*Turdus torquatus*), v roce 2008 zde úspěšně vyhnízdil sokol stěhovavý (*Falco peregrinus*).

Systematická péče ochrany přírody a usměrnění lesnického managementu (ponechávání dříví z nahodilé těžby v lese, podsadby a dosadby listnatých dřevin) o část Hrubého Jeseníku by měla vést k uchování a postupnému přiblížení přírodnímu stavu tohoto nesmírně zajímavého a cenného území.



Národní přírodní rezervace Břidličná
(Jindřich Chlapek)
Břidličná National Nature Reserve
(Jindřich Chlapek)

PLÁNY PÉČE

Plány péče o chráněná území představují zásadní koncepční dokumenty ochrany přírody a krajiny. Obsahují návrhy opatření na zachování či zlepšení stavu předmětu ochrany v dané lokalitě. Proces jejich tvorby je zakotven v § 38 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Dále tvorbu plánů péče o CHKO podrobněji upravuje vyhláška č. 60/2008 Sb., o plánech péče, označování a evidenci chráněných území, a Metodický pokyn MŽP č. 16 z roku 2007.

Přípravu plánu péče o CHKO zajišťuje MŽP prostřednictvím AOPK ČR, kde působí řešitelský tým, tvořený odbornými pracovníky příslušné správy CHKO a pracovníky ředitelství. Řešitelský tým začíná zpracovávat plán péče o danou CHKO s dostatečným časovým předstihem, nejméně 24 měsíců před plánovaným předáním plánu péče na MŽP, který se obvykle schvaluje s platností na deset let.

PLÁNY PÉČE O CHKO

V roce 2008 odevzdala AOPK ČR Ministerstvu životního prostředí úplné plány péče o CHKO Beskydy, Poodří a Litovelské Pomoraví. Dále rozpracovala k odevzdání v roce 2009 plány péče o CHKO Český kras, Jizerské hory

a Labské pískovce. Pro návrhy nových CHKO Doupovské hory (střední Poohří), CHKO Soutok (dolní Morava) a pro rozšíření CHKO Kokořínsko o oblast Dokeska rozpracovali pracovníci AOPK ČR návrhy plánu péče a zonace CHKO tak, aby tyto podklady pro vyhlášení mohly být na MŽP předány v první polovině roku 2009.

PLÁNY PÉČE O MZCHÚ

Na začátku roku 2008 nabyla účinnosti vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 60/2008 Sb. ze dne 11. února 2008, o plánech péče, označování a evidenci území chráněných podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, a o změně vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb. Plány péče zpracovávají po vydání této vyhlášky již respektují v ní uvedené změny.

V roce 2008 AOPK ČR zpracovala 27 návrhů plánů péče o NPR a NPP a předala je Ministerstvu životního prostředí ke schválení. Další 21 návrhů se na konci roku dokončovalo a v různé fázi rozpracování se nacházelo 15 plánů péče. U PR a PP uvnitř CHKO probíhalo zpracování celkem 102 plánů péče, z nichž bylo v roce 2008 správami CHKO schváleno 56. Celkový přehled všech schválených i navržených plánů péče najdete v příloze č. 2.



Krajina v Národní přírodní rezervaci Drbákov-Albertovy skály v CHKO Blaník (Martin Klaudys)
Landscape in Drbákov-Albert Rocks National Nature Reserve in Blaník PLA (Martin Klaudys)

KRAJINOTVORNÉ PROGRAMY

PROGRAM PÉČE O KRAJINU

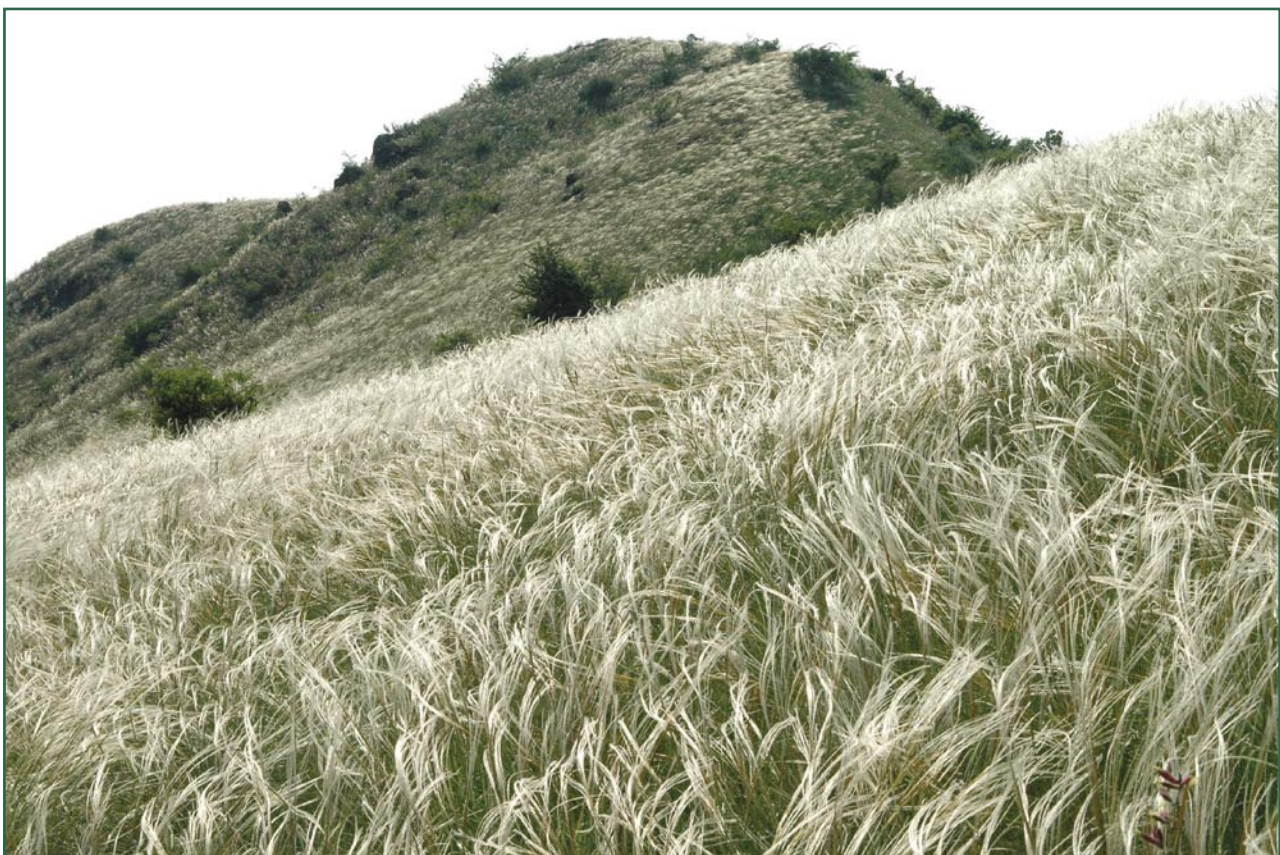
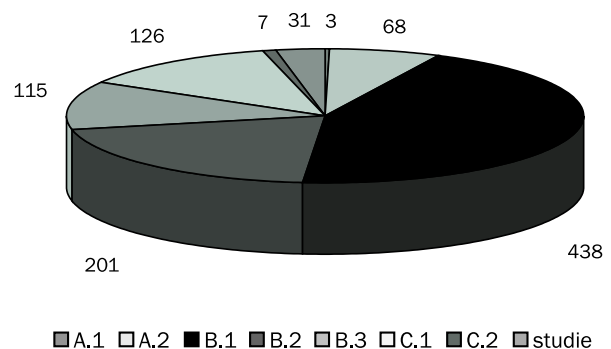
Předmět podpory Programu péče o krajinu (PPK), existujícího od roku 1996, tvoří neinvestiční opatření, vedoucí k ochraně a obnově přírodních složek a základních funkcí krajiny. Finanční prostředky na realizaci opatření se v rámci PPK vyčleňují ze státního rozpočtu. Pravidla pro poskytování financí vydává Ministerstvo životního prostředí a každoroční administraci zajišťuje AOPK ČR. Program se člení na **Podprogram péče o krajinu** (dotační tituly A až C) a **Podprogram péče o zvláště chráněné části přírody a ptačí oblasti** (dotační tituly D). Bližší vysvětlení a přehled jednotlivých opatření se uvádí v příloze č. 3 Výroční zprávy 2008.

V roce 2008 AOPK ČR čerpala z dotačních titulů A až C celkovou částku 58,030 mil. Kč na podporu 958 realizovaných akcí. Z titulu Podkladové a osvětové materiály pro krajinotvorné programy bylo zpracováno 31 odborných prací v celkové hodnotě 4,562 mil. Kč. Jak vyplývá z grafu č. 1, nejvíce akcí bylo v roce 2008 realizováno z titulu B. 1, nejvíce finančních prostředků bylo vynaloženo na opatření téhož titulu. Nejméně využívanými dotačními tituly programu jsou A.1 a C.2.

MŽP pro rok 2008 přidělilo AOPK ČR na realizaci opatření v rámci Podprogramu péče o zvláště chráněné části přírody a ptačí oblasti celkem 102.920.648 Kč. Z těchto finančních prostředků správy CHKO a ředitelství AOPK ČR vyčerpaly na jednotlivá opatření celkem 99.514.200 Kč. Částka zahrnuje i podkladové materiály a studie dle směrnice MŽP č. 1/2008, článku 21, kdy bylo celkem správami CHKO a ředitelstvím AOPK ČR vyčerpáno 4.561.852 Kč. Z celkové částky nebylo dočerpáno 3.406.500 Kč. Tato částka bude navráćena do státního rozpočtu.

Graf č. 1: Počet akcí Programu péče o krajinu mimo ZCHÚ v roce 2008

Graph No. 1: Number of Activities of the Landscape Management Programme out of specially protected areas in 2008



Pastvina s kavylem v NPR Raná, opatření financované z titulu D1.4b (Roman Hamerský)
Pasture area in Český kras PLA, measure financed from D1.4b title (Roman Hamerský)



Alej ovocných stromů (krajové odrůdy třešní a švestek) byla vysazena podél cesty, Vznikl nový interakční prvek v krajině (Mária Jemelíková)
Alley of fruit trees (cherry and plum trees) was planted along a road. A new interactive element in the landscape has been created (Mária Jemelíková)



Záchranný transfer mravenců rodu formica v CHKO Lužické hory, opatření financované z titulu D1.4i (Petr Knobloch)
Saving transfer ants of Formica kind in Lužické hory PLA, measure finance from title D1.4i (Petr Knobloch)

Tabulka č. 1: Počet a výše finančních prostředků čerpaných na jednotlivá opatření z Podprogramu péče o krajinu v roce 2008

Table No. 1: Number and amount of finances expended on single measures from the Landscape Management Sub-programme in 2008

Kód titulu Title Code	Název dotačního titulu The funding title	Počet opatření Number of measures	Celkem Kč Total amount of CZK
A.1	Asanace a stabilizace projevů plošné a rýhové eroze Sanitation and stabilisation of areal and rill erosion	3	451.732
A.2	Tvorba protierozních opatření a realizace prvků ÚSES Creation of anti-erosive measures and realization of TSES	68	9.078.383
B.1	Vytváření podmínek pro zachování významných biotopů Creation of conditions for maintenance of significant biotopes	438	18.812.640
B.2	Ošetření památných stromů a památných alejí Treatment of tree monuments and alleys of tree monuments	201	9.165.728
B.3	Výsadba nelesní zeleně Outplanting of non-forest greens 115	115	10.271.842
C.1	Opatření k podpoře druhové rozmanitosti Measures to support species diversity	126	9.545.096
C.2	Opatření k podpoře biologické rozmanitosti lesů Measures to support of forest biodiversity	7	705.132
studie	Studie / studies	31	4.811.852

Tabulka č. 2: Počet a výše finančních prostředků čerpaných z Podprogramu péče o krajinu středisky AOPK ČR v roce 2008

Table No. 2: Number and Amount of finances expended from the Landscape Management Sub-programme by regional offices in 2008

Střediska AOPK ČR Regional office of ANCLP CR	Čerpáno Kč Expended CZK	Střediska AOPK ČR Regional office of ANCLP CR	Čerpáno Kč Expended CZK
dotační titul A-C Funding titles A-C		studie a odborné publikace studies and publications	
Brno	7.929.729	Brno	20.000
České Budějovice	3.653.535	České Budějovice	109.772
Havlíčkův Brod	5.173.111	Hradec Králové	244.000
Hradec Králové	3.378.653	Karlovy Vary	197.709
Karlovy Vary	3.760.500	Liberec	161.350
Liberec	2.043.291	Ostrava	234.300
Olomouc	4.820.667	Pardubice	723.000
Ostrava	5.296.213	Plzeň	88.220
Pardubice	3.038.253	ředitelství	2.783.501
Plzeň	4.649.108	Celkem / Total	4.561.852
Praha	6.091.403		
Ústí n.L.	4.873.593		
Zlín	3.322.497		
Celkem / Total	58.030.553		

DRUHOVÁ PESTROST DÍKY PASTVĚ

BOX 2

V případě ochrany druhové rozmanitosti kulturní krajiny bývá hospodaření nutnou podmínkou, kdy ochrana přírody nemusí být se zemědělským hospodařením v rozporu. Oblast Českého krasu je známá svými romantickými scenériemi vápencových skal a kučeravých lesů. V minulosti byly křovinaté skalnaté stráně mnohem holejší, takže se svojí bělostí vyjímaly už z dálky. To byl případ třeba hradního kopce Karlštejna nebo kaňonu řeky Berounky. Hradní kopec byl udržován proti zarůstání dřevinami, aby se v jejich skrytu nemohli ukrývat dobyvatelé.

Skalnaté stráně nad Berouňkou a jejími přítoky byly holejší, protože se v kraji pásala tisícíhlavá stáda ovcí a za každou vesnicí kozy. Pastva z botanického hlediska potlačovala dřeviny obecně, v bylinném patře pak dominantní trsnaté trávy. Tím se vytvářel prostor pro konkurenčně slabé druhy rostlin, které byly v krajině rozšířeny v suchých a chladných poledových dobách v rámci takzvané chladné stepi a díky pastvě se v krajině udržely. Na takové prostředí otevřené vegetace se vázalo i velké množství hmyzu.

Dramatický úbytek pastvy nastal po průmyslové revoluci, definitivně pak po druhé světové válce – dnes se ovce a kozy v Českém krasu dají spočítat na prstech jedné ruky. Přibližně do 70. let přetrvávalo období ochránářského konzervatismu, kdy se v rámci přísné ochrany rezervace Karlštejn vyháněli babky z lesa a turisté z bývalých pastvin. Tímto historickým vývojem se dříve mnoho běžných druhů původně stepí nebo suchých pastvin stalo vzácnými. I původně bezlesá stanoviště zarůstají postupně dominantními travinami, posléze křovinami a nakonec lesem.

V rámci opatření Programu péče o krajinu MŽP koordinuje Správa CHKO Český kras řízenou pastvu smíšených stád ovcí a koz na vybraných lokalitách o celkové rozloze 20 hektarů. Na lokalitách se vyskytují vzácné druhy rostlin a hmyzu (koniklec luční, hlaváček jarní, rudohlávek jehlancovitý, okáč skalní). Kozy dávají především přednost dřevinám. Ovce naopak působí jako spásáči především travinného drnu.

Od počátku pastvy se složení vegetace pečlivě monitoruje, sledují se vybrané druhy rostlin a motýlů. Nejcennější druhy rostlin se navíc uzavírají do klecí, aby nedošlo ke spasení celé populace. Samotná zvířata se pasou v malých elektrických oplůtcích, aby celou lokalitu nespásly najednou, rostliny se mohly vysemenit a hmyz dokončit svůj vývoj.

Po čtyřech letech pastvy je na první pohled vidět ústup prosvětlení a ústup křovin a dominantních trav. Výrazné zlepšení populací vzácných druhů se projeví až za delší dobu. Pro někoho možná paradoxní pravidlo říká, že nejvíce vzácných druhů s nejtělnějšími populacemi prosperuje právě v období těsně po ukončení pastvy.



Pastva koz v CHKO Český kras (Vojen Ložek)
Goats pasture in Český kras PLA (Vojen Ložek)

PROGRAM REVITALIZACE ŘÍČNÍCH SYSTÉMŮ

Program revitalizace říčních systémů (PRŘS) je dotačním programem Ministerstva životního prostředí pro finanční pomoc při úpravách a zlepšování vodního režimu v krajině a při výstavbě a obnově čističek odpadních vod a kanalizací. Finanční prostředky na program se vyčleňují ze státního rozpočtu. Administraci programu zabezpečuje AOPK ČR, která může být zároveň i příjemcem dotace. Na regionální úrovni je program zajišťován ve spolupráci s Regionálními poradními sbory (RPS). V roce 2008 byl ukončen příjem žádostí. Dokončují se jen akce z tzv. „zásobníku“. Jedná se o opatření registrované, rozestavěné či s projektovou přípravou.

V roce 2008 bylo na tento program uvolněno 83 mil Kč. Dominantní postavení mezi revitalizačními opatřeními co do počtu akcí i výše finančních prostředků získal v roce 2008 podprogram 215117, výstavba a obnova čistíren odpadních vod a kanalizací, jak mj. vyplývá z přehledu uvedeném v tabulce č. 3.

V rámci programu PRŘS byl AOPK ČR v roce 2008 přidělen rezervní fond ve výši 1,028.652 Kč, z něhož AOPK ČR vyčerpala 1.009.954 Kč. V roce 2008 proběhlo majetkoprávní vypořádání u stavebně dokončených akcí realizovaných AOPK ČR, a to Revitalizace Zámecké Moravy a Zprůtočnění slepého ramene Blanice v NPP Blanice. Z důvodu ukončení programu nebyly zahájeny žádné další akce.

Tabulka č. 3: Dotační tituly platné v roce 2008 včetně přehledu vynaložených finančních prostředků na jejich podporu a počet realizovaných akcí

Table No. 3: Fund titles valid in 2008 including preliminary overview of expended finances on the titles' support and number of realised activities

Typ revitalizačního opatření Type of restoration measures	Počet akcí Number of activities	v tis. Kč. in thousands of CZK
revitalizace přirozené funkce vodních toků restoration of watercourse natural function	6	5 416
zakládání a revitalizace prvků systému ekologické stability vázaných na vodní režim establishing and restoration of ecological stability system elements related to water regime	1	2 313
odstraňování příčných překážek na vodních tocích a podpora takových technických řešení, která je neobsahují (doplňování a stavba rybích přechodů) removing of cross barriers on watercourses and support of such technical solutions that don't include them (refilling and construction of fish passes)	2	1 432
revitalizace retenční schopnosti krajiny restoration of water retaining capacity of the landscape	2	5 844
výstavba a obnova čistíren odpadních vod a kanalizace vč. zakládání umělých mokřadů construction and resumption of sewage treatment plants and drainage including establishing artificial wetlands	30	64 943
revitalizace přirozené funkce vodních toků s revitalizací retenční schopnosti krajiny restoration of watercourse natural function with a restoration of water retaining capacity of the landscape	2	3 661
Celkem / Total	43	83 609



Revitalizace Lubnického potoka (Zuzana Růžičková)
Restoration of Lubnický potok brook (Zuzana Růžičková)



Obnova Pivovarského rybníka (Iva Krejčová)
Resumption of Pivovarský rybník pond (Iva Krejčová)

PROGRAM STABILIZACE LESA V JIZERSKÝCH HORÁCH A NA JEŠTĚDU

Program stabilizace lesa v Jizerských horách a na Ještědu (PSLJH) byl vyhlášen každoročně Ministerstvem životního prostředí v souvislosti s přípravou FIS Mistrovství světa v klasickém lyžování – Liberec 2009 a po jeho uspořádání již program vyhlášen nebude. Program v roce 2008 umožňoval čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu na podporu opatření neinvestičního charakteru v rámci vymezeného území části CHKO Jizerské hory a okolí Ještědu.

Poskytované dotace byly určeny na **opatření** prováděná za účelem:

- zvýšit ekologickou stabilitu dotčených imisně zatížených lesních porostů,
- zvýšit druhovou a prostorovou rozrůzněnost lesa pro trvalou provozuschopnost sportovišť,
- zvýšit přirozenou retenční schopnost území,
- řešit další nezbytná kompenzační opatření i v navazující mimolesní krajině.

V roce 2008 byla AOPK ČR přidělena částka 3,5 mil. Kč, přičemž vyčerpáno bylo necelých 3,15 mil. Kč. Nejvíce finančních prostředků v celkové hodnotě téměř 1,46 mil. Kč (přes 46% prostředků) se vynaložilo na skupinu dotačních titulů podporující přímo strukturu a stabilitu lesních ekosystémů, tj. výsadbu původních druhů lesních dřevin, výchovná opatření, rekonstrukci či budování oplocenek a individuálních ochran, sběr osiva.

Druhým nejvíce uplatňovaným se stal dotační titul na zpracování studií a podkladových materiálů pro plán péče, v rámci kterého se vyčerpalo 1.063.956 Kč (téměř 34% prostředků). Na kompenzační opatření v krajině mimo les byla vynaložena částka 445.907 Kč (14% prostředků) a na protierozní opatření v lesní a nelesní krajině částka 173.865 Kč (6% prostředků).



Pasení ovcí na Kristiánově v CHKO Jizerské hory (Vladimír Vršovský)
 Sheep grazing on Kristiánov in Jizerské hory PLA (Vladimír Vršovský)

OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

AOPK ČR se v roce 2007 zapojila do procesu Operačního programu Životní prostředí (OPŽP). Tento program schválený pro období 2007–2013 umožňuje realizovat širokou škálu opatření investičního i neinvestičního charakteru pro zlepšování vodohospodářské infrastruktury, kvality ovzduší, nakládání s odpady, zlepšování stavu přírody a krajiny a environmentálního vzdělávání. Program je financován z fondů EU a spolufinancován z národních zdrojů. Příjemce podpory se na financování konkrétní akce podílí minimálně 10 % z celkových způsobilých nákladů.

Celkem je na OPŽP z evropských fondů vyčleněno 4,92 miliardy EUR, tedy 18,4 % veškerých finančních prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku. Program tvoří osm prioritních os podle typu projektů, které jsou zaměřeny na určitou oblast životního prostředí (přehled jednotlivých os a podpor je ve zkrácené podobě uveden v příloze č. 3). Oblast péče o přírodu a krajinu řeší prioritní osa 6, která se dále člení na šest oblastí podpory.

AOPK ČR, zejména krajská střediska provádí v rámci administrace OPŽP **příjem žádostí o podporu opatření** v oblasti péče o přírodu a krajinu (v rámci prioritní osy 6), posuzuje jejich formální úplnost a přijatelnost, zpracovává návrhy způsobilých výdajů a návrhy hodnocení žádostí podle ekologicko-technických kritérií. Poskytuje uchazečům součinnost při průběžné a následné kontrole a při závěrečném vyhodnocení akce. Dále zajišťuje posuzování žádostí o podporu projektů na zvyšování kapacity toků v zastavěných územích obcí, prováděných přírodě blízkým způsobem a výstavby poldrů. Správy CHKO dále posuzují některé další žádosti na území CHKO (např. výstavba čistíren odpadních vod). AOPK ČR se také podílí na popularizaci OPŽP, mj. prostřednictvím internetových stránek www.dotace.nature.cz, spuštěných v září 2008.

V roce 2008 (resp. 2007) proběhly **dvě výzvy OPŽP** zaměřené na ochranu přírody a krajiny, a to celkově 2. a 6. výzva programu. Druhá byla spuštěna v termínech 19. listopadu 2007 až 31. ledna 2008 a šestá 17. září až 13. listopadu 2008.

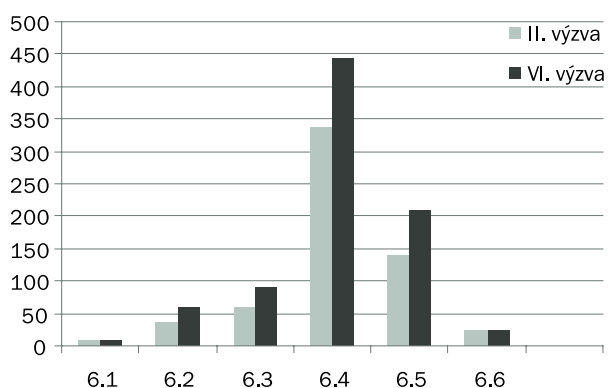
V rámci 2. výzvy předložili různí žadatelé na krajská střediska AOPK ČR 601 žádostí. Nejvíce se žádosti týkaly oblasti podpory 6.4 – Optimalizace vodního režimu krajiny, nejméně oblasti podpory 6.1 – Implementace a péče o území soustavy Natura 2000. Nejvíce žádostí bylo podáno v kraji Vysočina. Z celkového počtu podaných žádostí nebylo akceptováno 66, z toho 38 žádostí z důvodu formálních nedostatků (chybějící rozhodnutí, stanoviska, vyjádření, neúplné projektové dokumentace, nedořešené majetkoprávní vztahy) a 28 žádostí z důvodu nesouladu s obecnými a specifickými kritérii přijatelnosti (nesoulad se závaznými dokumenty OPŽP, nesplnění věcných parametrů dané oblasti podpory, neoprávněnost typu žadatele pro danou oblast podpory).

V rámci 6. výzvy bylo podáno 843 žádosti, nejvíce opět v oblasti podpory 6.4 a nejméně v oblasti podpory 6.1. V počtu podaných žádostí vedl zase kraj Vysočina. Neakceptováno bylo 71 žádost, z toho 45 z formálního hlediska a 26 z hlediska obecné a specifické přijatelnosti. Srovnání obou výzev je znázorněno v grafech č. 2 až 4.

AOPK ČR zažádala v rámci 6. výzvy o podporu z OPŽP pro 5 projektů. Jednalo se o projekty: „Revitalizace NPR Božídarské rašeliniště – I. Etapa“, „Revitalizace Černého potoka a jeho přítoků v Přírodní rezervaci Černá louka, „Bilanční studie podzemních vod na území CHKO Litovel-ské Pomoraví“, „Implementace soustavy Natura 2000m v územích v péči AOPK ČR“ a „Monitoring velkých šelem v EVL Beskydy“.

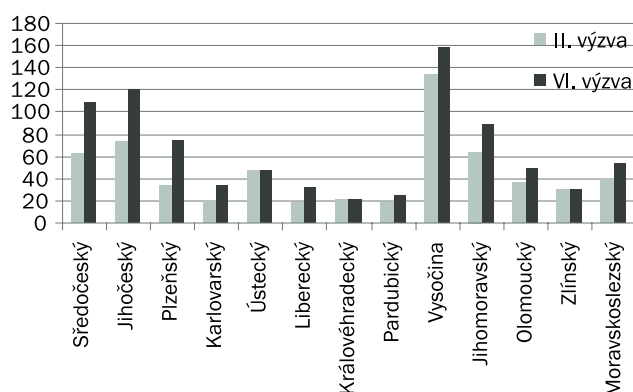
Graf č. 2: Počet podaných žádostí v rámci 2. a 6. výzvy OP ŽP dle jednotlivých oblastí podpory

Graph No. 2: Number of given applications within 2nd and 6th call of OPE according to single measures –of support



Graf č. 3: Počet podaných žádostí v rámci 2. a 6. výzvy OP ŽP dle krajů

Graph No. 3: Number of given applications within 2nd and 6th call of OPE according to counties



OSTATNÍ PRAKTICKÁ OPATŘENÍ V OCHRANĚ PŘÍRODY A KRAJINY

SPRÁVA NEZCIZITELNÉHO STÁTNÍHO MAJETKU VE ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÝCH ÚZEMÍCH

V roce 2008 byla stejně jako v uplynulých letech financována část praktických opatření pro zlepšení přírodního prostředí z Podprogramu Správa nezcizitelného státního majetku ve zvláště chráněných územích (dále jen Program). Náplní Programu je péče o majetek – pozemky ve vlastnictví státu ve zvláště chráněných územích, ke kterým mají příslušnost k hospodaření odborné organizace ochrany přírody (správy NP a AOPK ČR). Bližší informace viz příloha č. 3.

V průběhu roku 2008 schválilo MŽP celkem 83 investičních záměrů předložených AOPK ČR. Na tyto záměry bylo ze státního rozpočtu uvolněno 18.851.000 Kč, z rezervního fondu navíc 1.081.000 Kč a následně vyúčtováno celkem 19.142.398 Kč. Rozdíl byl převeden do státního rozpočtu.

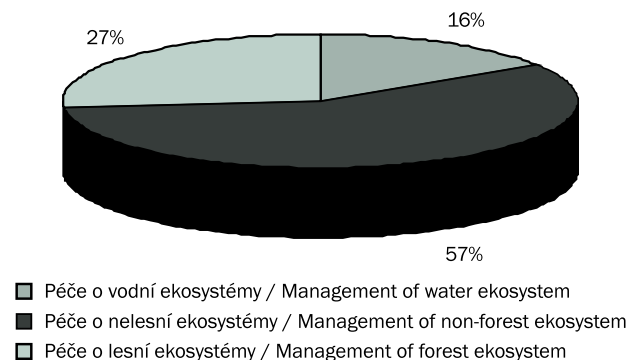
Z jednotlivých dotačních titulů lze jako nejvíce využitý označit dotační titul F, zejména potom F.a) – kosení, pastva a F.f) – odstraňování náletu. Následuje titul D – údržba

a budování technických zařízení nebo objektů. Ostatní dotační tituly byly financovány v minoritní míře.

Na opatření zadávaná z ředitelství AOPK ČR bylo využito 12 % všech přidělených prostředků programu. Největší objem financí k realizaci opatření využily Správa CHKO Broumovsko (17 %), Správa CHKO České Středohoří (9 %) a Středisko Ostrava (8 %). Dvě třetiny regionálních pracovišť využilo k realizaci svých opatření celkem 20 % finančních prostředků programu.

Graf č. 5: Podíl čerpání finančních prostředků podle typu ekosystému v roce 2008

Graph No. 5: Proportion of expended finances according to ecosystem type in 2008



OPRAVA A OBNOVA INFORMAČNÍCH TABULÍ

BOX 3

V průběhu roku 2008 zajistila Správa CHKO Železné hory instalaci informačních tabulí na území Národní přírodní rezervace Bohdanečské rybníky. Na této přísně chráněné lokalitě s bohatým výskytem ornitofauny probíhá už několik let řízený management financovaný z podprogramu „Správa nezcizitelného státního majetku ve zvláště chráněných územích“. Každoročně se tu realizuje ruční kosení rákosu, průběžně pak obnova tůň i údržba ptačí pozorovatelný. Oprava poškozených informačních panelů o NPR a obnova tabulí naučné stezky jsou doplněním informovanosti všech návštěvníků o této významné lokalitě i o možnostech pohybu a chování se v oblasti. Tabule naučné stezky tak seznamují návštěvníky s unikátním územím Bohdanečských rybníků, s historií vývoje rybníční soustavy, s výskytem živých složek a ucelují obraz současného hospodaření na této lokalitě.



Tabule naučné stezky a informační panel o NPR Bohdanečské rybníky (Elena Bočevová)
Boards of educational path and information board about Bohdanečské rybníky NNR (Elena Bočevová)

OSTATNÍ PROJEKTY

AOPK ČR se v roce 2008 zapojila do několika dalších projektů. Například se jednalo o projekt Síť environmentálních a informačních center pro péči o mokřady a vodu v krajině, v jehož realizaci se pokračovalo z roku 2007 se zaměřoval na poradenství pro oblast vodních ekosystémů.

Z prostředků UNDP-GEF byl financován projekt s dlouhým názvem Zachování biologické rozmanitosti trvalých travních porostů v pohoří Karpat v České republice prostřednictvím cíleného využití nových mechanismů financování Evropského společenství. Cílem bylo posílit management druhově bohatých luk v CHKO Beskydy a Bílé Karpaty tak, aby byla tato rozmanitost zachována.

AOPK ČR pokračovala v projektu Záchrana lužních stanovišť v povodí řeky Morávky, který finančně podpořila Evropská unie v rámci programu LIFE-Nature. I v roce 2008 se projekt zaměřil na potlačení výskytu křídlatky ve vybraných lokalitách Moravskoslezského kraje.

V roce 2008 pověřilo Ministerstvo životního prostředí AOPK ČR funkcí realizátora programu Záchranné programy pro zvláště záchranné druhy, který je podpořen Finančním mechanismem EHP a Norska. Tento program si klade za úkol realizaci již schválených a dále přípravu nových záchranných programů v České republice.

VÝZKUM A DOKUMENTACE

ZÁCHRANNÉ PROGRAMY A PROGRAMY PÉČE O VYBRANÉ DRUHY

AOPK ČR stejně jako v předchozích letech koordinovala v roce 2008 problematiku záchranných programů (ZP) ohrožených druhů rostlin a živočichů, spolupracovala s krajskými samosprávami na vytváření a realizaci krajských koncepcí ZP a podílela se též na propagaci této problematiky. V roce 2008 proběhlo se zástupci MŽP několik pracovních schůzek, kde se projednávaly aktualizace obecné metodiky záchranných programů, zejména metodika realizace a koordinace ZP a metodika výběru druhů, proces schvalování, aktualizace a ukončení záchranných programů.

AOPK ČR připravila ve spolupráci s MŽP návrh Metodických listů, řešící koordinaci a realizaci ZP na AOPK ČR. Současně byla dokončena dokumentace a spuštěna 1. výzva k podávání projektů na záchranné programy z Norských fondů (Finanční mechanismus EHP/Norska). Započala se příprava dokumentace programu Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (POPFK) týkající se záchranných programů.

V roce 2008 AOPK ČR připravila a MŽP přijalo čtyři nové záchranné programy pro:

- **sysla obecného** (*Spermophilus citellus*),
- **hořec jarní** (*Gentiana verna*),
- **hvozdík písečný český** (*Dianthus arenarius* subsp. *bohemicus*) a
- **užovku stromovou** (*Zamenis longissimus*).

Z **dalších záchranných programů**, připravovaných i částečně realizovaných v roce 2008, lze jmenovat ZP pro plavín štítnatý, vstavač trojzubý, sinokvět chrpovitý, hořček mnohotvarý český, pro hnědásku osikového, hnědásku chrastavcového, jasoně dymnivkového a dále programy péče pro vydru říční, bobra evropského a velké šelmy (rys ostrovid, medvěd hnědý a vlk obecný).

ZÁCHRANNÝ PROGRAM PRO SYSLA OBECNÉHO

Na počátku roku 2008 upravili pracovníci AOPK ČR podle aktuální osnovy text záchranného programu, který následně 7. března 2008 přijalo MŽP. V rámci vlastní realizace ZP proběhl každoroční monitoring druhu, byl zajištěn pravidelný management na devíti lokalitách výskytu sysla a úspěšně pokračoval projekt polopřirozeného chovu syslů v pražské ZOO. Došlo také k zahájení realizace tříletého výzkumného projektu z programu VaV MŽP a ve dnech 1. až 5. října 2008 byl ve Svatém Janu pod Skalou uspořádán druhý ročník mezinárodní konference věnované výzkumu a ochraně

tzv. zemních veverek (syslů, svišťů a psounů). V rámci výchovy a osvěty vznikl např. televizní pořad s názvem Ze škůdce unikátem. Byly distribuovány informační letáky o výskytu tohoto druhu v ČR.

ZÁCHRANNÝ PROGRAM PRO UŽOVKU STROMOVOU

Během roku 2008 ve spolupráci s kolektivem vybraných autorů zástupci AOPK ČR připravili, oponovali a předložili k přijetí záchranný program pro užovku stromovou, který přijalo MŽP 7. října 2008. Proběhl každoroční monitoring druhu a realizovala se řada opatření ZP. V jednotlivých oblastech výskytu byla v různé míře zajištěna péče o biotop formou údržby vhodných biotopů (zídky, migrační koridory, snosy kamenů, líhniště, apod.). V Poohří proběhly opakované akce na ochranu jedinců při údržbě příkopů u silnic. Dále byl zahájen výzkum reprodukce a proběhlo mapování vhodných biotopových prvků v okrajových oblastech výskytu. V Karpatech byly ověřovány historické lokality výskytu a sledováno chování a migrace užovek stromových.

ZÁCHRANNÝ PROGRAM PRO PERLORODKU ŘIČNÍ

V rámci realizace záchranného programu pro perlorodku říční zajistila AOPK ČR veškerou péči o odchovné a reprodukční prvky a odchovné rameno Blanice. Proběhl i úspěšný monitoring lokalit s výskytem perlorodky říční. Začala se připravovat nová verze ZP, která byla připomínkována na schůzce s OZCHČP MŽP (konané dne 17. října 2008). Proběhlo také několik jednání ke způsobu koordinace a dělení zodpovědnosti v rámci ZP na území NP a CHKO Šumava. Zásadní koordinační úlohu bude plnit i nadále AOPK ČR. Zároveň probíhaly speciální revitalizační studie v povodích řek Blanice a Zlatého potoka, Malše, Lužního potoka a Bystřiny. Na základě dat z těchto studií se dále zpracovávají návrhy revitalizačních opatření, které zlepší stav daných povodí jako biotopu perlorodky říční.

ZÁCHRANNÝ PROGRAM PRO MATIZNU BAHENNÍ

Sdružení Sagittaria za přispění Správy CHKO Litovelské Pomoraví pracovalo na vyhodnocení realizace záchranného programu za období 1998-2008. Zpráva byla revidována a po doplnění údajů z roku 2008 bude v roce 2009 dokončena a poskytnuta MŽP. V rámci realizace ZP proběhl monitoring stavu populací a byla zajištěna péče o biotop (kosení luk) v NPP Hrdibořické rybníky a na náhradní loklitě Černovír. Dále v roce 2008 proběhla kultivace druhu ex situ a zajistily se odběry semen do semenné banky. V NPP Hrdibořické rybníky byly navíc realizovány výsadby a výsevy matizny bahenní.

ZÁCHRANNÝ PROGRAM PRO RDEST DLOUHOLISTÝ

Realizaci záchranného programu pro rdest dlouholistý za období 1998-2008 podrobně shrnuje závěrečná zpráva, kterou v roce 2008 vypracovala Dr. R. Prausová. V roce 2008 proběhl jako každým rokem monitoring všech populací rdestu dlouholistého v ČR, tzn. na lokalitě v PCHP Rameno u Stříbrného rybníka a na lokalitách v CHKO Kokořínsko. Dále se provedly testy klíčivosti nažek rdestu a na lokalitě PCHP Rameno u Stříbrného rybníka proběhly výsadby rdestu dlouholistého z kultivace. Na stejné lokalitě se prováděly také podrobné chemické analýzy vody, sedimentu dna a mikrobiologické analýzy vody. Byla navázána spolupráce s Katedrou botaniky Univerzity Palackého v Olomouci, jejichž laboratoř by v roce 2009 měla zjistit metodou AFLP genetickou variabilitu populací druhu a kultivací v ČR.

ZÁCHRANNÝ PROGRAM PRO HOŘEC JARNÍ

AOPK ČR dopracovala text záchranného programu podle připomínek oponentů a OZCHČP MŽP. MŽP program přijalo 7. března 2008. Následovalo jednání v terénu o dalším

postupu prací na záchranném programu a o managementu lokality Rovná. V rámci realizace ZP proběhl monitoring a byl zajištěn management na lokalitách Rovná (jarní vláčení louky a narušení drnu, kosení, zhotovení dřevěných ohrádek, jejichž zálivka a hrabání topolového listí v nich) a CHKO Jeseníky (kosení experimentálních čtverců).

ZÁCHRANNÝ PROGRAM PRO HVOZDÍK PÍSEČNÝ ČESKÝ

V roce 2008 provedli pracovníci AOPK ČR revizi rukopisu záchranného programu pro hvozdík písečný český. MŽP program 10. září 2008 přijalo. V rámci realizace ZP byl zajištěn management lokality NPP Kleneč (kosení, likvidace náletových dřevin a expanzních druhů rostlin) a proběhl monitoring na lokalitách NPP Kleneč a u Kyškovic. Dále proběhl v NPP Kleneč průzkum genetické variability druhu pomocí metody průtokové cytometrie a byl koordinován podrobný entomologický průzkum několika skupin bezobratlých živočichů (za účelem přípravy realizace stržení drnu). Byla navázána spolupráce s Botanickou zahradou hl. m. Prahy ve věci budoucí kultivace hvozdíku písečného českého ve venkovní expozici zahrady.



V rámci záchranného programu hořce jarního (*Gentiana verna*) proběhlo v Jeseníkách podrobné sčítání kvetoucích rostlin (archiv Správy CHKO Jeseníky)

Counting of flowering plants of the Spring Gentian (*Gentiana verna*) took place in Jeseníky Mountains within the endangered species action plan (archive of Administration of Jeseníky PLA)

MONITORING A VÝZKUMNÁ ČINNOST

AOPK ČR se po své reorganizaci věnuje výzkumné činnosti jen minoritně, v roce 2008 však probíhalo řešení celkem pět grantových projektů:

- grantový projekt VaV MŠMT – Priority druhové ochrany cévnatých rostlin
- grantový projekt VaV MŽP – Vyhodnocení migrační propustnosti krajiny pro velké savce a návrh ochranných a optimalizačních opatření
- grantový projekt VaV MŽP – Zjištění chybějících údajů o biologii a ekologii vydry říční: vytvoření modelu vývoje populace a zhodnocení predačního tlaku vydry v malých vodních tocích
- grantový projekt GA ČR – Které funkční vlastnosti rostlin jsou spojeny s druhovými změnami v různě obhospodařovaných loukách?
- grantový projekt GA ČR – Stanovení priorit v péči o vlhké louky v krajinném měřítku

Jednou z priorit AOPK ČR se stal monitoring definovaný v § 45 zákona č. 114/1992, o ochraně přírody a krajiny, který stanovuje povinnost sledovat stav evropsky významných druhů. Řešením tohoto úkolu byla pověřena AOPK ČR. Samotný monitoring provádí jak pracovníci regionálních pracovišť AOPK ČR (podíl zapojení dosahuje přibližně 1/3), tak externí dodavatelé.

AOPK ČR dlouhodobě zajišťuje **sledování přírodních složek**, především s ohledem na naplňování závazků z evropské i tuzemské legislativy, mj. i pravidelnému podávání hodnotících zpráv Evropské Komisi (poslední a zároveň prvním termínem byl rok 2007). Výsledky hodnotících zpráv, stejně jako další materiály týkající se monitoringu jsou veřejnosti dostupné na www.biomonitoring.cz.

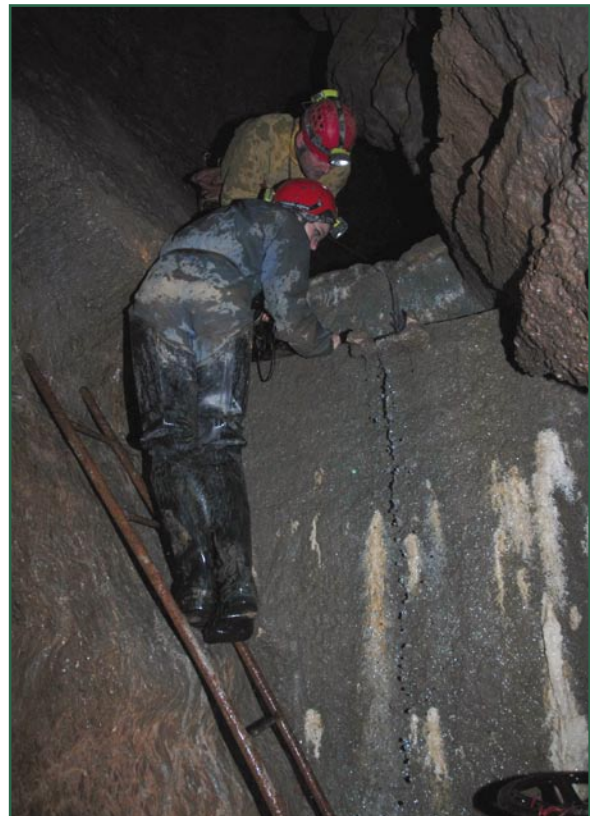
Sledování stavu biotopů bylo naplánováno na dvou úrovních – aktualizace a monitoringu. Aktualizace probíhaly a v dalších letech budou pokračovat po aktualizacích okrscích (vytvořených v roce 2006). Přinesly mimo jiné vedle zpřesňování samotné vrstvy také údaje o rozloze evropsky významných biotopů a informace o jejich struktuře a funkcích. Druhou úroveň představovalo vymezení reprezentativních vzorků trvalých monitorovacích ploch, na kterých je detailně sledován vývoj jednotlivých biotopů.

V roce 2008 bylo celkově aktualizováno 9% rozlohy území České republiky (přibližně 6 600 km²) ve 286 mapovacích okrscích. Za rok 2007 a 2008 již bylo aktualizováno přibližně 15% území České republiky, přičemž pracovníci AOPK ČR aktualizovali 31 okrsků.

AOPK ČR zajistila **sledování stavu ptačích oblastí** a vybraných druhů ptáků z přílohy I Směrnice o ptácích v roce 2008, a to ve spolupráci s Českou ornitologickou společností, která monitoring ptáků koordinuje. Pracovníci AOPK ČR zajišťují přibližně jednu čtvrtinu všech prací.

Sledování ostatních druhů, jmenovaných v přílohách směrnice o stanovištích (EEC 92/43/EEC) koordinovali zástupci AOPK ČR. Jednalo se o monitoring bezcévných rostlin, evropsky významných druhů mechorostů, cévnatých rostlin. V roce 2008 probíhalo rovněž sledování stavu hmyzu i ostatních bezobratlých, obojživelníků, plazů a savců. Součástí monitoringu biotopů tvořil také monitoring půd.

Výsledky monitoringu jsou přístupné kromě stránek www.biomonitoring.cz také na Mapovém serveru AOPK ČR (konkrétně vrstva mapování biotopů) a na Portálu ochrany přírody (Nálezová databáze ochrany přírody - NDOP). Využívání NDOP je určeno především státní správě a pro výzkumnou činnost, proto je přístup do NDOP přidělován na základě jasných pravidel a podmínek (více též v časopise Ochrana přírody č. 6/2008).



Odběry vzorků vod v Rudickém propadání
(archiv Správy CHKO Moravský kras)
Taking water samples in Rudické propadání in Moravský
kras PLA (Archive of Administration of Moravský kras PLA)



Hloubení tůň v lokalitě výskytu čolka horského (*Triturus alpestris*) a čolka karpatského (*Lissotriton montandoni*) v PR Filipovické louky (archiv Správy CHKO Jeseníky)

Dredging swimming pole in a locality where the Alpine Newt (*Triturus alpestris*) and the Carpathian Newt (*Lissotriton montandoni*) are found, in Filipovické louky NR (archive of Administration of Jeseníky PLA)



Monitoring raka říčního (*Astacus astacus*) v Heřmanově Městci pod hrází rybníka (archiv Krajského střediska Pardubice)

Monitoring of the European crayfish (*Astacus astacus*) in Heřmanův Městec under the pound lock (archive of Regional office Pardubice)

UŽOVKA STROMOVÁ

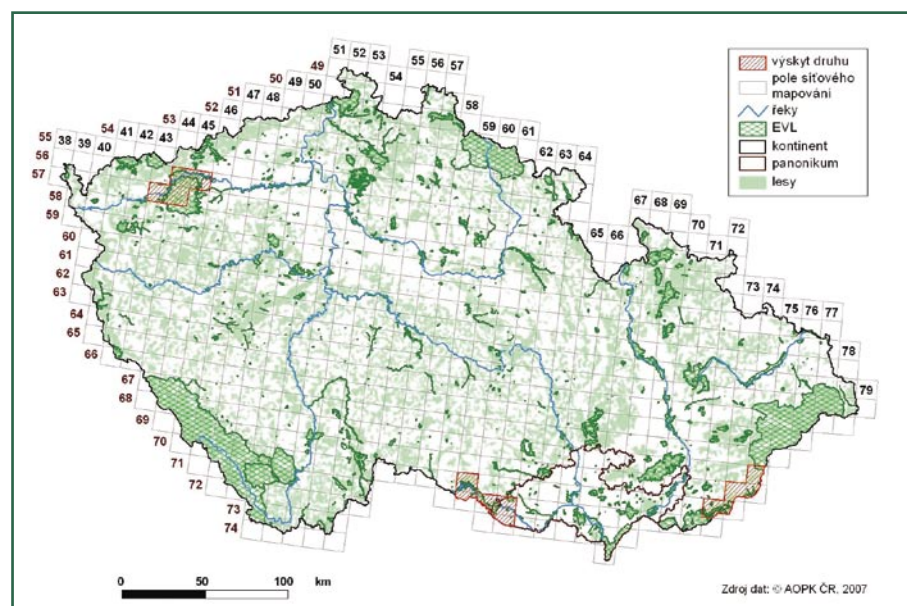
BOX 4

Užovka stromová (*Zamenis longissimus*) je naším největším hadem. V ČR se vyskytuje pouze ve třech oblastech: Poohří, NP Podyjí a Bílé Karpaty a jižní část Beskyd (viz mapka). Raritou je populace v Poohří, neboť se jedná o nejsevernější místo současného výskytu tohoto druhu na světě. Díky své izolovanosti je tato populace také považována ze zmíněných tří českých populací za tu nejohroženější.

Užovka stromová vyžaduje výraznou heterogenní strukturu krajiny, navíc charakter obývaných biotopů se může značně lišit. Například v Poohří je druh vázán na biotopy vytvořené člověkem (skládané zídky, komposty, stodoly, hnojiště, násypy silnic a železnic), kdežto v Bílých Karpatech a Beskydech se často vyskytuje rozptýleně v přírodních biotopech. Tyto rozdíly se tedy promítly i do **záchranného programu užovky stromové** v ČR, který u jednotlivých opatření rozlišuje potřeby daných oblastí. Záchranný program přijalo MŽP v říjnu 2008 a jeho autory jsou Dr. Vít Zavadil, Ing. Radka Musilová a RNDr. Blanka Mikátová. Hlavním cílem záchranného programu je zachování životaschopných populací užovky stromové ve všech třech zmíněných izolovaných oblastech výskytu v ČR.



(Jitka Větrovcová)



Mapa rozšíření užovky stromové (*Zamenis longissimus*)
Map of radiation of Aesculapian Snake (*Zamenis longissimus*)

ÚSTŘEDNÍ SEZNAM OCHRANY PŘÍRODY

Ústřední seznam ochrany přírody – ÚSOP – soustřeďuje zřizovací a odbornou dokumentaci o zvláště chráněných územích, památných stromech a lokalitách NATURA 2000, zahrnujících ptačí oblasti a evropsky významné lokality. Archivuje a zpřístupňuje listinnou podobu zřizovací dokumentace objektů i odbornou dokumentaci, jako např. plány péče o dané ZCHÚ, inventarizační průzkumy, odborné zprávy a studie apod.

V roce 2008 zabezpečila AOPK ČR operativní chod Sbírký listin ÚSOP, přijímání, evidenci, ukládání a zpřístupňování dokumentů. Zájemcům je umožněno nahlížení do fyzické dokumentace, poskytování výřatků z ní a na základě žádostí i poskytování vybraných dokumentů v elektronické podobě. Ve Sbírce listin byla v roce 2008 zahájena revize fyzických dokumentů, týkajících se památných stromů s cílem sladit tuto dokumentaci s daty vedenými v Digitálním registru ÚSOP (DR ÚSOP). Oproti roku 2007 narostl počet žádostí o tuto službu o 20 %. Návštěvnost Sbírký listin laickou i odbornou veřejností vzrostla o 80 %.

AOPK ČR zajistila provoz **Digitálního registru** ÚSOP, přístupného na <http://drusop.nature.cz>, včetně on-line ukládání a poskytování dat. Pokračovala kompletace databáze Digitálního registru ÚSOP (DR ÚSOP), skenování chybějící vyhlášovacích dokumentace ZCHÚ a byly průběžně vytvářeny a doplňovány skenované obrazy nově doručené vyhlášovacích dokumentace (nově vyhlášená území i „přehlášení“) objektů vedených v ÚSOP.

Aplikace DR ÚSOP byla jak v databázi, tak v mapovém projektu rozšířena o členění podle obcí s rozšířenou působností. Dále bylo umožněno vést historickou a aktuální evidenci katastrálních území v případech, kde došlo od vyhlášení ke změně územní evidence. Po propojení fotoarchivu s DR ÚSOP se provedl výběr asi 1 600 vhodných fotografií pro zobrazení v internetové aplikaci.

V průběhu roku 2008 AOPK ČR zahájila a z větší části zpracovala **kompletní revizi vrstvy maloplošných chráněných území** a byla zahájena revize velkoplošných chráněných území. Pro všechny GIS vrstvy ÚSOP byla navržena jednotná struktura dat, obsahující nové atributy (časové položky) využitelné jak pro lepší údržbu dat, tak pro sofistikovaný výdej prostřednictvím plánovaného modulu pro výdej dat.

V roce 2008 zajišťovali pracovníci AOPK ČR běžný data-servis a poskytovali data zájemcům mimo organizace. Připravovali výběry a výřezy z 15 různých vektorových vrstev, z toho 6 jako součást ÚSOP a 9 z pověření MŽP. V rámci poskytování údajů o území pro účely pořízení Územně analytických podkladů (ÚAP) dle zákona 183/2006 Sb. bylo rozesláno 91 aktualizací dat pro úřady obcí s rozšířenou působností a krajské úřady.

Celoročně probíhala spolupráce s Pozemkovým fondem a MŽP při prověřování pozemků určených k prodeji podle zák. č. 95/99 Sb., s cílem vyloučit z prodeje ty pozemky, které jsou součástí MZCHÚ nebo CHKO a NP. Následovalo vytištění a doručení listinné podoby na MŽP a elektronické podoby na Pozemkový fond. Tímto procesem bylo prověřeno téměř 67 tisíc pozemků na území celé ČR.

INFORMAČNÍ SYSTÉM OCHRANY PŘÍRODY

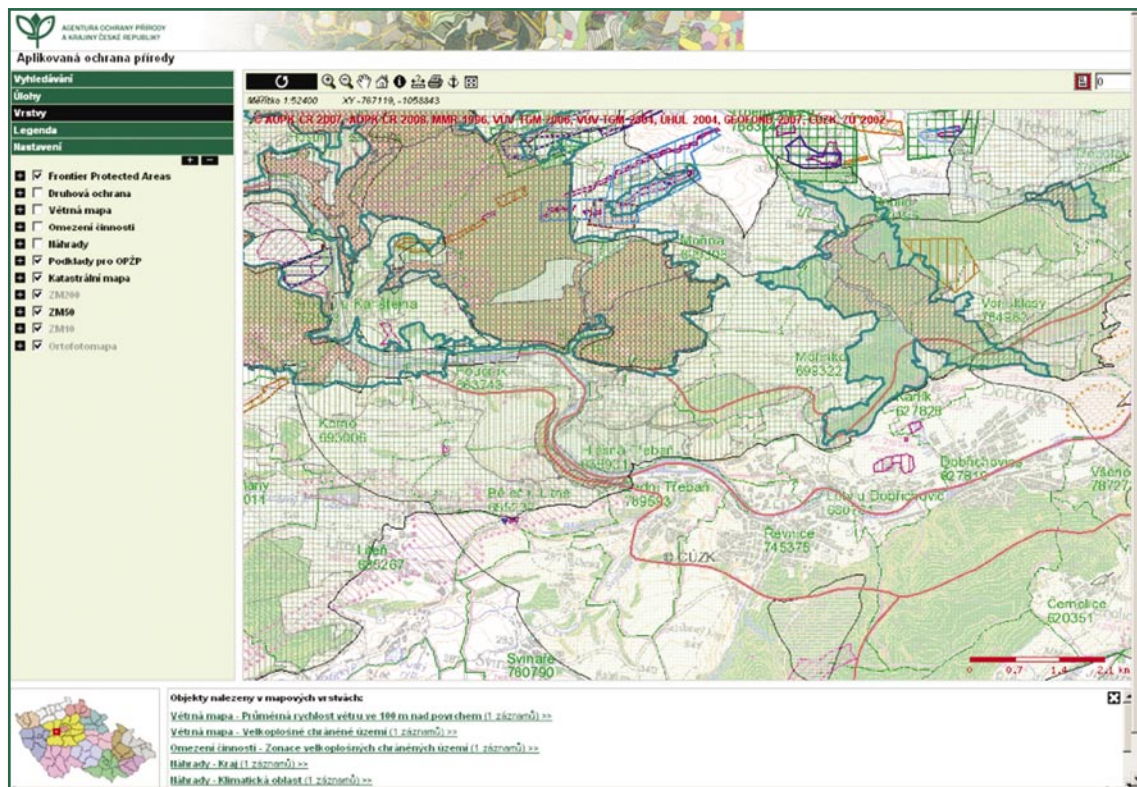
Informační systém ochrany přírody (ISOP) představuje základní nástroj pro sběr, správu a prezentaci dat ochrany přírody. Systém umožňuje mj. rozsáhlý sběr dat ochrany přírody (v roce 2008 v řádech statisíců záznamů). Základním rozhraním pro přístup ke službám ISOP představuje Portál ochrany přírody (<http://portal.nature.cz>).

Systém prošel v roce 2008 zcela zásadní rekonstrukcí celé softwarové a hardwarové infrastruktury a architektury řešení, která zároveň přinesla celkovou optimalizaci provozu systému a zvýšenou dostupnost jednotlivých služeb. Tento úkol měl zároveň za cíl reflektovat případné budoucí zvýšené nároky na počet uživatelů systémů a objem spravovaných dat.

V roce 2008 bylo implementováno několik významných aplikací ISOP. Mezi ty zásadní patří:

- zcela nová verze mapového serveru AOPK ČR – <http://mapy.nature.cz>, navíc rozšířena o možnost tvorby PDF dokumentů,
- nová aplikace pro sběr nálezových dat – <http://ndop.nature.cz> a
- nová verze aplikace pro aktualizaci vrstvy mapování biotopů – <http://webgis.nature.cz>, která mj. umožňuje plně využívat funkcionalitu GIS nástrojů v prostředí tenkého klienta.

V roce 2008 zároveň probíhala průběžná optimalizace a rozvoj systému pro prezentaci nálezových dat v prostředí Portálu ochrany přírody - <http://portal.nature.cz>.



Nový mapový server AOPK ČR (MapInspire, <http://mapy.nature.cz>)
Renewed map server of ANCLP CR (MapInspire, <http://mapy.nature.cz>)

Nálezová data

Nová akce
Vyhledávání akcí
Akce First 20
Smazané akce
Rychlé zadávání

Číselníky
Autor/nálezce
Lokalizace
Zdroj
Původní název
Reference
Obilžené taxony
Sbírkář/herbář
Upload vrstvy
Počítáno
Provázání taxonů
Přenos lokalizací
Nahrazení lokalizací
Taxon
Projekt
Menu
Form
Form Elements
Selecty

Nastavení
Změna role
Administrace přístupů
Vytvořit verzi
Oznámení

Návod
Návod
Chyby/požadavky
Administrace požadavků

Zavří Ulož Zruš změny Smaž akci Duplikuj Duplikuj s nálezy Počet nálezů na list: 50 Zobrazit list: 1

ID: 3899152 Čas.učrčení: Suma nálezů: 1 Vložil: Husták Josef 14.04.2009
Datum Od: 20.03.2007 Do: 20.06.2007 P-Jaro Změnil:

Lokalizace: Říčnice, silnice před domem č.p. 102 S-JTSK X: -591898,23 Y: -1154798,05 Nadm.výška:
Říčnice, silnice před domem č.p. 102, B: 1034854, WGS84 sš. 49,254469 vd 16,684741 Přesnost:
Pole sitmap:6766

Nálezce: Husták Josef Zdroj: Husták Josef. Nálezová data
Husták Josef 2009: Nálezová data

Projekt: Sběr floristických a faunistických nálezů Datová sada: Nálezová data ochrany přírody (1.0b): ředitelství AOPK
Sběr floristických a faunistických nálezů (01.01.1900-31.12.2020):celá ČR.

inv nový nálezy Smaž vybrané nálezy Duplikuj vybrané nálezy neexpandovat nový nálezy Kategorie taxonu: Fav

Č. ID	Taxon	Odhad	Počet	Počítáno	Relativní počet	Publik	Věroh.	Pův. věr.	Neg.
1	4229386 Natrix natrix		1	jedinci		1	1	0	

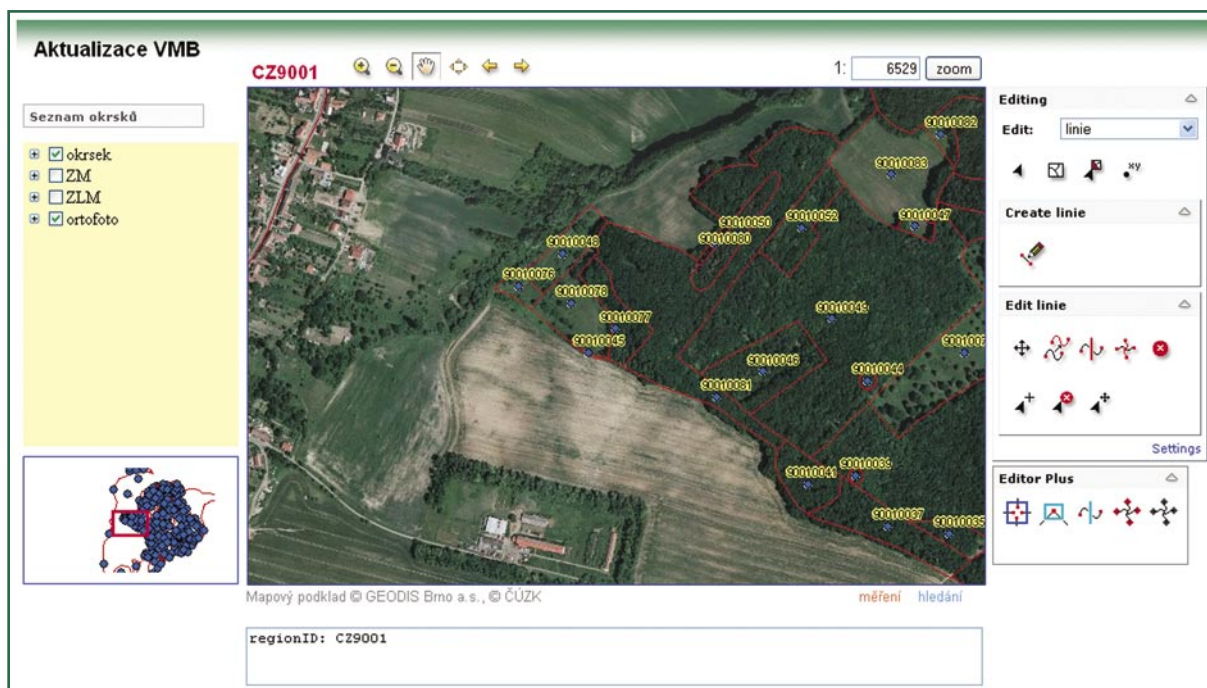
Etologie: Věk: Validace:
Identifikace: vizuálně Váha:
Metoda sb. sběr uhynulých Coll.
Det. Husták Josef
Rev.

Poznámka: přejatá Pův. název:
Reference:

Umístění nálezu: Popis biotopu: Strukturovaná poznámka: Taxonomická poznámka:

Garantováno

Nová aplikace pro zadávání a editaci nálezových dat (NDOP, <http://ndop.nature.cz>)
New application for entering and editing of researched data (NDOP, <http://ndop.nature.cz>)



Nová aplikace pro zadávání a editaci nálezových dat (NDOP, <http://ndop.nature.cz>)
New application for entering and editing of researched data (NDOP, <http://ndop.nature.cz>)

PRÁCE S VEŘEJNOSTÍ

AOPK ČR jedná se zástupci různých partnerských organizací, státních institucí či nevládních neziskových organizací. Snaží se působit též na povědomí odborné i laické veřejnosti o problematice ochrany přírody a krajiny České republiky. Kromě poskytování údajů na základě žádostí zasílaných podle platných předpisů předává nejčastěji informace na **internetových stránkách**.

Kromě oficiálních stránek AOPK ČR www.nature.cz, jejichž návštěvnost každoročně stoupá, provozuje další stránky s převážně odborným zaměřením:

- Ústřední seznam ochrany přírody <http://drusop.nature.cz/>
- Informace o soustavě evropských chráněných území Natura 2000 – www.natura2000.cz
- Úmluva o biologické rozmanitosti – www.chm.nature.cz
- Portál ochrany přírody – <http://portal.nature.cz>
- Mapový server AOPK ČR – <http://mapmaker.nature.cz>
- Sledování stavu biotopů a druhů www.biomonitoring.cz
- Záchrané programy – www.zachranneprogramy.cz
- Finanční nástroje péče o přírodu a krajinu www.dotace.nature.cz

Záchrané programy ohrožených druhů HP nápověda mapa hledání EN

HOME

V České republice se vyskytuje mnoho rostlinných i živočišných druhů, které jsou podle červených seznamů zpracovaných pro **cévnaté rostliny**, **bezobratlé** i **obratlovce** ohroženy vyhynutím. Cílem ochrany přírody je zajistit, aby všechny tyto druhy zůstaly součástí naší fauny a flóry. Cesty k dosažení cíle mohou být různé, od pasivní (legislativní) ochrany, přes vymezování chráněných území až po zabezpečování potřebného managementu prostřednictvím dotačních titulů. Pro některé druhy však tyto nástroje samy o sobě nestačí a je nutné jejich pečlivě sledění a doplnění dalšími typy opatření, včetně například namnožení druhu v zajetí a jeho opětovného vypuštění (vysození) do přírody. Pro tyto druhy se připravují záchrané programy. Záchrané programy zaměřené na zachování ohrožených druhů jsou velmi oblíbeným nástrojem, stále častěji používaným u nás i v zahraničí. Jeho využití však limituje značná finanční, organizační a personální náročnost záchraných programů a také další důvody. Příprava a realizace programu pro konkrétní druh má smysl pouze po splnění mnoha konkrétních podmínek formulovaných Stálým výborem Bernské úmluvy a Mezinárodním svazem ochrany přírody - IUCN (v angličtině dostupné [zde](#)). Zanedbání těchto pravidel má většinou za následek neúspěšný výsledek programu.

AKTUALITY

Byly zveřejněny schválené žádosti v rámci programu "Záchrané programy pro zvláště chráněné druhy"

Syslí se probouzejí

Vyhlášena 1. výzva na předkládání projektů spolufinancovaných v rámci Finančních mechanismů EHP/Norska

Úvodní stránka internetových stránek Záchrané programy
Home page of Endangered species action plans websites

Úvodní stránka internetových stránek Finanční nástroje péče o přírodu a krajinu
Home page of Financial funds for nature and landscape management websites

Finanční nástroje péče o přírodu a krajinu

AOPK ČR Bezleší Les Voda Osvěta a Vzdělání Výzkum a podkladové materiály

Vyhledat ok

Vítejte na stránkách průvodce péči o přírodu a krajinu

Slovníček pojmů
Přehled programů
Kontakty

Informujeme vás

Lokalizace opatření PPK na mapovém serveru AOPK ČR
Na mapovém serveru AOPK ČR byla zpřístupněna vrstva lokalizací opatření z programu PPK za rok 2008.

Ukončení Programu stabilizace lesa v Jizerských horách a na Ještědu
Se začátkem letošního roku byl ukončen Program stabilizace lesa v Jizerských horách (PSLJH).

Výšla nová Směrnice PPK pro roky 2009-2011
11. března 2009 vyšla Směrnice MŽP č. 3/2009 k Programu péče

Zájem o přírodu a krajinu již není doménou pouze ochránců přírody, ale v současné době se dotýká i ostatních oblastí lidské činnosti. Proto se do péče a tvorby našeho přírodního bohatství může zapojit každý. První krok Vám usnadní tento portál, který poskytuje přehled finančních podpor z národních i evropských zdrojů.

Průvodce dotacemi v péči o přírodu a krajinu

Na realizaci opatření v přírodě a krajině České republiky uvolňuje především Ministerstvo životního prostředí a Ministerstvo zemědělství několik miliard korun každý rok. Cesta k získání podpory pro Vás může začít kliknutím na horní lištu, která dělí podporované činnosti do pěti oblastí.

Dotační programy podporující péči o přírodu a krajinu

Stránky Finanční nástroje péče o přírodu a krajinu zahrnují podpory z následujících dotačních programů.

- Operační program Životní prostředí (OP ŽP)
- Program péče o krajinu – Podprogram pro naplňování opatření vyplývajících z plánů péče o zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma a zajišťování opatření k podpoře předmětů ochrany rtačích oblastí a evropsky významných lokalit (PPK – chráněná území)

V průběhu roku 2008 vydala AOPK ČR včetně regionálních pracovišť řadu tiskových materiálů a publikací. Podrobnější přehled najdete v příloze č. 4. V roce 2008 vyšlo šest čísel časopisu **Ochrana přírody** v grafické i obsahové podobě z roku 2007. Na začátku roku 2009 budou spuštěny internetové stránky časopisu – www.casopis.ochranaprirody.cz.

AOPK ČR vydala poslední ze třinácti svazků velmi úspěšné edice Chráněná území České republiky s názvem Brněnsko.

Stejně jako každý rok uspořádala zejména regionální pracoviště i v roce 2008 řadu **akcí pro veřejnost** včetně výstav, seminářů, přednášek, soutěží, exkurzí či setkání se zástupci obcí. Mnohé z osvětových akcí či ekologicky výchovných programů se uskutečnila díky dobré spolupráci s místními neziskovými organizacemi, školami a dalšími subjekty působícími v regionu.

Celý rok probíhala také **výchovná a osvětová činnost o CITES** jak mezi nejširší veřejností, tak např. mezi zaměstnanci zoologických a botanických zahrad, pracovníky krajských úřadů a správ CHKO, a to formou přednášek, článků v odborném i denním tisku a pořady v hromadně sdělovacích prostředcích.

AOPK ČR v souvislosti informování o CITES uspořádala 29. září 2008 mj. díky prostředkům poskytnutých MŽP úspěšný seminář určený pracovníkům České inspekce životního prostředí. Tématicky se seminář zaměřil na determinaci druhů vybraných skupin živočichů zahrnutých v přílohách.

AOPK ČR se podílela na vydání DVD dokumentárního cyklu **Živé srdce Evropy**, který vysílala Česká televize poprvé v roce 2007. Dále zajistila vydání aktualizovaného česko-anglického **DVD ROM Ochrana přírody a krajiny v České republice**.

V roce 2008 se exkurzí s odborným výkladem na **Stanici ochrany fauny v Pavlově** (SOF) navštívilo 3 653 platících návštěvníků. Pracovníci SOF se zúčastnili také 28 různých akcí v rámci kraje Vysočina, kde pomocí přednášek, ukázek živočichů a distribuce tiskovin prezentovali ochranu živočichů a přírody, a oslovili tak přibližně 5 200 lidí.

SOF uspořádala dvě akce, a to zahájení sezóny s účastí 150 návštěvníků a evropská netopýří noc s cílem podpořit ČESON pro téměř 90 návštěvníků. Obě se již tradičně setkaly s velkým zájmem veřejnosti. Také zajímavá expozice českých sladkovodních ryb se v rozšířené podobě těšila velkému zájmu a navíc byla v roce 2008 doplněna podrobnými popisy předváděných druhů. Návštěvní sezónu zakončila stanice podzimní instalací putovní českoněmecké výstavy Vzhůru k novým břehům ve spolupráci s Okologische Bildungsstaette Oberfranken.

AKCE PRO VEŘEJNOST

Každoročně pořádají zejména regionální pracoviště akce určené veřejnosti s cílem informovat o činnosti pracoviště, o chráněných územích, o vybraných druzích rostlin, živočichů či hub. V roce 2008 se uskutečnilo přibližně 1 600 akcí určených veřejnosti s účastí skoro 91 000 osob. Z toho se jednalo o 81 výstav (téměř 40 000 účastníků), 594 seminářů a přednášek (okolo 32 000 účastníků) a 931 exkurzí či výletů s průvodcem za účasti více než 20 000 osob.

Řada akcí proběhla v rámci **oslav Dne Země** (22. dubna), Evropského dne parků (24. května), Evropské noci pro netopýry (převážně v září), Vítání ptačího zpěvu (jarní měsíce). Některé se konaly u příležitosti **oslav výročí vyhlášení CHKO**, např. Správa CHKO Jizerské hory ve spolupráci s občanským sdružením Náš kraj oslavovala 40. výročí vyhlášení CHKO různými akcemi po celý rok 2008. Správa CHKO Křivoklátsko uspořádala fotografickou výstavu Bohumíra Prokúpa s názvem Prales a navíc vydala brožuru 30 let Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko.

Z výstav lze jmenovat například:

- Valašská krajina (Správa CHKO Beskydy)
- Květy kolem nás (Správa CHKO Křivoklátsko)
- Příroda VVP Libavá (Středisko Olomouc)
- Výstava fotografií o Králickém Sněžníku (Středisko Pardubice)

Z přednášek či seminářů lze uvést například:

- Ochrana přírody na mapách (Správa CHKO Bláník)
- Co doma nespalovat (Správa CHKO Broumovsko)
- Mokřady a voda v krajině (Středisko Karlovy Vary)
- Seminář Povolování kácení stromů ve městech (Středisko Liberec)
- Bezpečnostní rizika na lesních cyklostezkách (Středisko Olomouc)

Exkurze či výlety s průvodcem do vybraných chráněných území či jinak zajímavých lokalit spojili pracovníci s ukázkou praktických opatření či metod používaných pro monitoring živočišných druhů. Z možností podívat se přímo do terénu se zájemci mohli účastnit například exkurzí:

- Za krásnými loukami (Správa CHKO Bílé Karpaty)
- Geologická exkurze do Koněpruských jeskyní (Správa CHKO Český kras)
- Vítání ptačího zpěvu (Správa CHKO Český ráj)
- Exkurze za lidovou architekturou (Správa CHKO Jizerské hory)
- Pomoraví z balonu (Správa CHKO Litovelské Pomoraví)
- Exkurze do VÚ Boletice (Středisko České Budějovice)
- Noční exkurze za obojživelníky (Středisko Liberec)
- Exkurze po Karvinsku a Ostravsku – Hornická krajina a rekultivace (Středisko Ostrava)

Pro přehled jiných ať už tradičních či jinak zajímavých akcí vybíráme následující:

- Jablečná slavnost Hostětín (CHKO Bílé Karpaty)
- Úklid odpadků na území bývalého vojenského cvičiště u Českého Krumlova (CHKO Blanský les)
- Odborné setkání lesníků AOPK ČR (Český les)
- Den otevřených dveří v NPR Králický Sněžník (CHKO Jeseníky)
- Lužické ozvěny Ekofilmu (CHKO Lužické hory)
- Den Země – úklid Moravského krasu (CHKO Moravský kras)
- Otevírání Zemské brány (CHKO Orlické hory)
- Bramborová slavnost (Žďárské vrchy)
- Konference primatologické společnosti Jihlava (Středisko Brno)
- Okresní a krajské kolo soutěže Zelená stezka (Středisko Hradec Králové)
- Soutěž Horské louky – hodnocení kvality hospodaření na horských loukách (Středisko Karlovy Vary)
- Workshop Důlní krajina Karvinska – symbióza člověka a krajiny (Středisko Ostrava)
- Prezentace kroužkování labutí v médiích a v místech odchytu (Středisko Pardubice)

Ředitelství AOPK ČR pořádá v průběhu **řadu odborných setkání** pro své pracovníky. Jedná se například o setkání k ÚSES, k monitoringu motýlů, k problematice MZCHÚ, k územně analytickým podkladům, ke krajinnému rázu, k památným stromům, k nálezovým datům – prezentace a aplikace, dále determinační seminář botaniků, celostátní setkání strážců, setkání lesníků, zoologů či setkání geologů.

AOPK ČR se účastnila **konference uživatelů ESRI produktů** (17. a 18. října v Praze), ke se soutěži diváků umístil na druhém místě poster „Naučná stezka GIS AOPK ČR“. Dále přihlásila do soutěže IT projekt roku 2008 České asociace manažerů úseků informačních technologií (CACIO) pod záštitou Ministerstva vnitra projekt Informační systém ochrany přírody (ISOP). Projekt byl odbornou porotou vysoce hodnocen a byl mu udělen titul FINALISTA soutěže IT projekt roku 2008.



Exkurze spojená se seminářem o obnově pískoven (Miroslav Hátle)
Excursion and seminar about renewal sandpits (Miroslav Hátle)

OSLAVY VÝROČÍ CHKO JIZERSKÉ HORY

V průběhu roku 2008 uspořádala Správa CHKO Jizerské hory ve spolupráci s občanským sdružením Náš kraj u příležitosti oslav 40. výročí vyhlášení Chráněné krajinné oblasti Jizerské hory řadu zajímavých akcí určených laické i odborné veřejnosti. Akce finančně podpořily také MŽ PČR, Libereckého kraje a Lesy ČR.

Jednalo se mj. o **výstavu fotografií Jizerky mýma očima**, Soví školu či Soví noc – setkání s živými sovičkami. V rámci akce Jizerské hory v ZOO Liberec byla slavnostně otevřena interaktivní expozice. Ekocentrum v Oldřichově v Hájích hostilo Den Země a Žabí festival, během kterého se veřejnost mohla setkat s obojživelníky a zapojit se do stavění zábran pro obojživelníky. Při ornitologické vycházce spojené s ukázkou kroužkování ptáků se uskutečnilo Vítání ptačího zpěvu. Pro školy byly určeny Dny otevřených dveří na Správě CHKO, celoroční projekt Jizerky za humny, komponovaný pořad Jizerskohorský film a výtvarná soutěž Život v Jizerských horách aneb Kreslím dárek pro Jizerky. Výtvarná díla byla vystavena v liberecké Oblastní galerii.

Od 14. do 17. května 2008 se uskutečnila **konference ke 40. výročí vyhlášení CHKO Jizerské hory** s názvem Jizerky slaví, jejíž součástí byly exkurze a konference s rozdělením pro odborníky a pro laickou veřejnost. Odborná veřejnost si vyslechla poutavé přednášky, z nichž jmenujme např. Milníky v ochraně přírody v Jizerských horách (Jiří Hušek, vedoucí Správy CHKO JH), Aktuální problémy lesů Jizerských hor (Ing. Otakar Schwarz, Ph.D, člen správní rady Nadace pro záchranu a obnovu Jizerských hor), Výzkum přírodě blízkých způsobů obhospodařování v Jizerskohorských bučinách (prof. RNDr. Stanislav Vacek, DrSc., FLD ČZU Praha), Voda v Jizerských horách (Ing. Martin Šanda, Ph.D., ČVUT Praha), Komunikace a spolupráce s veřejností a místními partnery jako podklad pro sdílenou péči o území CHKO – příklady z ČR a zahraničí (RNDr. Marek Banaš, Ph.D., Katedra ekologie a životního prostředí PŘF UP Olomouc) a mnohá další.

Zástupci široké veřejnosti se účastnili přednášek na různá témata, např. Jizerky ve škole, Jizerky jako učebnice (Jak vidí Jizerské hory školáci - prezentace s překvapením), Milníky v jizerskohorské historii i současnosti (Významné události z daleké i nedávné minulosti pohledem znalců a pamětníků, Jak se žije obcím v Jizerských horách (Slasti a strasti života na území CHKO Jizerské hory očima představitelů obcí) či Jizerský rok na Správě CHKO Jizerské hory (Ochrana přírody a krajiny od jara do zimy. Co kdo dělá v Šolcově domě: praktické příklady, živé obrazy). Večery konferenčního programu ukončily Beseda se známými osobnostmi, Večer jizerskohorských filmů a Narozeninová oslava.

Pro širokou veřejnost se promítaly filmy v rámci Dnů Jizerskohorských filmů (Liberec, Frýdlant, Hejnice) a na portále Libereckého kraje byla spuštěna Geohra (CHKO Jizerské hory). Na České chalupě došlo k setkání bývalých pracovníků, strážců přírody a dalších spřízněných lidí.

Oslavy výročí završila v listopadu **premiéra dokumentárního filmu o proměnách lidí a krajiny Jizerských hor** v posledních šedesáti letech s diskusí s autory a protagonisty filmu, Opuštěná nevěsta. Kino Varšava Liberec se zcela zaplnilo. Dále se uskutečnilo poslední uvedení putovní výstavy Jizerky mýma očima ve výstavní síni radnice ve Frýdlantu v Čechách (dále uvedena v Severočeském muzeu Liberec, v Riedlově vile v Desné a ve výstavní síni kulturního střediska v Zámečku ve Smržovce). Výstavu tvořily fotografie deseti osobností, fotografů, kteří spojili svou tvorbu i život s Jizerskými horami. Účast přijali Jiří Bartoš, Bohumil Jakoubě, Miloslav Kalík, Miloš Kirchner, Zdeněk Lín, František Mrva, Jan Pikous ml., Jan Veselý a Siegfried Weiss. Objevily také fotografie zesnulého Wolfganga Ginzela.

Kromě fotografií známých autorů se v rámci soutěže pro všechny zájemce uskutečnila ještě jedna putovní výstava, a to s názvem **Jizerkám k narozeninám**, kde se objevily nejlepší a nejzajímavější amatérské fotografie.

BOX 5



Vernisáž fotografické putovní výstavy Jizerky mýma očima Desná
(archiv Správy CHKO Jizerské hory)

Vernissage of fotografic mobile exhibition called Jizerky mýma očima
-Jizerky by my eyes - in Desná (archive Správy CHKO Jizerské hory)



Naučná stezka CHKO Jizerské hory
v ZOO Liberec (archiv Správy CHKO
Jizerské hory)

Educational path about Jizerské hory
PLA in Liberec ZOO (archive
of Administration of Jizerské hory PLA)

NÁVŠTĚVNICKÁ, VZDĚLÁVACÍ A INFORMAČNÍ STŘEDISKA

Ve čtyřech CHKO provozovali tamější správy v roce 2008 informační středisko, které poskytuje informace o daném území či o oblasti ochrany přírody a krajiny obecně. Jedná se o střediska v CHKO Český ráj – Bukovina, v CHKO České středohoří (v budově Správy), CHKO Labské pískovce (prostor poskytnutý v obci Tisá) a v CHKO Žďárské vrchy – Ekologické informační centrum v Krátké u Sněžného.

Provoz čtyř **informačních středisek** provozovaných převážně neziskovými organizacemi podpořila AOPK ČR v roce 2008 poskytnutím finančních prostředků. Jednalo se o následující organizace:

- Centrum ekologické výchovy v Mikulově (CHKO Pálava)
- Vzdělávací informační středisko (CHKO Bílé Karpaty)
- Křivoklátsko, o.p.s. (CHKO Křivoklátsko)
- Informační centrum Poodří (CHKO Poodří)

AOPK ČR si plně uvědomuje význam a potřebnost informovat veřejnost v blízkosti chráněného území, a tak v roce 2008 vyhlásila **program Domy přírody** s cílem vybudovat do roku 2015 síť návštěvnických středisek, tzv. Domů přírody ve vybraných chráněných krajinných oblastech a případně i v navštěvovaných národních přírodních rezervacích a památkách spravovaných AOPK ČR.

Domy přírody budou určeny návštěvníkům, školám a místní veřejnosti. Kromě poskytování informací zvýší povědomí o chráněném území z hlediska ochrany přírody a krajiny, přírodního a kulturního dědictví místa. Architektonické řešení exteriéru, interiéru a výtvarné ztvárnění trvalé expozice bude vycházet z jednotného architektonického konceptu.

Za účelem řešení architektury, výstavby a uvedení do provozu Domů přírody AOPK ČR v letech 2009–2015 byla ředitelem AOPK ČR zřízena odborná skupina. Do vlastní realizace Domů přírody budou od počátku zapojeni rovněž místní partneři. Pro každý jednotlivý dům vznikne samostatná místní pracovní skupina, jejímiž členy kromě pracovníků AOPK ČR zástupci budoucího provozovatele, obcí, neziskových organizací a dalších partnerů z regionu. První návštěvnická střediska by měla být otevřena v Moravském krasu a Poodří.

NAUČNÉ STEZKY

Na území všech 24 chráněných krajinných oblastí či jejich blízkém okolí se nachází 168 naučných stezek (NS). V roce 2008 udržovaly a provozovaly správy CHKO 97 stezek. Ostatní stezky spravovaly jiné subjekty, např. neziskové organizace a obce.

Průměrně lze v každé CHKO navštívit sedm naučných stezek. Nejvíce stezek provozovaných pracovištěm AOPK ČR je v CHKO Blanský les (celkem devět), dále po sedmi stezkách mohou turisté navštívit v CHKO Bílé Karpaty, Jeseníky a Moravský kras. Návštěvnost stezek je velmi těžce měřitelná. Podle odhadů regionálních pracovišť navštíví téměř stovku stezek desítky až stovky tisíc lidí ročně.

Následuje přehled zajímavých nebo nejvíce navštěvovaných stezek v daném CHKO:

- Beskydy – Čertův mlýn
- Bílé Karpaty – Šumárnická
- Blaník – S rytířem na Blaník
- Blanský les – NPR Vyšenské kopce
- Broumovsko – Okruh Stolové hory
- České středohoří – Vysoký Ostrý
- Český kras – Zlatý kůň
- Český ráj – Hruboskalsko
- Jeseníky – S Koprničkem na výlet Keprnickými horami
- Jizerské hory – Jedlový Důl
- Kokořínsko – Mokřady
- Křivoklátsko – Brdatka
- Labské pískovce – Tiské stěny
- Litovelské Pomoraví – Třesín
- Lužické hory – Okolím Studence
- Moravský kras – Sloupsko-šošůvské jeskyně
- Orlické hory – Okolím Deštného
- Pálava – Turol
- Poodří – Proskovická
- Slavkovský les – Smrad'och
- Třeboňsko – Cesta kolem Světa
- Žďárské vrchy – Dářko
- Železné hory – Bohdanečské rybníky



Naučný stezka Věrovské vrchy v CHKO Beskydy (František Šulgan)
Educational pat Věrvské vrchy hills in Beskydy PLA (František Šulgan)



Instalace informačních panelů naučné stezky „Novohradské pralesy“ v CHKO Blanský les (Tereza Francírková)
Installation of information panels of educational pat Novohradské pralesy (primeval forests) in Blanský les PLA (Tereza Francírková)

PUBLIKAČNÍ ČINNOST

AOPK ČR financuje z vlastních prostředků nebo ve spolupráci s jinými organizacemi tisk celé řady zajímavých odborných či jen obrazových publikací a tiskovin. Přehled vybraných tiskovin a publikací ředitelství i jednotlivých regionálních pracovišť najdete v příloze č. 4.

AOPK ČR vydala poslední ze třinácti svazků velmi úspěšné edice Chráněná území České republiky s názvem **Brněnsko**. I v tomto díle se pojednává o přírodní poměrech regionu, jednotlivých okresech kraje, samostatně o Národním parku Podyjí a Chráněných krajinných oblastech Moravský kras a Pálava.

V roce 2008 vydala AOPK ČR po devíti letech nástěnný **kalendář AOPK ČR pro roky 2009–2010**. I nyní se obrazový kalendář, kde jeden měsíc patří jedné chráněné krajinné oblasti a kde jsou uvedeny základní informace o činnosti organizace, setkal s velmi kladným přijetím.

V souvislosti s česko-švédským předsednictvím Rady Evropské unie v roce 2009 vydalo MŽP ve spolupráci s AOPK ČR nástěnný kalendář představující přírodní krásy národních parků a dalších velkoplošných zvláště chráněných území ČR a Švédska. Kalendář s texty v českém, švédském a anglickém jazyce současně vyšel u příležitosti stého výročí vyhlášení prvního národního parku na našem kontinentu, k čemuž došlo právě ve Švédském království

Pro rok 2009 se připravila další šestice skládaček o vybraných CHKO, a to konkrétně Blaník, Český ráj, Pálava, Poodří, Žďárské vrchy a Železné hory. Opět se jedná o skládačky v české, případně anglické a německé verzi.

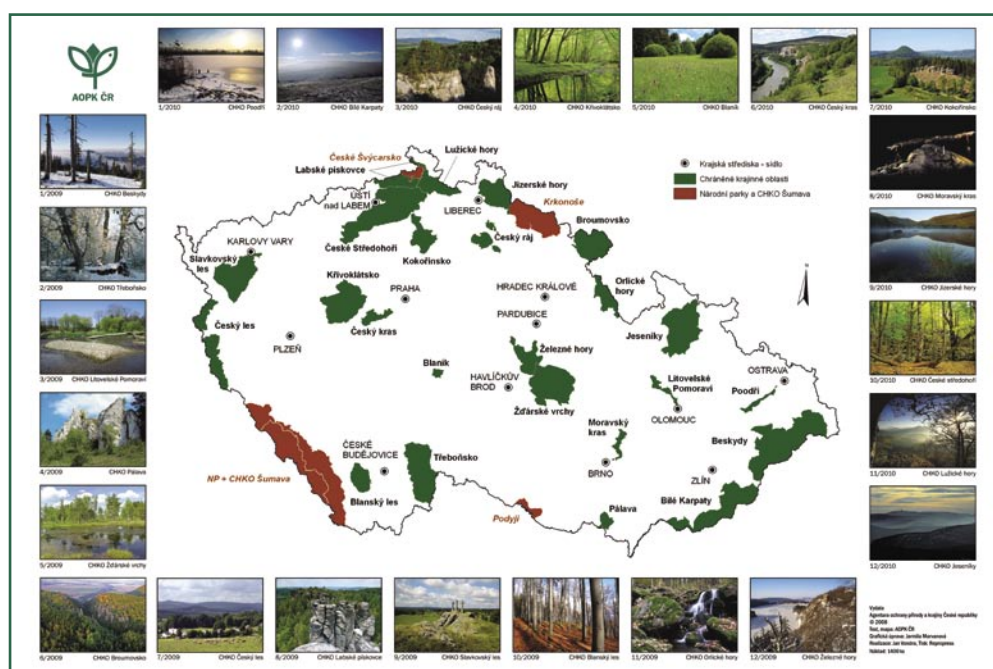
Z důvodu zajištění většího informování o **úmluvě CITES** vydala AOPK ČR ve spolupráci s MŽP **čtyři plakáty** (zobrazeny v kapitole o mezinárodní spolupráci na straně 45) zobrazující vybrané druhy s informacemi o úmluvě a také aktualizovanou brožuru s názvem Úmluva CITES a Evropská unie.

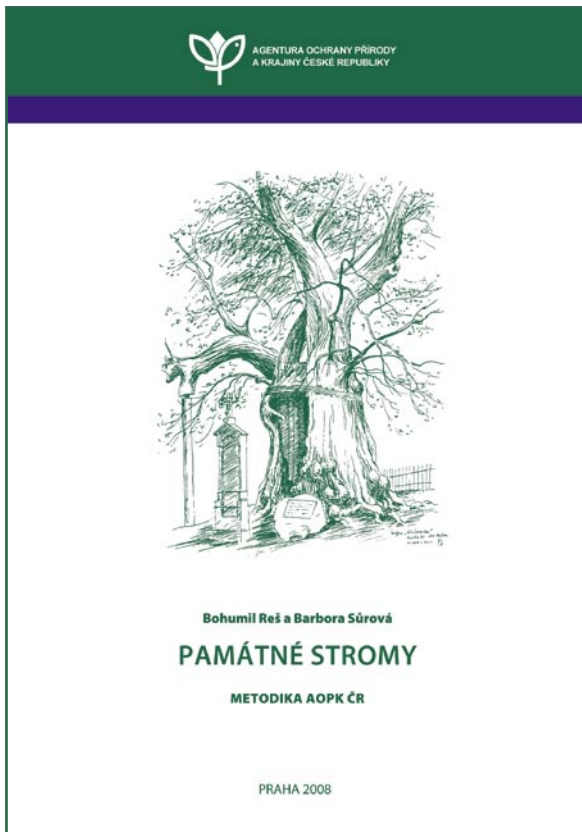
Pro upozornění a informování na možnosti realizace opatření či určitého metodického vedení v různých oblastech péče o přírodu a krajinu vydala AOPK ČR **informační brožuru** Finanční nástroje s přehledem možných zdrojů pro realizaci různých opatření a dále dvě **metodiky**, Památné stromy, Zásady managementu stanovišť druhů v evropsky významných lokalitách a rozsahem menší **příručku** s názvem Chov dravců a sov.

Regionální pracoviště zpracovala a vydala větší množství **informačních materiálů pro návštěvníky, odborníky i hospodáře** například o tom, jak se chovat v chráněném území, o vybraných druzích, o hospodaření v chráněných územích. V roce 2008 byly vytvořeny grafické manuály pro jednotné vydávání průvodců naučných stezek a stavebních regulativů aneb Jak stavět v CHKO. Jedná se například o Průvodce naučnými stezkami Lužických hor či Průvodce vlastivědnou stezkou Krajem Železných hor.

Některé ze správ CHKO vydaly v průběhu roku 2008 vlastní výroční zprávy o své činnosti za předchozí rok. Zprávy jsou zpracovány v jednotné grafické podobě. Od roku 2004, kdy se zavedl Manuál pro **regionální výroční zprávy**, se počet zpráv každoročně zvyšuje. V roce 2008 se jednalo o Správy CHKO Blaník, Blanský les, České středohoří, Jeseníky, Křivoklátsko, Labské pískovce, Litovelské Pomoraví a Moravský kras.

Poslední stránka
kalendáře AOPK ČR
2009–2010
Last page ANCLP CR
calendar 2009–2010

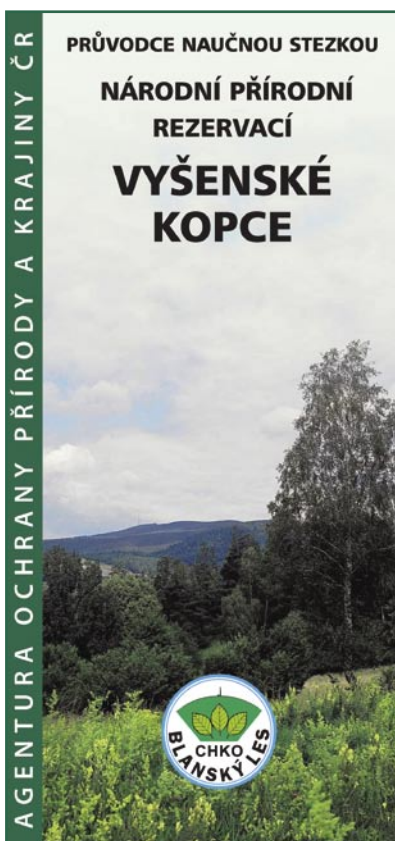




Obálka publikace – metodiky Památné stromy
Cover of publication – methodology Památné stromy
(Monument trees)



Obálka příručky Chov dravců a sov
Cover of handbook called Chov dravců
a sov – Breeding birds of prey and owls



Obálka regionální výroční zprávy Správy CHKO Jeseníky za rok 2007
Cover of regional Annual report of Administration of Jeseníky PLA for the year 2007

Příklad průvodce naučnou stezkou v CHKO Blanský les
Example of educational path guide in Blanský les PLA

V roce 2008 pokračovalo ve spolupráci se Správou jeskyní České republiky vydávání **časopisu Ochrana přírody** stále členěného do šesti základních rubrik (Z naší přírody, Péče o přírodu a krajinu, Právo v ochraně přírody, Výzkum a dokumentace). Na začátku roku 2009 se spustily internetové stránky časopisu – www.casopis.ochranaprirody.cz. Bylo vydáno rovněž 26. číslo **časopisu Příroda** – sborník prací z ochrany přírody. Informace a starší čísla časopisu Příroda lze najít na stránce – www.nature.cz/priroda.

Z **periodik, které vydávají správy CHKO** nebo na jejichž vydání se podílí, lze jmenovat například:

- Beskydy – zpravodaj pro Správu CHKO Beskydy vydává ČSOP Salamandr z Rožnova pod Radhoštěm
- Bohemia centralis – sborník vydávaný krajským střediskem Praha a Střední Čechy
- Český les – vydává ČSOP Kladská ve spolupráci se Správou CHKO Český les
- UPOLÍN – zpravodaj Správy CHKO Jizerské hory
- Zpravodaj Ornitologického klubu při Labských pískovcích – Správa CHKO Labské pískovce

KNIHOVNA

AOPK ČR v roce 2008 zajišťovala provoz knihovny pro potřeby laické i odborné veřejnosti. K 31. prosinci 2008 registrovala knihovna 597 čtenářů, kteří mohli číst některé z 17 180 svazků, 113 audiovizuálních dokumentů a 155 aktuálně docházejících periodik. Knihovna dále poskytla 2 299 kopií a 1 062 výpůjček. Pracovníci knihovny domluvili a zajistili celkem 57 pravidelných výměn,

tj. odběrů periodik a publikací výměnou s organizacemi v resortu ochrany přírody, 57 takovýchto výměn.

Podařilo se v rámci knihoven MŽP zřídit velmi užitečnou službu pro zaměstnance AOPK ČR, a to přístup do on-line databáze k plným textům časopisů z produkce nakladatelství Blackwell Publishing pro zaměstnance AOPK ČR.

MEDIÁLNÍ PREZENTACE

V průběhu roku 2008 poskytovali vybraní pracovníci AOPK ČR, a to převážně regionálních pracovišť informace o chráněných územích, chráněných druzích rostlin a živočichů atd., dále desítky komentářů, rozhovorů a další vyjádření do pořadů rozhlasových a televizních stanic, pro články regionálních i celostátních deníků a časopisů.

Z rozhlasových stanic se jednalo převážně o Český rozhlas (např. samostatná relace Studio Kontakt). Kromě reportáží do televizních zpravodajských pořadů se zástupci AOPK ČR vyjadřovali k různým kauzám například v pořadech Přidej se a Nedej se, které se zaměřují na životní prostředí. Vyjádření či komentáře byly poskytovány též pro internetové zpravodajské servery, např. www.horyinfo.cz.

Ve spolupráci s Lesy České republiky, s. p. byly uspořádány dvě tiskové konference u příležitosti podpisů smluv mezi oběma organizacemi o zajištění bezzásahovosti v lokalitách Javořina v CHKO Bílé Karpaty a Libický luh v CHKO Kokořínsko.



Natáčení s německou televizí TV MDR u Budňanské skály v CHKO Český kras (Irena Jančaříková)
Shooting with German TV MDR near Budňanská skála rock in Český kras PLA (Irena Jančaříková)

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

AOPK ČR se v roce 2008 zapojila do mezinárodní péče o přírodu a krajinu v naplňování legislativy Evropských společenství (ES), zaměřené na ochranu přírody, a spolupráce s odbornými institucemi ES, dále v přípravě na předsednictví ČR v Radě Evropské unie (EU), v naplňování závazků, vyplývajících z mezinárodních mnohostranných a dvoustranných úmluv, dohod a protokolů, jejichž smluvní stranou se ČR stala.

Stejně jako v minulých letech spolupracovala AOPK ČR s mezinárodními mezivládními a nevládními organizacemi a zapojila se do konkrétních mezinárodních projektů, programů a iniciativ, zaměřených na ochranu přírody a krajiny a na environmentální výchovu, vzdělávání, osvětu a získávání podpory nejširší veřejnosti a cílových skupin obyvatelstva. Věnovala se rovněž přeshraniční spolupráci.

SOUSTAVA NATURA 2000



Naplňování legislativy ES na ochranu přírody zahrnuje především realizaci směrnice č. 79/409/EHS, o ochraně volně žijících ptáků (směrnice o ptácích) a č. 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (směrnice o stanovištích).

Nejvýznamnější událostí při vytváření soustavy chráněných území ES Natura 2000 v ČR se v roce 2008 stalo ukončení doplňování národního seznamu evropsky významných lokalit (EVL, SCI – Sites of Community Importance) v kontinentální biogeografické oblasti. Současně se podařilo uzavřít předjednávání návrhu lokalit navrhovaných do národního seznamu s vlastníky a správci jednotlivých území, zahájenév říjnu 2007. V celém předjednávání bylo přijato celkem 1 469 připomínek, ze kterých regionální pracoviště AOPK ČR vypořádala 650, ředitelství AOPK ČR 565 a MŽP 224 připomínek. V listopadu 2008 byly podklady pro všechny lokality, kde se nepodařilo na základě připomínek dojít k souladu zájmů ochrany přírody a vlastníků (nebo správců), tj. s přetrvávajícím rozporem, postoupeny na MŽP (celkem 30 lokalit).

AOPK ČR ukončila proces doplňování národního seznamu, který odráží výsledky biogeografického semináře kontinentální biogeografické oblasti (2006 Darová u Plzně). Návrh obsahuje lokality, které doplňují soustavu Natura 2000 v ČR podle požadavků Evropské komise (EK) ze

zmíněného semináře. Pokud by byl návrh na doplnění přijat, zahrnovala by soustava Natura 2000 v České republice 1 081 evropsky významných lokalit (EVL).

V roce 2009 bude tento návrh na doplnění soustavy Natura 2000 předložen MŽP do meziresortního připomínkového řízení a poté ke schválení vládou ČR. Zároveň bylo v roce 2008 vyřazeno jedenáct EVL ze stávajícího národního seznamu, většinou pro zánik předmětu ochrany.

Snaha o budoucí zajištění soustavy Natura 2000 v roce 2008 vyústila v ustavení odborné skupiny AOPK ČR pro hodnocení evropsky významných lokalit. Její hlavní náplní je proto zejména výběr vhodných způsobů ochrany, příprava základních podkladových materiálů pro zamýšlené monitorování EVL a zpracování koncepčního materiálu pro péči o uvedené lokality.

SPOLUPRÁCE S EVROPSKÝMI ORGANIZACEMI

Klíčovou činností AOPK ČR v roce 2008 představovala první fáze **Operačního programu Životní prostředí** pro období 2007–2013, financovaného ze Strukturálních fondů ES (viz kapitola 4.4). Také v roce 2008 se organizace zapojila do zabezpečování agroenvironmentálních programů a rámcové směrnice č. 2000/60/ES, o vytvoření rámcového řádu pro opatření Evropského společenství v oblasti vodní politiky (Water Framework Directive, WFD), známější jako Rámcová směrnice o vodách.

V roce 2008 začala příprava na **předsednictví ČR v Radě EU**, které připadá na první pololetí roku 2009. Kromě předsednictví v pracovní skupině Rady EU pro mezinárodní otázky životního prostředí – Biodiverzita (WIPEI) se bude jednat zejména o odbornou podporu a zapojení do přípravy akcí, pořádaných během předsednictví ČR v Radě EU na území České republiky.

AOPK ČR působila v roce 2008 jako partner konsorcia, tvořícího od roku 2005 **Evropské tématické středisko biologické rozmanitosti** – European Topic Centre on Biological Diversity, ETC/BD, zřízeného Evropskou agenturou životního prostředí (European Environment Agency, EEA). Pracovníci AOPK ČR ověřovali údaje o stavu cílových druhů a poddruhů planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů a typů přírodních stanovišť z hlediska jejich ochrany, poskytnuté Evropské komisi podle článku 17 směrnice o stanovištích jednotlivými členskými státy EU. Pokračovalo testování indikátorů modelových složek biologické rozmanitosti navržených v projektu Sjednocování evropských indikátorů biologické rozmanitosti, hodnotících naplňování politických závazků

k roku 2010 (Streamlining European Biodiversity Indicators 2010, SEBI 2010) a příprava metodiky hodnocení stavu, změn a vývojových trendů evropských ekosystémů metodou ekosystémového účetnictví a integrovaného hodnocení (projekt EURECA). Činnost ETC/BD byla ukončena 31. prosince 2008.

V dubnu 2008 se AOPK ČR jako člen konsorcia, vedeného opět Národním přírodovědeckým muzeem v Paříži, účastnila výběrového řízení na nové ETC/BD. Konsorcium výběrové řízení vyhrálo. Nové ETC/BD bude působit v letech 2009-2013 a činnost zahájilo 1. ledna 2009. V roce 2009 se AOPK ČR zaměří zejména na odbornou podporu naplňování legislativy Evropských společenství na ochranu přírody, především směrnice o ptácích a směrnice o stanovištích, návrh metodiky péče o údaje o modelových složkách biodiverzity v rámci střediska údajů o biodiverzitě a vyvíjení příslušných informačních systémů, ověřování vybraných titulkových indikátorů biodiverzity (projekt SEBI 2010) a přípravu metodiky hodnocení evropských ekosystémů (European Ecosystem Assessment, EURECA), které bude využívat ekosystémové účetnictví včetně případových studií hlavních typů evropských ekosystémů. V roce 2008 byla odborné veřejnosti, řídicím pracovníkům i nejširší veřejnosti předložena k diskusi zpráva o stavu, změnách a vývojových trendech biologické rozmanitosti v širší Evropě. Zpráva je založená na souboru 26 indikátorů modelových složek biodiverzity.

AOPK ČR jako člen sdružení ředitelů evropských institucí ochrany přírody – **ENCA – European Network of Heads of Nature Conservation** spolupracovala s dalšími členskými zeměmi v oblasti ochrany přírody a krajiny. V říjnu 2008 uspořádala v Praze 3. zasedání sdružení (bližší informace viz BOX – ENCA).

Pracovník AOPK ČR se účastnil **semináře EIONET**, zaměřeného na přípravu výše zmiňovaného projektu EURECA (září 2008), a mezinárodního odborného jednání o klasifikaci ekosystémových služeb (prosinec 2008): obě akce svolala do Kodaně EEA.

AOPK ČR je zastoupena také v poradní skupině **Evropské komise pro výzkum a vývoj technologií v životním prostředí včetně změn podnebí**, jmenované členem Evropské komise pro vědu, výzkum a vývoj pro přípravu a realizaci 7. rámcového programu Evropského společenství pro výzkum a vývoj (2007–2013), financovaného z prostředků Evropského společenství. V průběhu roku byla konzultována zejména prioritní témata pro veřejné soutěže na řešení vědeckovýzkumných projektů.

Pracovníci AOPK ČR se v roce 2008 účastnili zasedání příslušných odborných skupin Úmluvy o ochraně evropské fauny a flóry a přírodních stanovišť, známější jako **Bernská úmluva** (pro ochranu bezobratlých, biologickou rozmanitost a změnu podnebí). V říjnu 2008 proběhlo ve

Štrasburku společné zasedání výborů Rady Evropy (RE) pro ekologické sítě (skupina expertů Bernské úmluvy pro vytvoření soustavy Smaragd, výbor expertů RE pro rozvoj Celoevropské ekologické sítě, Pan-European Ecological Network, PEEN), kterému předsedal pracovník AOPK ČR. V listopadu 2008 byl zástupce AOPK ČR na 28. zasedání Stálého výboru Bernské úmluvy zvolen jeho místopředsedou.

Zástupci AOPK ČR se rovněž účastnili 4. zasedání smluvních stran **Dohody o ochraně africko-euroasijských stěhovavých vodních ptáků** (Agreement on the Conservation of African-Eurasian Migratory Waterbirds, zkráceně African-Eurasian Waterbird Agreement, AEWA), jehož hostitelem se v září 2008 stal biogeograficky významný ostrov Madagaskar.

ÚMLUVA O BIOLOGICKÉ ROZMANITOSTI



V oblasti mnohostranných mezinárodních úmluv, zaměřených na životní prostředí, působí AOPK ČR jako národní koordinátor **Poradního orgánu pro vědecké, technické a technologické záležitosti Úmluvy o biologické rozmanitosti** (SBSTTA-CBD). Zástupce AOPK ČR se zúčastnil 13. zasedání SBSTTA (Řím, únor 2008) a 9. zasedání konference smluvních stran Úmluvy o biologické rozmanitosti (Bonn, květen 2008), na něž AOPK připravila k některým projednávaným tématům odborné podklady.

Informační systém Úmluvy o biologické rozmanitosti – Clearing-House Mechanism of the Convention on Biological Diversity (CHM-CBD, www.chm.nature.cz) představuje základní informační nástroj, který zajišťuje výměnu informací o biodiverzitě, a to jak v celostátním rozsahu, tak i v EU a v celosvětovém měřítku. AOPK ČR mj. působila jako národní koordinátor CHM-CBD v České republice.

Internetové stránky www.chm.nature.cz spuštěné v roce 2003 poskytovaly i v roce 2008 základní informace o naplňování Úmluvy o biologické rozmanitosti v ČR. Přinášely novinky z výzkumu a ochrany biologické rozmanitosti a udržitelného využívání jejích složek v ČR, v Evropě i mimo ni. Představily další mezinárodní mnohostranné úmluvy, týkající se přírody, krajiny a biodiverzity. Zatímco v roce 2007 zaznamenal server denně v průměru 5 990 přístupů na internetové stránky CHM v ČR, v roce 2008 to bylo již 9 800 požadavků. Co je zvláště potěšitelné, zdvojnásobila se velikost dat, která si zájemci z informačního systému CBD v ČR stahovali.

CITES



AOPK ČR působí v České republice od roku 1997 jako vědecký orgán **CITES, Úmluvy o mezinárodním obchodě ohroženými druhy volně žijících živočichů a rostlin**. Po vstupu ČR do Evropské unie platí nová právní úprava regulace obchodu s ohroženými druhy planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů, přebírající příslušné předpisy ES.

Převážná většina celkové agendy spočívala ve vydávání stanovisek k výjimkám ze zákazu obchodních činností pro druhy z přílohy A k nařízení Komise ES č. 318/2008 pro orgány státní správy – výkonné orgány CITES (krajské úřady, správy CHKO a správy NP). Počet stanovisek k výjimkám ze zákazu obchodních činností oproti roku 2007 mírně poklesl. V roce 2008 bylo vědeckým orgánem CITES vydáno 640 stanovisek. Roste podíl stanovisek na mláďata ve srovnání se stanovisky dospělé jedince. Pouze 2,2% (14) z celkového počtu stanovisek vědeckého orgánu k vydání výjimek ze zákazu obchodních činností pro výkonné orgány byla pro správy CHKO a NP, ostatních 97,8% bylo pro krajské úřady.

Nadále probíhala spolupráce s regionálními výkonnými orgány CITES (krajské úřady, správy CHKO a NP) a ČIŽP při kontrolách chovných zařízení a prokazování původu exemplářů, na něž se vztahuje CITES, resp. příslušná legislativa ES.

Pokračovala také úzká spolupráce s výkonným orgánem CITES v ČR, Ministerstvem životního prostředí (MŽP) a kontrolním orgánem, Českou inspekcí životního prostředí (ČIŽP), stejně tak jako průběžná komunikace s ostatními vědeckými orgány smluvních stran CITES, pracovníky Evropské komise v Bruselu a sekretariátu CITES v Ženevě.

Bylo uskutečněno několik zahraničních pracovních cest a řada služebních cest v ČR, zejména do zoologických zahrad a k soukromým chovatelům. Ze zahraničních pracovních cest lze zmínit zejména aktivní účast pracovníků vědeckého orgánu na pravidelných zasedáních Vědecké prověřovací skupiny CITES skupiny (Scientific Review Group, SRG) při Evropské komisi v Bruselu a zasedáních výborů CITES pro rostliny a živočichy v Ženevě (duben 2008).

V roce 2008 byla započata práce na studii zadané MŽP, která se zabývá problematikou chovatelství a jeho vlivu na volně žijící populace ohrožených druhů živočichů. Studie bude dokončena v roce 2009. Na téma CITES a činnost vědeckého orgánu CITES proběhlo několik prezentací pro odbornou a nejširší veřejnost a byly vydány propagační a informační materiály.



Plakáty CITES (dva příklady české a dva příklady anglické verze) s obrázky chamelona třírohého, pralesničky klamavé, lvička zlatého a jeřába královského
CITES posters (two examples in Czech and two in English) with pictures of Jackson's Three-horned Chameleon, Mimic Poison Frog, Golden Lion Tamarin and Grey Crowned-Crane.

CELOSVĚTOVÉ ORGANIZACE

Delegáti ze Správy CHKO Křivoklátsko a Správy CHKO Třeboňsko zastupovali ČR na **3. světovém kongresu biosférických rezervací**, vyhlášených v rámci mezivládního programu Člověk a biosféra – Man nad Biosphere, MAB, uskutečňovaného Organizací OSN pro výchovu, vědu a kulturu (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation, UNESCO). Tato významná akce mezinárodní ochrany přírody proběhla v únoru 2008 v Madridu a zaměřila se na další rozvoj postupně vytvářené soustavy ukázkových složek biosféry a na jejich udržitelný rozvoj.

Výroční konference sdružení státních a nevládních evropských organizací, zajišťujících péči o z hlediska ochrany přírody významné plochy – **Eurosite**, jehož je AOPK ČR členem, se uskutečnila v červnu 2008 ve finském Turku. Také tato akce věnovala mimořádnou pozornost ekosystémovým službám.

IV. světový kongres ochrany přírody uspořádala ve dnech 5. až 14. října 2008 v Barceloně **IUCN–Mezinárodní unie na ochranu přírody**, nejvýznamnější mezinárodní nevládní organizace zabývající se ochranou přírody a udržitelným využíváním přírodních zdrojů. Protože se jej účastnilo více než 8 000 delegátů ze 177 zemí, jednalo se o největší akci v dějinách mezinárodní ochrany přírody a krajiny.

Program kongresu se skládal ze dvou částí: Fóra ochrany přírody, jehož cílem bylo diskutovat nejdůležitější současné problémy související s péčí o přírodní a krajinné dědictví, a vlastního zasedání Světového kongresu ochrany přírody, které představuje valné shromáždění členů IUCN. AOPK ČR, zastupovaná v Barceloně dvěma delegáty, jako řádný člen IUCN navazuje na členství svých předchůdců, jmenovitě Státního ústavu památkové péče a ochrany přírody (SÚPPOP) a Českého ústavu ochrany přírody (ČÚOP), sahající až do 50. let 20. století.

AOPK ČR se jako člen **Planta Europa**, mezinárodního sdružení na ochranu rostlin a jejich prostředí, účastnila mezinárodní kampaně na ochranu rostlin Wake up Call, jejímž smyslem je docílit, aby ochrana planě rostoucích rostlin byla podporována nejširší veřejností, institucemi i řídicími pracovníky. V ČR byla akce zahájena mediální kampaní Dejme šanci rostlinám, volbou národní ohrožené rostliny

V roce 2008 se AOPK ČR zapojila do projektu SPEN, financovaného vládou Nizozemského království koordinovaného Evropským střediskem ochrany přírody – European Centre for Nature Conservation (ECNC), nevládní organizace sídlící v Tilburgu. AOPK ČR vypracovala zprávu o vzájemných vazbách mezi územním plánováním a vytvářením ekologických sítí (ÚSES) v ČR.

PŘESHraniční SPOLUPRÁCE

AOPK ČR, zejména správy CHKO a střediska spolupracovala se svými přeshraničními partnery. Převážně se jednalo o řešení aktuálních otázek péče o přírodu a krajinu včetně vytváření soustavy Natura 2000. Spolupráce spočívala v účasti na různých seminářích či osobních setkání v zahraničí i v přijímání zahraničních hostů na území České republiky. Za všechny lze jmenovat následující příklady spolupráce.

Zástupci Správy CHKO Beskydy se účastnili bratislavského **semináře k ochraně velkých šelem a první konference zástupců karpatských chráněných území** v Rumunském Brašově, kde byla navázána odborná spolupráce a řešeny společné problémy. Správa zorganizovala společné setkání se zástupci přílehlých slovenských velkoplošných chráněných území, které se věnovalo problematice poskytování informací a návrhu společného postupu při řešení problematiky ochrany v příhraniční oblasti. Podařilo se zlepšit komunikaci s CHKO Kysuce.

Správa CHKO Broumovsko ve spolupráci s Bavorským zemským úřadem pro životní prostředí a s Univerzitou Regensburg prováděla **koordinaci sběru vzorků druhu Pulsatilla grandis** z lokalit v ČR pro genetickou analýzu. Získaný srovnávací materiál umožní především určit příslušnost jedinců rostlin na bavorské lokalitě k druhu v zájmu evropských společenství, vyžadujícímu vyhlášení zvláštní oblasti ochrany.

U příležitosti návštěvy ministra životního prostředí Švédského království v ČR, pana Andrease Carlgrena, připravil a vedl zástupce Správy CHKO Český kras exkurzi na území oblasti.

Správa CHKO Labské pískovce úspěšně pokračovala ve spolupráci se Správou Národního parku Sächsische Schweiz v celé šíři problémů. Například v rámci **Skupiny pro ochranu přírody** pokračovaly entomologický průzkum rašelinišť Kachemoor a Moorteich a průzkum ripikolního hmyzu nivy řeky Labe na vytyčených lokalitách poblíž Königsteinu. V roce 2008 se navíc začala studovat po entomologické stránce lokalita uzavřeného lomu v okolí obce Raum.

V roce 2008 proběhla dvě **mezinárodní setkání s odborníky a zástupci NGO z Polska** k problematice území soustavy NATURA 2000 v přílehlé oblasti Polska, kterou za účasti zástupců Správy CHKO Orlické hory organizoval polský Klub přírodovědců. Na prvním setkání v polské Rudawě se diskutovalo o oblasti vhodné pro zařazení do soustavy NATURA 2000 a ochranná opatření potřebná pro udržení nebo zlepšení stavu populací konkrétních druhů chráněných rostlin a živočichů, jako jsou např. bobr obecný či vranka obecná. Na druhém setkání, které se konalo v české osadě Bedřichovka, se probírala konkrétní opatření a legislativa vyplývající z zařazení území do soustavy NATURA 2000. Pro polské účastníky byla navíc na české straně území připravena exkurze s výkladem do PR Trčkovská louka a NPR Trčkov. Obě setkání poskytla prostor pro vzájemnou výměnu poznatků a informací a umožnila navázání kontaktů s odborníky v přílehlé oblasti Polska.

Správa CHKO Slavkovský les spolupracovala na **záchranném programu perlorodky říční** v tzv. trojúhelníku

Sasko – Bavorsko – ČR v Ašském výběžku. V červenci zajistila spolupráci na kontrolních pracích v terénu a v listopadu 2008 uspořádala schůzku zainteresovaných a odborníků a následně také schůzku i za účasti dotčených úřadů ze všech tří států, kde došlo ke zhodnocení práce na studii za rok 2008 a naplánování prací včetně naplánování konkrétních opatření na rok 2009.

Krajské středisko AOPK ČR Karlovy Vary jako jeden z hlavních organizátorů uspořádalo **mezinárodní konferenci o systlu obecném**, která se uskutečnila ve dnech 1. až 5. října 2008 ve Sv. Jáně Pod Skalou. Konference se zúčastnilo celkem 44 účastníků z deseti států Evropy a z Kanady. Na konferenci zaznělo 21 přednášek a dalších 14 příspěvků bylo prezentováno formou posterů.

Zástupce Střediska Ostrava byl jmenován členem pracovní skupiny GP při **Mezinárodní komisi pro ochranu Odry před znečištěním**, která zasedá ve Wroclawi v Polsku. Úkolem pracovní skupiny byla příprava Plánu mezinárodního povodí Odry.



Zástupci z různých zemí na 3. světovém kongresu MAB (Petr Hůla)
Representatives of countries participated in 3rd World Congress of MAB (Petr Hůla)

ENCA – EUROPEAN NETWORK OF HEADS OF NATURE CONSERVATION

BOX 6

I přes rozvoj mezinárodní ochrany přírody v průběhu 20. století, a to zejména v 60. a 70. letech, chyběla až donedávna chyběla na evropském kontinentu organizace, která by sdružovala představitele státních institucí, zabývajících se praktickou péčí o přírodní a krajinné dědictví. Sdružení ředitelů evropských institucí ochrany přírody – ENCA (European Network of Heads of Nature Conservation) bylo ustaveno z iniciativy britské a německé státní ochrany přírody v Bonnu v září 2007. Nevzniklo žádným nařízením nebo administrativním rozhodnutím „seshora“. Bylo založeno naprosto spontánně, z podnětu samotných institucí ochrany přírody. Do její činnosti se zapojily nejen organizace z členských států Evropské unie (EU) a také například Chorvatska, Norska, Islandu či Švýcarska.

Hlavním posláním organizace je výměna zkušeností z péče o přírodu a krajinu. V rámci ENCA působí čtyři zájmové skupiny, sdružující specialisty členských organizací na určitou problematiku. Zaměřují se na udržitelné využívání území, udržitelnou energetiku, monitorování (pravidelné, dlouhodobé a standardními metodami prováděné sledování) a hodnocení biodiverzity včetně využití metod dálkového průzkumu Země a na změnu podnebí.

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR uspořádala **3. zasedání ENCA**, a to v Praze 27. a 28. října 2008. Pozvání ředitele AOPK ČR, RNDr. Františka Pojera, předsedajícího ENCA, přijali představitelé 15 organizací ochrany přírody z 12 zemí. Jednání se zúčastnili také zástupci Evropské komise a odborné instituce Evropských společenství (ES) – Evropské agentury životního prostředí (EEA).

Účastníci jednání diskutovali nad podklady jednotlivých zájmových skupin. V některých případech bude společné stanovisko ředitelů evropských institucí ochrany přírody předloženo příslušným institucím ES nebo OSN. Řídící pracovníci státní ochrany přírody se zabývali mj. otázkou vzájemných vazeb mezi probíhající a očekávanou změnou podnebí a přírodou a krajinou, dopadem pěstování plodin, z nichž se vyrábějí biopaliva, na biologickou rozmanitost nebo ekonomickým vyčíslením přínosů, poskytovaných lidem přírodou (ekosystémových služeb, kupř. opylování, tvorba půdy, udržování složení plynů v ovzduší nebo omezování ničivých dopadů záplav).

Stranou zájmu ENCA nezůstává ani zhoršující se prostupnost evropské krajiny pro rostliny a živočichy v důsledku výstavby zejména dopravní infrastruktury, pokračující hromadění živin, především dusíku, ve vodním i suchozemském prostředí nebo nekontrolované šíření měst do okolní krajiny (urban sprawl), nezřídka doprovázené rozsáhlým a nevratným ničením cenných biotopů.

Příští zasedání ENCA se uskuteční 10. a 11. května 2009 ve švýcarském Locarnu.

INFORMATIKA

V oblasti zajištění služeb **informačních a komunikačních technologií (ICT)** byly naplněny zásadní opatření definované v Analýze ICT pro rok 2008.

Základní zlepšení v oblasti datových služeb přinesla celková změna v technologii datových přípojek jednotlivých regionálních pracovišť v rámci vnitřní sítě AOPK ČR (tzv. VPN AOPK ČR). Změna zcela radikálně zlepšila kvalitu poskytovaných služeb. V oblasti hlasových služeb proběhla úprava podle výsledků výběrové řízení v rámci Komunikační infrastruktury veřejné správy (KIVS).

Byla zahájena **obnova serverů regionálních pracovišť** (1/3) a celkově proběhla obnova významných síťových prvků AOPK ČR (mailová relay, proxy server, centrální domino server atd.). Jedním z nejnáročnějších projektů v oblasti upgradu systémů byla úspěšná migrace Informačního systému ochrany přírody (ISOP) na novou hardwarovou a softwarovou platformu v podobě nových serverů, nových verzí jednotlivých systémů či celkové optimalizaci.

Pro účely provádění softwarového auditu se zavedl nový auditovací software. Nasazen byl i nový on-line dohledový systém síťových služeb (<http://nagios.nature.cz>),

Provozní informační systém, Lotus Notes, rozšířil nabízené služby o prostorovou lokalizaci písemností, rozšíření spisové služby o správné řízení, evidenci zahraničních služebních cest a autoprovozu. Zároveň byl úspěšně dokončen a zprovozněn systém pro interní komunikaci on-line – SameTime.

Zcela prudký rozvoj služeb zaznamenal **Informační systém ochrany přírody (ISOP)**. Postupně byly vytvořeny a spuštěny do běžného provozu následující aplikace:

- editace a zadávání nálezových dat ochrany přírody (<http://ndop.nature.cz>),
- aktualizace vrstvy mapování biotopů (<http://webgis.nature.cz>),
- upravený mapový server AOPK ČR (<http://mapy.nature.cz>),
- systém pro tvorbu automaticky generovaných dokumentů – veřejná služba v prostředí mapového serveru AOPK ČR (<http://mapy.nature.cz>),
- systém nástrojů pro sběr údajů monitoringu (<http://monitoring.nature.cz>),
- evidence fotodokumentace (<http://fotoarchiv.nature.cz>)
- nový knihovní systém KPWIN,
- 1. etapa realizace tvorby jednotné evidence speleologických objektů (<http://jeso.nature.cz>).

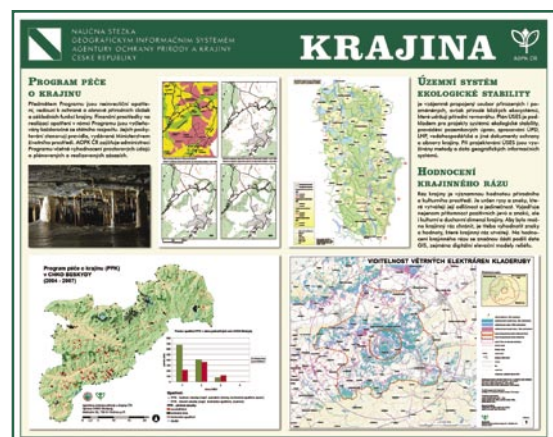
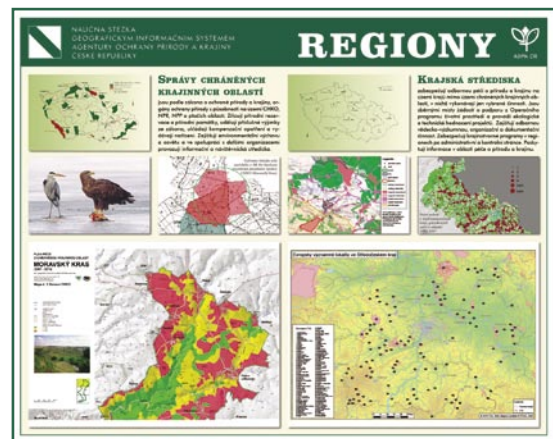
Na Portálu ochrany přírody – <http://portal.nature.cz> – se průběžně aktualizoval systém pro prezentaci nálezových dat.

Z důvodů celkové integrace služeb poskytovaných přes internetové rozhraní provedla AOPK ČR rozsáhlou **analýzu portálové řešení**. Výsledkem této analýzy je vlastní implementace tohoto systému na AOPK ČR v letech 2009 až 2011 dle schváleného harmonogramu. V rámci tohoto systému budou mj. zprovozněny upravené hlavní internetové stránky AOPK ČR.

V průběhu celého roku probíhala datová podpora v oblasti **geoinformatiky**, která zahrnuje například aktualizaci datových zdrojů či tvorbu analýz.

V roce 2008 byla realizována rozsáhlá procesní analýza ekonomických a provozních agend s cílem optimalizace procesů a závěrečné kompletaci zadávací dokumentace pro předpokládané výběrové řízení na nový ekonomický informační systém.

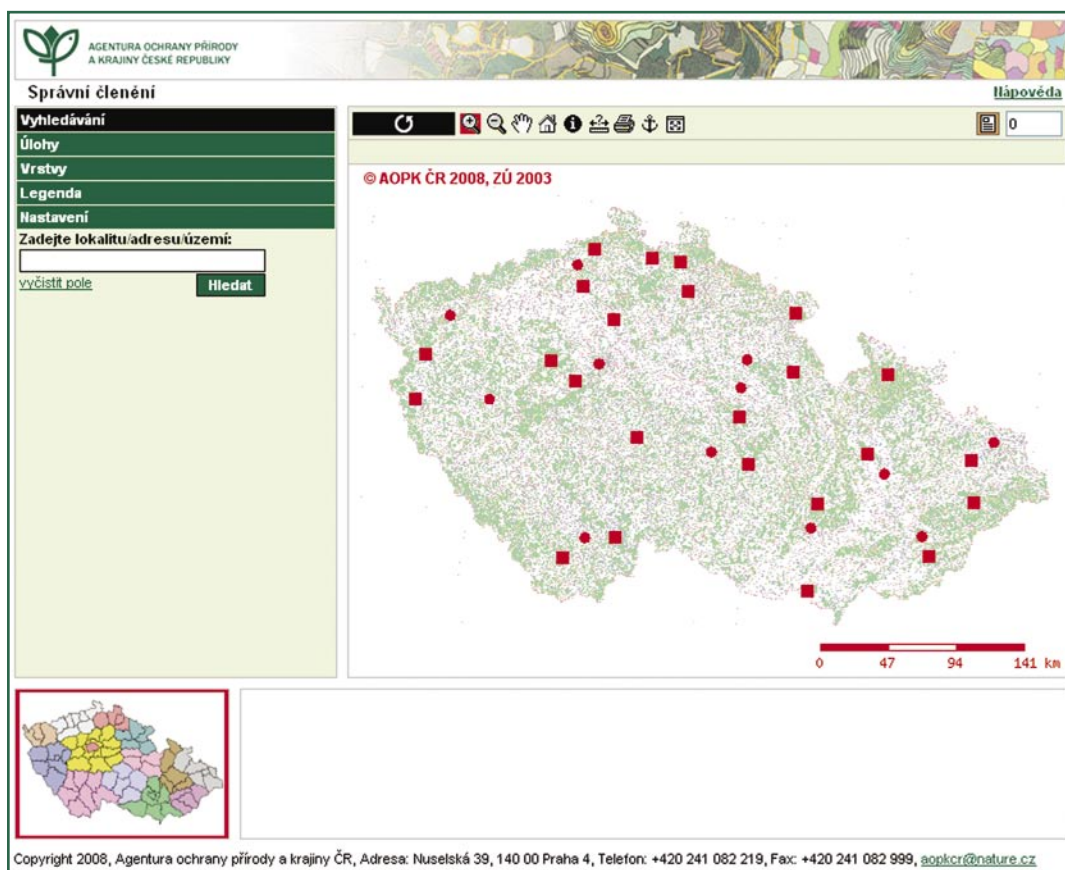
AOPK ČR se úspěšně prezentovala v oblasti GIS v rámci **konference uživatelů ESRI produktů**, která se uskutečnila 17. a 18. října 2008 v Praze, s posterem Naučná stezka GIS AOPK Č. Poster se umístil na 2. místě v soutěži diváků.



Ukázka plakátů Naučná stezka GIS AOPK ČR
Example of posters of Educational path GIS ANCLP ČR

Veřejný mapový geoportál – <http://mapy.nature.cz> – poskytuje ucelenou nabídku mapových služeb v oblasti ochrany přírody, které se člení do několika mapových úloh: biodiverzita, listoklad, mapování biotopů, NATURA 2000, ochrana přírody, přírodní poměry, správní členění a územně analytické podklady. Jednotlivé úlohy obsahují vždy soubor konkrétních informačních vrstev z dané oblasti.

AOPK ČR vytváří, spravuje a vede Informační systém ochrany přírody – <http://portal.nature.cz>. Jeho významnou součástí tvoří tvorba a správa datového skladu AOPK ČR včetně jeho aplikačních nadstaveb.



Úvodní stránka geoportálu AOPK ČR
Home page of geoportal of ANCLP CR

PROVOZ A EKONOMIKA

AOPK ČR hospodařila v roce 2008 s upraveným **rozpočtem** v celkové výši 546.010.090 Kč, z toho 512.147.090 Kč činí neinvestiční prostředky a 33.863.000 Kč investiční prostředky. Ke konci roku vyčerpala AOPK ČR z rozpočtových prostředků 94,2% neinvestičních a 5,8% investičních prostředků.

Z **mimorozpočtových prostředků** bylo čerpáno 21.200.732 Kč, z čehož 33,4% tvořily investiční a 66,6% neinvestiční prostředky. Celkové čerpání činilo 549.744.112 Kč. AOPK ČR naplnila rozpočované příjmy v celkové částce 11.949.555 Kč.

Na **mzdy zaměstnanců**, včetně prostředků získaných v rámci odborných projektů, grantových projektů, prostředků z rozpočtu EU a ostatních finančních mechanismů, se v roce 2008 vynaložilo 175.464.194 Kč, na sociální a zdravotní pojištění 61.056.557 Kč a do Fondu kulturních a sociálních potřeb byly převedeny finanční prostředky v hodnotě 3.486.622 Kč.

Zajištění provozu všech pracovišť AOPK ČR, tj. ředitelství, 13 krajských středisek a 24 správ CHKO, pokryla částka 69.330.490 Kč. Největší podíl představovaly režijní náklady, a to zejména nájemné, pohonné hmoty, platby za energie, cestovné, poštovní služby, náklady na opravy, materiálové náklady a další služby.

Náklady na 91 uskutečněných **zahraničních cest** za účasti 162 pracovníků AOPK ČR činily 1.770.016 Kč. Převážně se jednalo o cesty do evropských zemí. Některé ze zahraničních cest byly hrazeny z rezervního fondu, a to ve výši 52.130 Kč.

ODBORNÉ ÚKOLY HRAZENÉ Z ROZPOČTU

AOPK ČR prováděla v průběhu celého roku řadu **odborných úkolů** (projektů, opatření, monitoringu, uhrazování újm atd.) v rámci upraveného rozpočtu ve výši 145.032.090 Kč s konečným vyúčtováním 140.466.493 Kč na běžné výdaje bez mezd a příslušenství.

Prostředky se čerpaly:

- na podporu projektů VaV a GA ČR 965.588 Kč
- na členství v mezinárodních organizacích 133.722 Kč
- na uskutečnění akcí v rámci Programu péče o krajinu 104.525.393 Kč
- na realizaci Programu stabilizace lesa v Jizerských horách 3.142.157 Kč
- na úhradu újm za ztížení zemědělského a lesnického hospodaření 8,803.615 Kč

- na zajištění monitoringu v rámci soustavy NATURA 2000 (včetně Datového skladu) 18.860.921 Kč
- na realizaci aktivit v rámci Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů 153.320 Kč
- na studie a posudky pro ptačí oblasti 100.000 Kč
- na podporu činnosti stanice pro handicapované živočichy 1.920.000 Kč.
- na podporu Bazálního monitoringu půd 535.000 Kč
- na přípravu a realizaci záchranných programů 148.801 Kč
- na programy ÚSOP, JESO a GEOHAZARD 1.177.974 Kč.

Ke konci roku 2008 hospodařila AOPK ČR s **majetkem státu** v následujícím rozdělení. Dlouhodobý investiční majetek (hmotný, nehmotný, pozemky) měl hodnotu 1.225.925.355 Kč. K zajištění provozu sloužil drobný hmotný i nehmotný majetek v objemu 142.041.294 Kč.

V rámci dlouhodobého investičního majetku bylo ve správě AOPK ČR 33 sídel regionálních pracovišť, jejich pořizovací cena včetně dosavadních rekonstrukcí činí 212. 073 .589 Kč. Čtyři sídla regionálních pracovišť jsou v nájemním vztahu. AOPK ČR vlastnila jiné objekty, např. terénní stanice, informační střediska, v pořizovací hodnotě celkem 28.082.716 Kč.

STÁTNÍ MAJETEK

V roce 2008 došlo k bezúplatnému převodu nebo odprodeji budov, které již nesloužily k zabezpečování činnosti AOPK ČR a byly vyhodnoceny jako nepotřebné, a to v celkové pořizovací částce 3.950.490 Kč. Budova v Pavlově na středisku Havlíčkův Brod v pořizovací ceně 1.869.675 Kč byla vrácena v restituci.

Dlouhodobý investiční majetek včetně pozemků byl vyřazen v hodnotě 28.379.109 Kč a drobný hmotný a nehmotný majetek v hodnotě 12.389.038 Kč. AOPK ČR používala v roce 2008 celkem 143 služebních aut a jedenáct jednostopých motorových vozidel.

V roce 2008 se uskutečnila celková rekonstrukce terénní stanice Kokořínský důl. Byly vybudovány garáže a fasáda sídla Správy CHKO Labské pískovce, provedeny stavební úpravy hospodářského zázemí Šolcova domu na Správy CHKO Jizerské hory po nastěhování střediska Liberec. Došlo k plynofikaci a realizaci střešních oken v sídle Správy CHKO Orlické hory. Byla ukončena vestavba knihovny a archivu na Správě CHKO Jeseníky a další stavební akce drobnějšího charakteru.

REKONSTRUKCE A STAVEBNÍ ÚPRAVY TERÉNNÍ STANICE KOKOŘÍNSKÝ DŮL Č. 13

BOX 8

Na první etapu rekonstrukce byla v roce 2008 z rezervního fondu uvolněna a vyčerpána částka ve výši 2.654.447 Kč. V průběhu roku 2008 byla projektová dokumentace z roku 2007 dokončena za účelem snížení finančních nákladů akce. Proběhla jednání a bylo zajištěno stavební povolení včetně vyjádření DOSSů. Následně došlo k poptávkovému řízení na zhotovitele stavby a na technický dozor investora. AOPK ČR následně uzavřela příslušné smlouvy i na autorský dozor projektanta. Na stavbu byl také vypracován nutný posudek statika. Realizace stavby 1. etapy proběhla v dubnu až červenci 2008 a práce v roce 2008 se ukončily. Další etapa rekonstrukce a stavebních úprava se uskutečnila v červnu až prosinci 2008 v hodnotě 2.654.000 Kč.

Po rekonstrukci a stavebních úpravách terénní stanice investovala AOPK ČR přidělené finanční prostředky v hodnotě 809.000 Kč do nákupu nábytku, aby rekonstruovaná stavba mohla sloužit svému účelu. Po provedení průzkum a následného poptávkového řízení na dodávku došlo k dodání a montáži nábytku dle investičního záměru. V rámci úspory finančních prostředků zajistila AOPK ČR technický dozor investora spolu se zhotovováním rekonstrukce terénní stanice.



Budova terénní stanice po rekonstrukci (Pavel Tater)
Building of terrain station after reconstruction (Pavel Tater)



Vybavení novým nábytkem a rekonstrukce vnitřní části terénní stanice (Pavel Tater)
New furniture and inside reconstruction of terrain station (Pavel Tater)

ZKRATKY

AOPK ČR	Agentura ochrany přírody a krajiny ČR	Agency for Nature Conservation and Landscape Protection of the Czech Republic (ANCLP CR)
CITES	Úmluva o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin	The Convention on the International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora
EIA/SEA	Posuzování vlivu na životní prostředí	Environmental Impact Assessment
EIONET	Evropská informační a pozorovací síť pro životní prostředí	European Environment Information and Observation Network
EK	Evropská komise	European Commission
ENCA	Sdružení ředitelů evropských institucí ochrany přírody	European Network of Heads of Nature Conservation
ES	Evropské společenství	European Community
EU	Evropská unie	European Union
EVL	Evropsky významná lokalita	Proposed Site of Community Importance
ETC/BD	Evropské tématické středisko biologické rozmanitosti	European Topic Centre On Biological Diversity
FIS	Mezinárodní lyžařská federace	The International Ski Federation
GIS	Geografický informační systém	Geographical Information System
GIS ÚSOP	Geografický informační systém Ústředního seznamu ochrany přírody	Geographical Information System of Nature Conservancy Central Register
CHKO	chráněná krajinná oblast	Protected Landscape Area (PLA)
CHÚ	chráněná území	Protected Areas
IP	Inventarizační průzkum	Surveillance and inventory
IS	informační středisko	Information Centre
IUCN	Světový svaz ochrany přírody	IUCN – The World Conservation Union
LČR	Lesy České republiky	Forests of the Czech Republic
MZCHÚ	maloplošné zvláště chráněné území	Small-size Special Protected Area (SSPA)
MZD	meliorační a zpevňující dřeviny	Soil-improving and stabilizing wood species
MŽP	Ministerstvo životního prostředí	Ministry of the Environment (MoE)
NATURA 2000	evropská soustava chráněných území NATURA 2000	NATURA 2000 network
NNO	nevládní nezisková organizace	non-government non-profit organization (NGO)
NP	národní park	National Park
NPP	národní přírodní památka	National Nature Monument (NNM)
NPR	národní přírodní rezervace	National Nature Reserve (NNR)
OPŽP	Operační program Životní prostředí	Operation Programme of Environment (OPE)

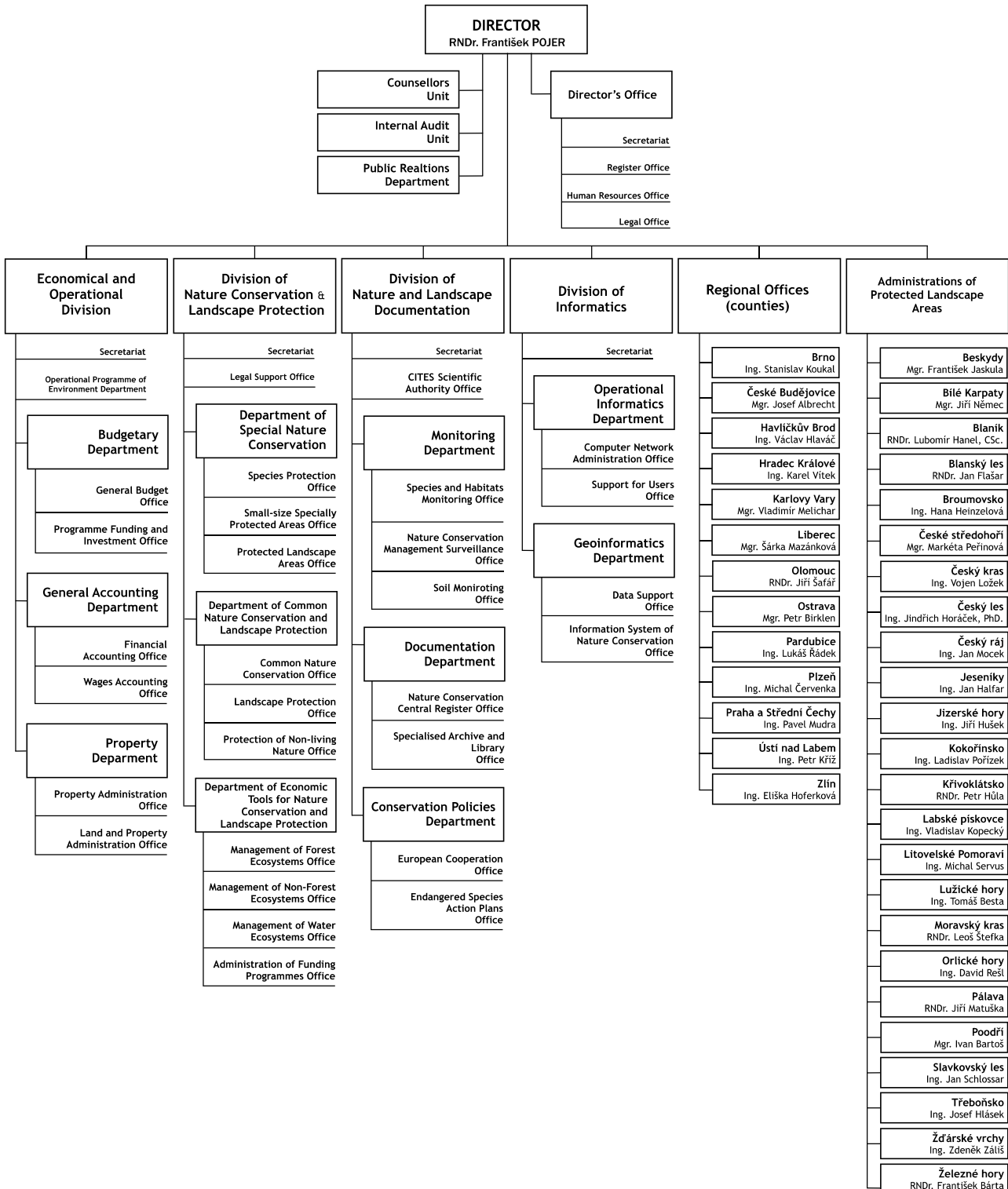
OZCHČP	Odbor zvláště chráněných částí přírody (na MŽP)	Department of specially protected parts of Nature (in the Ministry of Environment)
PCHP	přechodně chráněná plocha	Temporarily protected area
POPFK	Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny	Support of renewal of natural landscape functions
PP	přírodní památka	Nature Monument
PPK	Program péče o krajinu	Landscape Management Programme (LMP)
PR	přírodní rezervace	Nature Reserve
PRŘS	Program revitalizace říčních systémů	River Systems Revitalisation Programme
PS	památný strom	Monument Tree
PSLJH	Program stabilizace lesa Jizerských hor	Programme for the Stabilization of the Forests in the Jizerské hory Mts. and Mt. Ještěd implementation (PSFJH)
RPS	Regionální poradní sbory	Regional advisory boards
SFŽP	Státní fond životního prostředí České republiky	State Environmental Fund of the Czech Republic
SOF	Stanice ochrany fauny	Station for Fauna Protection
ÚAP	Územně analytických podkladů	Territorial analytical documentation
UNDP	Rozvojový program OSN	United Nations Development Programme
ÚSES	Územní systém ekologické stability	Territorial System of Ecological Stability (TSES)
ÚSOP	Ústřední seznam ochrany přírody	Nature Conservancy Central Register
VaV	Věda a výzkum	Research and Development
VVP	Vojenský výcvikový prostor	Military training areas
WFD	rámcová směrnice o vodách	Water Framework Directive
ZCHÚ	zvláště chráněné území	specially protected area
ZP	záchranné programy	endangered species action plans

ENGLISH SUMMARY ABOUT EACH ACTIVITY PROVIDED BY ANCLP CR

ORGANISATION STRUCTURE

The Agency for Nature Conservation and Landscape Protection of the Czech Republic (ANCLP CR) Headquarters seated in Prague carries out its activities by means of

37 regional offices – 13 regional offices (in administrative regions) and 24 Protected Landscape Area (PLA) administrations. At the end of the year 2008, ANCLP CR had 627 employees. 306 employees were women and 408 employees had a university degree.



ORGANIZATION'S AIMS

ANCLP CR as a governmental authority provides special and practical nature and landscape management in the Czech Republic. It also carries out technical, monitoring, methodological, documentary, information, expert and educational activity in the field of nature conservation and landscape protection as well as state administration under the existing legislation, for example the Act No. 114/1992 gazette on the Nature and Landscape Protection and Act No. 115/2000, on Providing Compensations of Damages Caused by Selected Specially Protected Animals.

PUBLIC ADMINISTRATION AND OTHER TECHNICAL AND EXPERT SUPPORT

State administration belonged to one of the basic activities of ANCLP CR in 2008. PLA administrations issued 1,809 administrative decisions and 22,204 expert approvals. Appeal against any of them was issued in 83 cases. Only 13 cases of the administrative decisions were returned to be re-examined because of formal errors in the decisions and 12 cases of appeals were satisfied. 792 decisions considering species protection were issued in 2008.

Another important part of the state administration is the **payments of compensations** for damages caused by nature conservation provisions in agricultural, forestry and fishpond management that land owners quantified in the previous year. By the end of the year, 41 cases of acknowledged compensation were submitted, adding to a total of 10.6 mil CZK.

Regional offices issued 20 **expert reports, opinions and expertises** for state administration authorities and other corporations and private persons in 2008. Since 1995, when ANCLP CR became an expert institution, 387 expert reports and expertises were issued.

Private persons or representatives of state institutions, non-government non-profit and business organizations altogether submitted almost thirteen thousand **requests for information** to all regional offices of ANCLP CR, according to the existing legislation on providing information.

NATURE AND LANDSCAPE MANAGEMENT

In 2008, by PLA Administrations ANCLP CR **designated 13 small-size special protected areas**. Eight areas were redeclared.

Management plans of Beskydy, Poodří and Litovelské Pomoraví PLA have been submitted to the Ministry of the Environment to be approved. ANCLP CR prepared and

submitted to the MoE 27 management plans of NNM and NNR. Other 21 management plans were being completed at the end of the year and 15 proposed ones were in a process of preparation.

ANCLP CR carried out a number of **practical measures**. Non-investment measures leading to conservation and restoration of natural elements and basic functions of landscape were financially supported. ANCLP CR used 58.03 million CZK from Sub-programme of the **Landscape Management Programme** not considering specially protected areas to support 958 implemented projects. ANCLP CR prepared 31 expert and technical studies in total costs of 4.562 mil. CZK financed from a title Background and Educational Material for Landscape Management Programmes. Almost 99.51 million CZK were used for implementing measures under Sub-programme of Specially Protected Areas and Bird Areas Management.

ANCLP CR drew more than 3.15 million CZK from the **Programme for the Stabilization of the Forests in the Jizerské hory Mountains and Ještěd**. From the funds of the **River System Restoration Programme**, about 83.6 million CZK were spent on 43 investment actions.

Within an administration of **Operational Programme "Environment"**, ANCLP CR, especially regional offices carried out receiving applications for support measures in the field of nature conservation and landscape protection (Priority 6 – Improvements in Natural Surroundings and Landscape). In 2008 (or more precisely in 2007), two calls focused on nature conservation and landscape protection took place. Most applications referred to support sphere 6.4 – Optimization of the Water Regime in the Landscape, the least then sphere 6.1 – Implementation and Management of Natura 2000 Network Areas.

RESEARCH AND DOCUMENTATION

As in the previous years, ANCLP coordinated **preservation programmes for endangered plant and animal species** in 2008. It cooperated with regional authorities on development of the conception documents. It also participated in promotion of the plans. Website of the action plans is www.zachranneprogramy.cz.

ANCLP CR carries out **long-term surveillance** of the phenomena of the nature conservation value, mainly according to the legal obligations, including activities for reports to the European Commission. Results of the reports as well as other documents about surveillance are available on www.biomonitring.cz website.

In 2008, ANCLP CR ensured an operative functioning of the **Nature Conservancy Central Register** including the Digital Register Database (<http://drusop.nature.cz>). It is

based on acceptance, evidence, saving and making the documents available. Interested individuals can have a look at real documents or parts of the documentation at the study centre of ANCLP CR. Parts of specific documentation may be also upon request provided in electronic version.

PUBLIC RELATIONS

ANCLP CR provided **Internet websites** – www.nature.cz. In 2008, new website on preservation programmes of endangered species (www.zachranneprogramy.cz) and website on financial resources for measures of nature conservation and landscape protection (www.dotace.nature.cz) were launched.

In 2008, ANCLP CR published many **books and information leaflets or brochures** focused on nature conservation and landscape protection. It also published the last book of very successful edition called Protected Areas of the Czech Republic, Volume Brněnsko Region. In cooperation with the Caves Administration of the Czech Republic, ANCLP CR published six issues of the magazine Ochrana přírody – The Nature Conservation Journal. At the beginning of year 2009, a new website of this magazine should be available.

ANCLP CR including its regional offices organized dozens of **events for the public or specific target groups**. About 1 600 events visited by almost 91 000 people took place in 2008. These events, 81 exhibitions (almost 40 000 participants), 594 lectures or seminars (about 32 000 participants) and 931 excursions or guided trips with more than 20 000 participants took place in all regions of the Czech Republic.

The library of ANCLP CR serving to general readers and scientists registered 597 readers till 31st December 2008. They could read any of 17 180 books, 113 audiovisual documents and 155 updated magazines.

INTERNATIONAL COOPERATION

ANCLP CR participated in **international nature conservation and landscape protection** by several activities in 2008. The activity includes namely implementation of the European Community legislation on nature conservation and cooperation with expert and technical European Community bodies. It also fulfilled obligations resulting from international multilateral or bilateral agreements, conventions and protocols that the Czech Republic has become a Contracting Party.

Cooperation with range of **international intergovernmental even non-governmental organizations** also continued.

ANCLP CR participated in specific international projects, programmes and initiatives focusing on nature conservation and landscape protection and also on environmental education or raising awareness of the general public and the target groups.

ANCLP CR carried out **cross-border cooperation activities** especially via its regional offices that are partners to many different foreign organizations. Most of the cooperative activities focused on current problems in nature conservation and landscape protection. In 2008, 91 foreign business trips were realized.

INFORMATICS

Services of **information and telecommunication technologies** (ITT) fulfilled main measures defined in Analysis of ITT for 2008. Complete change in the technology of data subscriber loops in all regional offices within internal network of ANCLP CR brought basic improvement in data services.

The range of provided services in **operational information system**, Lotus Notes, was improved. Some of the newly added services are for example space localisation of documents, widening organization records service for administration process, evidence of foreign trips and car-operations. At the same time, the system for on-line internal communication, called Same Time, was finished and put in operation.

Data support of **geoinformatics** including for example updating data sources or analysis formation was provided during the year 2008.

OPERATION AND ECONOMY

ANCLP CR implemented a **budget** of CZK 546,010,090 CZK in 2008 – 512.1 mil CZK were non-investment and 33.9 CZK investment resources. 21.2 million CZK were drawn from non-budgetary resources were used.

69.3 mil CZK were used to ensure the operation of all ANCLP CR offices, including headquarters, 13 regional offices and 24 PLA administrations. The biggest part of used resources represented **operation costs**, mainly for paying rents, fuels, energies, travelling, post services, repairs, materials and other services.

Till the end of the year 2008, ANCLP CR managed the **state property**, namely the long-term investment property, in its value of almost 1.23 billions CZK. 33 buildings, seats of regional offices of ANCLP CR constituted a part of the long-term investment property. ANCLP CR owned also other buildings, for example terrain stations or information centres.

PŘÍLOHA 1 / APPENDIX 1**Přehled zřizovacích výnosů CHKO a platnost plánů péče
(stav k 31. 12. 2008)****Overview of the Documents by which Protected Landscape Areas were
established and Validity of their Management Plans (to 31/12/2008)**

CHKO / PLA	Vyhlášeno Proclaimed	Plán péče o CHKO Management plan for a PLA is valid till
Beskydy	Výnosem MK ČSR č.j. 5373/73 ze dne 5.3.1973	platný do roku 2008
Bílé Karpaty	Výnosem MK ČR č.j. 17.644/80 ze dne 3.11.1980	platný do roku 2012
Blaník	Výnosem MK ČR ze dne 29.11.1981, č.j. 17332/81	platný do roku 2017
Blanský les	Vyhláškou MK ČSR č. 197/89 Sb. ze dne 8.12. 1989	platný do roku 2011
Broumovsko	Vyhláškou MŽP č. 157/1991 Sb. z 27. března 1991	platný do roku 2013
Český kras	Výnosem č. 4947/72-II/2 MK ze dne 12.dubna 1972	platný do roku 2011
Český les	Nařízením vlády č. 70/2005 Sb. ze dne 12. ledna 2005	platný do roku 2016
Český ráj	Vládním nařízením č.508/2002 Sb. z 5.12.2002	platný do roku 2013
České středohoří	Výnosem MK ČSR dne 19.3. 1976 pod č.j. 6883/76	platný do roku 2014
Jeseníky	Výnosem MK ČSR č.j.9886/69 ze dne 19.6.1969	platný do roku 2013
Jizerské hory	Výměrem MK ČR dne 8.12.1967 pod č.j. 13853/67	platný do roku 2011
Kokořínsko	Výnosem MK ČSR č.j. 6070/1976 ze dne 19.3. 1976	platný do roku 2013
Křivoklátsko	Výnosem KK ČSSR ze dne 24.11. 1978, č.j. 21 972/78	platný do roku 2016
Labské pískovce	Výnosem MK ČSR ze dne 27. 6. 1972, č.j. 4.946/72 – II/2	platný do roku 2011
Litovelské Pomoraví	Vyhláškou MŽP ČR č. 464/1990 Sb. ze dne 29. října 1990	platný do roku 2011
Lužické hory	Výnosem MK ČSR č.j. 6927/1976 ze dne 19. března 1976	platný do roku 2014
Moravský kras	Výnosem MŠK č. 18.001/55/A/6 ze dne 4.7.1956	platný do roku 2016
Orlické hory	Výnosem MK ČSR č.j. 16368/69/II/2 ze dne 28. 12. 1969	platný do roku 2014
Pálava	Výnosem MK ČR č. j. 5790/76 ze dne 19. 3. 1976	platný do roku 2015
Poodří	Vyhláškou MŽP ČR dne 27.3. 1991 pod č. 155/1991 Sb.	platný do roku 2008
Slavkovský les	Výnosem MK ČSR č.j. 7657/74 ze dne 3.5.1974	platný do roku 2014
Třeboňsko	Výměrem MK ČSR č.j. 22.737/79 ze dne 15.11.1979	platný do roku 2017
Žďárské vrchy	Výnosem MK ČR č. j. 8908/70 – II/2 ze dne 25.5.1970	platný do roku 2011
Železné hory	Vyhláškou MŽP ČR č. j. 156/91 Sb. ze dne 1.května 1991	platný do roku 2011

PŘÍLOHA 2 / APPENDIX 2

Přehled plánů péče MZCHÚ ke 31. prosinci 2008 Overview of the Management plans of SSPA to 31/12/2008

NÁRODNÍ KATEGORIE MCHÚ / NATIONAL CATEGORIES OF SSPA

Plány péče předané MŽP Plans given to ME	NPR NNR	MŽP byly předány plány péče pro národní přírodní rezervace Mionší, Drbákov - Albertovy skály, Broumovské stěny, Velký vrch, Bořeň, Swamp, Rečkov, Vůznice, Lednické rybníky, Polanská niva, Kaluža, Řežabinec a Řežabinecké tůně a Radostínské rašeliniště.
	NPP NNM	MŽP byly předány plány péče pro národní přírodní památky Chýnovská jeskyně, Kaňk, Jankovský potok, Hadce u Želivky, U Hajnice, Polické stěny, Březinské tisy, Kleneč, Suché skály, Strážník, Slatinná louka u Velenky, Landek, Komorní hůrka a Kaproun.
Před předáním MŽP Plans prepared to be given to ME	NPR NNR	Na konci roku bylo nachystáno předání plánů péče pro národní přírodní rezervace Ve Studeném, Čertova stěna – Luč, Milešovka, Sedlo, Lovoš, Libický luh, Jezerka, Bukačka, Děvín – Kotel – Soutěska, Větrníky a Velký Špičák
	NPP NNM	Na konci roku bylo nachystáno předání plánů péče pro národní přírodní památky Váté písky, Bílé stráně, Malý a Velký Štít, Borečský vrch, Janský vrch, Medník, Ciboušov, Doupňák, Rendezvous a Hojkovské rašeliniště
Rozpracované Plans being in-process	NPR NNR	Rozpracovány byly plány péče pro národní přírodní rezervace Zástudánčí, Špraněk, Vývěry Punkvy, Červené blato, Mohelenská hadcová step, Lichnice – Kaňkovy hory, Pouzdřanská step – Kolby, Cahnov–Soutok, Krumlovsko–rokytenské slepence, Ranšpurk a NPR Tabulová, Růžový vrch a Kočičí kámen
	NPP NNM	Rozpracovány byly plány péče pro národní přírodní památky Křížby, Na skále, Dunajovické kopce a Švařec

Poznámka: NPR = národní přírodní rezervace, NPP = národní přírodní památka
Note: NNR = national nature reserve, NNM = national nature monument

NENÁRODNÍ KATEGORIE MCHÚ / NON-NATIONAL CATEGORIES OF SSPA

Plány péče předané MŽP Plans given to ME	PR NR	MŽP byly předány plány péče pro národní přírodní rezervace Mionší, Drbákov - Albertovy skály, Broumovské stěny, Velký vrch, Bořeň, Swamp, Rečkov, Vůznice, Lednické rybníky, Polanská niva, Kaluža, Řežabinec a Řežabinecké tůně a Radostínské rašeliniště.
	PP NM	MŽP byly předány plány péče pro národní přírodní památky Chýnovská jeskyně, Kaňk, Jankovský potok, Hadce u Želivky, U Hajnice, Polické stěny, Březinské tisy, Kleneč, Suché skály, Strážník, Slatinná louka u Velenky, Landek, Komorní hůrka a Kaproun.
Před předáním MŽP Plans prepared to be given to ME	PR NR	Na konci roku bylo nachystáno předání plánů péče pro národní přírodní rezervace Ve Studeném, Čertova stěna – Luč, Milešovka, Sedlo, Lovoš, Libický luh, Jezerka, Bukačka, Děvín – Kotel – Soutěska, Větrníky a Velký Špičák
	PP NM	Na konci roku bylo nachystáno předání plánů péče pro národní přírodní památky Váté písky, Bílé stráně, Malý a Velký Štít, Borečský vrch, Janský vrch, Medník, Ciboušov, Doupňák, Rendezvous a Hojkovské rašeliniště

Rozpracované Plans being in-process	PR NR	Rozpracovány byly plány péče pro národní přírodní rezervace Zástudánčí, Špraněk, Vývěry Punkvy, Červené blato, Mohelenská hadcová step, Lichnice – Kaňkovy hory, Pouzdřanská step – Kolby, Cahnov–Soutok, Krumlovsko–rokytenské slepence, Ranšpurk a NPR Tabulová, Růžový vrch a Kočičí kámen
	PP NM	Rozpracovány byly plány péče pro národní přírodní památky Křěby, Na skále, Dunajovické kopce a Švařec

Poznámka: PR = přírodní rezervace, PP = přírodní památka

Note: NR = nature reserve, NM = nature monument

POČET PLÁNŮ PÉČE MCHŮ V ROCE 2008 / NUMBER OF MANAGEMENT PLANS OF SSAP IN 2008

Správa CHKO PLA Administration	Nenárodní kategorie Non-national category			Národní kategorie National category		
	Schválené Approved	Před schválením Before approval	Rozpracované Being in- process	Předané MŽP Plans given to ME	Před odevzdáním MŽP Plans prepared to be given to ME	Rozpracované Being in- process
Beskydy	5			1		
Bílé Karpaty					1	
Blaník				5	1	
Blanský les	1			1	1	
Broumovsko	3	4		2		
České středohoří				3	7	
Český kras		3	2		1	
Český les	8		2			
Český ráj	13			2		
Jeseníky	1					
Jizerské hory						
Kokořínsko	1			3	1	
Křivoklátsko	3	1	3	1		
Labské pískovce	3	5	3		3	
Litovelské Pomoraví		3	11			4
Lužické hory	1					
Moravský kras						1
Orlické hory		1			1	
Pálava				1	2	6
Poodří		1	1	3		
Slavkovský les	2			1		
Třeboňsko	2	2		2		1
Žďárské vrchy	11			1	2	2
Železné hory	2	1	3			1

PŘÍLOHA 3 / APPENDIX 3

Programy v oblasti péče o přírodu a krajinu Programmes of measures in nature conservation and landscape protection

PROGRAM PÉČE O KRAJINU

Program péče o krajinu se dělí na dva základní podprogramy:

- Podprogram péče o krajinu – pro krajinu mimo ZCHÚ (dotační tituly A-C) jsou příjemcem finančních prostředků zpravidla vlastníci či nájemci pozemků, případně pověřené osoby, a to na základě vydaných rozhodnutí,
- Podprogram péče o zvláště chráněné části přírody a ptačí oblasti (dotační tituly D) – příjemcem finančních prostředků je AOPK ČR, která realizaci jednotlivých opatření zajišťuje smlouvami o dílo.

Samostatným titulem, využívaným v rámci obou podprogramů, je titul Podkladové a osvětové materiály pro krajinotvorné programy (studie), které slouží jak k zohledňování zájmů ochrany přírody např. při územním plánování, tak k systematické realizaci krajinotvorných opatření ve vybraných územích.

Podprogram péče o krajinu

V rámci Podprogramu péče o krajinu zajistila AOPK ČR v roce 2008 opatření odpovídající níže uvedeným dotačním titulům:

A. Ochrana krajiny proti erozi

- A.1 Asanace a stabilizace projevů plošné a rýhové eroze mimo koryta vodních toků (jedná-li se pouze o preventivní opatření, nikoliv o odstranění následků nevhodného hospodaření nebo užívání – zemní práce, meze, průlehy)
- A.2 Tvorba biologických protierozních opatření a realizace vymezených a schválených prvků územních systémů ekologické stability (ÚSES) z geneticky a stanovištně odpovídajícího osiva a sadbového materiálu (výsadba dřevin, zakládání trvalých travních porostů)

B. Udržení kulturního stavu krajiny

- B.1 Vytváření podmínek pro zachování nebo obnovu významných biotopů (šetrné kosení, likvidace náletových dřevin, extenzivní pastva)
- B.2 Ošetření památných stromů a památných alejí a dalších významných stromů a alejí
- B.3 Výsadba nelesní zeleně (včetně ovocných stromů, především tradičních krajových odrůd)

C. Podpora druhové rozmanitosti

- C.1 Opatření k podpoře druhové rozmanitosti (rozrušování drnu, prohlubování a vytváření tůňek)
- C.2 Opatření k podpoře biologické rozmanitosti lesů ve vymezených a schválených prvcích územních systémů ekologické stability nebo v EVL (opatření nad rámec stanovený zákonem o lesích)

Podprogram péče o zvláště chráněná území a ptačí oblasti

V roce 2008 byla zajišťována opatření odpovídající níže uvedeným dotačním titulům:

- D1.1 Vyhotovení plánu péče a zeměměřické práce v předmětných územích
- D1.2 Údržba a budování technických zařízení nebo objektů sloužících k zajištění státem chráněných zájmů v předmětných územích
- D1.3 Opatření směřující k odstranění dřívějších negativních zásahů nebo negativních vlivů, působících v předmětných územích
- D1.4 Opatření zajišťující existenci částí přírody, pro jejichž ochranu byla předmětná území zřízena nebo existenci zvláště chráněného druhu

OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Přehled os a oblastí podpory s vyznačením os, které se vztahují k oblasti ochrany přírody a krajiny:

Prioritní osa 1 – Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní::

- oblast podpory 1.1 – Snižování znečištění vod
- oblast podpory 1.2 – Zlepšení jakosti pitné vody
- oblast podpory 1.3 – Omezování rizika povodní

Prioritní osa 2 – Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí

Prioritní osa 3 – Udržitelné využívání zdrojů energie

Prioritní osa 4 – Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží

Prioritní osa 5 – Omezování průmyslového znečištění a environmentálních rizik

Prioritní osa 6 – Zlepšování stavu přírody a krajiny:

- oblast podpory 6.1 – Implementace a péče o území soustavy Natura 2000
- oblast podpory 6.2 – Podpora biodiverzity
- oblast podpory 6.3 – Obnova krajinných struktur
- oblast podpory 6.4 – Optimalizace vodního režimu krajiny
- oblast podpory 6.5 – Podpora regenerace urbanizované krajiny
- oblast podpory 6.6 – Prevence sesuvů a skalních řícení, monitorování geofaktorů a následků hornické činnosti
a hodnocení neobnovitelných přírodních zdrojů včetně zdrojů podzemních vod.

Prioritní osa 7 – Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu:

- oblast podpory 7.1 – Rozvoj infrastruktury pro realizaci environmentálních vzdělávacích programů, poskytování environmentálního poradenství a environmentálních informací

Prioritní osa 8 – Technická pomoc

SPRÁVA NEZCIZITELNÉHO STÁTNÍHO MAJETKU VE ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÝCH ÚZEMÍCH

Finanční podporu z tohoto programu lze poskytovat na opatření realizovaná v ZCHÚ včetně jejich ochranným pásem:

- A. Vyhotovení plánu péče
- B. Zpracování lesního hospodářského plánu
- C. Zajištění dokumentů a podkladů nutných k provozu vodního díla
- D. Údržba a budování technických zařízení nebo objektů sloužících k zajištění státem chráněných zájmů
- E. Opatření směřující k odstranění dřívějších negativních zásahů nebo negativních vlivů
- F. Opatření zajišťující existenci částí přírody pro jejichž ochranu bylo ZCHÚ zřízeno

PŘÍLOHA 4 / APPENDIX 4

Příklady z publikační činnosti a mediální prezentace AOPK ČR Selection of publications produced by the ANCLP CR

AOPK ČR / ANCLP CR

Brněnsko – poslední svazek z edice Chráněná území České republiky
Výroční zpráva 2007 AOPK ČR
Příroda 26 – sborník prací ochrany přírody a krajiny
Kalendář AOPK ČR pro roky 2009–2010
Kalendář 2009 – Národní parky ČR a Švédska (vydáno u příležitosti předsednictví ČR a Švédského království Evropské unii v roce 2009)
Plakáty CITES (čtyři různé plakáty)
Brožura Úmluva CITES a Evropská unie
Metodika Památné stromy
Metodika Zásady managementu stanovišť druhů v evropsky významných lokalitách
Příručka Chov dravců a sov (brožura)
Finanční nástroje (brožura)

KRAJSKÁ STŘEDISKA / REGIONAL OFFICES

Středisko Havlíčkův Brod

- Mosty přes vodní toky – ekologické aspekty a požadavky – metodická příručka (publikace autorů V. Hlaváč a P. Anděl)

Středisko Karlovy Vary

- Vzácni a ohrožení obratlovci Dyleňského lesa. Dyleňský les, krajina, příroda a jejich ochrana (sborník na CD ROM, autoři: J. Matějů a P. Řepa)

Středisko Olomouc

- Vzácné druhy mihulí a ryb Olomouckého kraje. Rozšíření a ochrana (publikace, autor L. Merta)

Středisko Pardubice

- Společnost přátel přírodě blízkého lesa: Králický Sněžník (publikace)

Středisko Plzeň

- Bobr evropský v Plzeňském kraji (leták)

SPRÁVY CHKO / ADMINISTRATIONS OF PLA

Správa CHKO Beskydy

- ZO ČSOP Salamandr: Radegast – průvodce po přírodních zajímavostech (skládačka)

Správa CHKO Bílé Karpaty

- Louky Bílých Karpat (publikace ZO ČSOP Bílé Karpaty)
- Zachování biodiverzity karpatských luk (publikace FOA) – spolupráce pracovníků Správy na zpracování vybraných kapitol

Správa CHKO Blaník

- Vážky České republiky: Ekologie, ochrana a rozšíření (publikace, ČSOP Vlašim)

Správa CHKO Blanský les

- Chráněná krajinná oblast Blanský les (leták, tři jazykové mutace)
- Průvodce naučnou stezkou NPR Vyšenské kopce (leták)

Správa CHKO Broumovsko

- Praktický rádce pro hospodaření v CHKO Broumovsko (publikace, Daphne ČR)
- Národní přírodní památka Babiččino údolí (leták)
- Národní přírodní rezervace Adršpašsko-teplické skály (leták)

Správa CHKO České středohoří

- Orchideje Českého středohoří (publikace, Oblastní muzeum Litoměřice)
- Natura 2000 v Chráněné krajinné oblasti České středohoří

Správa CHKO Český kras

- Digitální encyklopedie Českého krasu (DVD)

Správa CHKO Český les

- Český les – Co zde žije? (leták)

Správa CHKO Český ráj

- Rádce pro hospodaření v krajinně Českého ráje (brožura, Dědina, o. s.)

Správa CHKO Jeseníky

- Velká kotlina (skládačka)
- Pasák – průvodce po naučné stezce (skládačka)
- Údolím lapků z Drakova - průvodce po naučné stezce (skládačka, Actaea)
- Chráněná krajinná oblast Jeseníky (publikace, Actaea)

Správa CHKO Kokořínsko

- Pískovcová pohádka Kokořínska (skládačka)
- Chráněná krajinná oblast Kokořínsko (skládačka)

Správa CHKO Křivoklátsko

- Průvodce po naučných stezkách CHKO Křivoklátsko (brožura)
- 30 let Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko (brožura)

Správa CHKO Labské pískovce

- Labské pískovce – historie, příroda a ochrana území (publikace)
- Nebojte se žít v ptačí oblasti – Ptačí oblast Východní Krušné hory (brožura, ČSO Praha)
- 13 druhů samolepky se zobrazením různých zvířat (Správa Národní park České Švýcarsko)
- Kalendářky na rok 2009 – čtyři druhy

Správa CHKO Lužické hory

- Průvodce naučnými stezkami Lužických hor (brožura)

Správa CHKO Orlické hory

- Invazní druhy v Královéhradeckém kraji (leták, ČSOP Jaro Jaroměř)

Správa CHKO Třeboňsko

- Výsledky dlouhodobého monitoringu vodních ptáků na jižní Moravě a v jižních Čechách (publikace, MŽP)

Správa CHKO Žďárské vrchy

- Měkkýši (Mollusca) Žďárských vrchů (publikace)
- Příroda Chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy (leták, ZO ČSOP Žďár nad Sázavou)
- Průvodce naučnou stezkou Krátká (leták, ZO ČSOP Žďár nad Sázavou)
- Pexeso CHKO Žďárské vrchy (ZO ČSOP Žďár nad Sázavou)
- Památné stromy v CHKO Žďárské vrchy (skládačka, ZO ČSOP Žďár nad Sázavou)

Správa CHKO Železné hory

- Železné hory Chráněná krajinná oblast, památné stromy (skládačka, ČSOP Nasavrky)
- Chráněná krajinná oblast Železné hory, Zvláště chráněná území (skládačka)
- Průvodce Vlastivědnou stezkou Krajem Železných hor (brožura)

PŘÍLOHA 5 / APPENDIX 5

Adresář pracovišť AOPK ČR – stav k 1. lednu 2008 Addresses of the Nature Conservation Authority offices – state to 1st January 2008

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky (AOPK ČR)

Nuselská 39, 140 00 Praha 4
tel.: 241 082 119, e-mail: aopkcr@nature.cz
www.nature.cz

KRAJSKÁ STŘEDISKA / REGIONAL OFFICES

STŘEDISKO BRNO

Kotlářská 51, 657 20 Brno
tel: 549 210 226, e-mail: brno@nature.cz
www.brno.nature.cz

STŘEDISKO ČESKÉ BUDĚJOVICE

nám. Přemysla Otakara II. 34, 370 01 České Budějovice
tel: 386 110 711, e-mail: ceske_budejovice@nature.cz
www.ceskebudejovice.nature.cz

STŘEDISKO HAVLÍČKŮV BROD

Husova 2115, 580 01 Havlíčkův Brod
tel: 569 423 885, e-mail: havlickuv_brod@nature.cz
www.havlickuvbrod.nature.cz

STŘEDISKO HRADEC KRÁLOVÉ

Pražská 155, 501 01 Hradec Králové
tel: 495 823 247, e-mail: hradec_kralove@nature.cz
www.hradeckralove.nature.cz

STŘEDISKO KARLOVY VARY

Bezručova 8, 360 01 Karlovy Vary
tel: 353 398 200, e-mail: karlovy_vary@nature.cz
www.karlovyvary.nature.cz

STŘEDISKO LIBEREC

U jezu 10, 460 01 Liberec
tel: 482 428 988, e-mail: liberec@nature.cz
www.liberec.nature.cz

STŘEDISKO OLOMOUČ

Lafayettova 13, 772 00 Olomouc
tel: 585 224 157, e-mail: olomouc@nature.cz
www.olomouc.nature.cz

STŘEDISKO OSTRAVA

Trocnovská 2, 702 00 Ostrava-Přívoz
tel: 596 133 673, e-mail: ostrava@nature.cz
www.ostrava.nature.cz

STŘEDISKO PARDUBICE

Jiráskova 1665, 530 02 Pardubice
Tel.: 466 797 580-9, e-mail: pardubice@nature.cz
www.pardubice.nature.cz

STŘEDISKO PLZEŇ

Malá 9, 304 01 Plzeň
tel.: 373 300 055, e-mail: plzen@nature.cz
www.plzen.nature.cz

STŘEDISKO PRAHA, STŘEDNÍ ČECHY

U Šalamounky 41/769, 158 00 Praha 5
tel: 251 101 686, e-mail: praha@nature.cz
www.prahaastrednicechy.nature.cz

STŘEDISKO ÚSTÍ NAD LABEM

Bělehradská 1308/17, 400 01 Ústí/L
tel: 475 220 525, e-mail: usti@nature.cz
www.ustinadlabem.nature.cz

STŘEDISKO ZLÍN

Zarámí 88, 761 01 Zlín
tel: 577 653 513, e-mail: zlin@nature.cz
www.zlin.nature.cz

SPRÁVY CHKO / PLA ADMINISTRATIONS

Správa CHKO BESKYDY

Nádražní 36, 756 61 Rožnov p. Radh.
Tel.: 571 654 293, e-mail: beskydy@nature.cz
www.beskydy.nature.cz

Správa CHKO BÍLÉ KARPATY

Nádražní 318, 763 26 Luhačovice
Tel./fax.: 577 119 626-28, e-mail: bilekarp@nature.cz
www.bilekarpaty.nature.cz

Správa CHKO BLANÍK

257 06 Louňovice pod Blaníkem č. 8
Tel./fax: 317 852 654, e-mail: blanik@nature.cz
www.blanik.nature.cz

Správa CHKO BLANSKÝ LES

Vyšný 59, 381 01 Český Krumlov
Tel.: 380 301 031, e-mail: blanles@nature.cz
www.blanskyles.nature.cz

Správa CHKO BROUMOVSKO

Ledhujská 59, 549 54 Police n Metují
Tel.: 491 549 020, e-mail: broumov@nature.cz
www.broumovsko.nature.cz

Správa CHKO ČESKÉ STŘEDOHOŘÍ

Michalská 260/14, 412 01 Litoměřice
Tel.: 416 574 611, e-mail: cstred@nature.cz
www.ceskestredohori.nature.cz

Správa CHKO ČESKÝ KRAS

267 18 Karlštejn I/85
Tel.: 311 681 713, e-mail: ceskras@nature.cz
www.ceskykras.nature.cz

Správa CHKO ČESKÝ LES

nám. Republiky 44, 348 06 Přimda
Tel.: 374 611 021, e-mail: ceskyles@nature.cz
www.ceskyles.nature.cz

Správa CHKO ČESKÝ RÁJ

Antonína Dvořáka 294, 511 01 Turnov
Tel.: 481 321 900, e-mail: ceskyraj@nature.cz
www.ceskyraj.nature.cz

Správa CHKO JESENÍKY

Šumperská 93, 790 01 Jeseník
Tel.: 584 458 659, e-mail: jeseniky@nature.cz
www.jeseniky.nature.cz

Správa CHKO JIZERSKÉ HORY

U jezu 10, 460 01 Liberec
Tel.: 482 428 999, e-mail: jizhory@nature.cz
www.jizerskehory.nature.cz

Správa CHKO KOKOŘÍNSKO

Česká 149, 276 01 Mělník
Tel.: 315 728 061, e-mail: kokorin@nature.cz
www.kokorinsko.nature.cz

Správa CHKO KŘIVOKLÁTSKO

270 24 Zbečno č. 5
Tel.: 313 251 178, e-mail: krivoklat@nature.cz
www.krivoklatsko.nature.cz

Správa CHKO LABSKÉ PÍSKOVCE

Teplická 424/69, 405 02 Děčín
Tel.: 412 518 929, e-mail: labpis@nature.cz
www.labskepiskovce.nature.cz

Správa CHKO LITOVELSKÉ POMORAVÍ

Husova ul. 906/5, 784 01 Litovel
Tel.: 585 344 156 - 7, e-mail: litpom@nature.cz
www.litovelskepomoravi.nature.cz

Správa CHKO LUŽICKÉ HORY

Školní 12, 471 25 Jablonné v Podještědí
Tel.: 487 762 356, e-mail: luzhory@nature.cz
www.luzickehory.nature.cz

Správa CHKO MORAVSKÝ KRAS

Svitavská 29, 678 01 Blansko
Tel.: 516 428 880, e-mail: morkras@nature.cz
www.moravskykras.nature.cz

Správa CHKO ORLICKÉ HORY

Dobrovského 332, 516 01 Rychnov nad Kněžnou
Tel.: 494 539 541, e-mail: orlhory@nature.cz
www.orlickehory.nature.cz

Správa CHKO PÁLAVA

Náměstí 32, 692 01 Mikulov
Tel.: 519 510 585, e-mail: palava@nature.cz
www.palava.nature.cz

Správa CHKO POODŘÍ

ul. 2 května 1, 742 13 Studénka
Tel.: 556 455 055, e-mail: poodri@nature.cz
www.poodri.nature.cz

Správa CHKO SLAVKOVSKÝ LES

Hlavní 504, 353 01 Mariánské Lázně
Tel.: 354 624 081, e-mail: slavkles@nature.cz
www.slavkovskyles.nature.cz

Správa CHKO TŘEBOŇSKO

Valy 121, 379 01 Třeboň
Tel.: 384 701 011, e-mail: trebonsko@nature.cz
www.trebonsko.nature.cz

Správa CHKO ŽĎÁRSKÉ VRCHY

Brněnská 39, 591 02 Žďár nad Sázavou
Tel.: 566 653 111, e-mail: zdarvrch@nature.cz
www.zdarskevrchy.nature.cz

Správa CHKO ŽELEZNÉ HORY

Náměstí 317, 538 25 Nasavrky
tel.: 469 677 420, e-mail: zelhory@nature.cz
www.zeleznehory.nature.cz

www.nature.cz	Oficiální stránky AOPK ČR / Main websites
http://drusop.nature.cz	Ústřední seznam ochrany přírody / Nature Conservancy Central Register
www.natura2000.cz	Soustava Natura 2000 v ČR / Natura 2000 network in the CR
www.biomonitoring.cz	Sledování stavu biotopů a druhů / Monitoring of biotopes and species status
www.zachranneprogramy.cz	Záchranné programy / Endangered Species Action Plans
www.dotace.nature.cz	Finanční nástroje v péči o přírodu a krajinu / Financial funds in management of nature conservation and landscape protection
http://portal.nature.cz/wds	Portál ochrany přírody / Portal of Nature Conservation
http://mapmaker.nature.cz	Mapový server AOPK ČR / Map server of ANCLP CR
www.chm.nature.cz	Informační systém Úmluvy o biologické rozmanitosti v ČR / Information system of Convention on Biological Diversity in the CR

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2008

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky

ANNUAL REPORT 2008

Agency for Nature Conservation and
Landscape Protection of the Czech Republic

Vydala: Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky

Editace a anglický překlad: Jitka Kozubková

Autoři textů: kolektiv pracovníků AOPK ČR

Foto na titulní straně: Přírodní památka Pod Hřibovňou (Správa CHKO Bílé Karpaty)

Sazba a litografie: Print Produkce, s. r. o.

68 stran

ISBN 978-80-87051-54-2

Náklad 500 výtisků

Praha 2009

Mapa ČR s územní působností regionálních pracovišť AOPK ČR

Map of the CR with territorial competencies of the regional offices of ANCLP CR

